

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1600/13 - 2009 මැයි 05 වැනි අඟහරුවාදා - 2009.05.05

(රජයේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස: (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

රජයේ නිවේදන

එල්.ඩී.-බී 4/1996.

1996 අංක 2 දරන ධීවර හා ජලජ සම්පත් පනත

1996 අංක 2 දරන ධීවර හා ජලජ සම්පත් පනතේ 61 වැනි වගන්තියේ (1) වැනි උපවගන්තියේ (ඇ) සහ (ඊ) ඡේද යටතේ ධීවර සහ ජලජ සම්පත් අමාත්‍යවරයා විසින් සාදන ලද නියෝග.

ඕලික්ස් පෙරේරා,
ධීවර සහ ජලජ සම්පත් අමාත්‍ය.

2009 මාර්තු මස 28 වැනි දින,
කොළඹ දී ය.

නියෝග

- මෙම නියෝග "2009 ධීවර බෝට්ටුවල ආරක්ෂාව (සැලැස්ම, ඉදිකිරීම සහ උපකරණ) නියෝග" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.
- (1) මෙම නියෝගයේ (2) වැනි ඡේදයේ විධිවිධානවලට යටත්ව, මෙම නියෝග දිගින් මීටර් 240 වඩා අඩු තට්ටු සහිත සහ රහිත ශ්‍රී ලංකා ජල තීරයේ යොදා ඇති නව ධීවර බෝට්ටු සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන්නේ ය.
- (2) මෙම නියෝගවල විධිවිධාන ක්‍රීඩා හෝ විනෝද ක්‍රියාකාරකම් සඳහා භාවිතා කරනු ලබන (1) ඡේදයේ සඳහන් වර්ගයේ බෝට්ටු වන ධීවර බෝට්ටුවලට අදාළ නොවන්නේ ය.
- (1) මෙම නියෝග වල කාර්ය සඳහා ධීවර හා ජලජ සම්පත් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා නිසි බලධරයා වන (මින් මතු මෙම නියෝග වල නිසි බලධරයා සඳහන් කරනු ලබන) නිසි බලධරයා වන අතර මෙම නියෝග අදාළ වන බෝට්ටුවල වර්ගය, එකී බෝට්ටු වලින් අපේෂිත සේවය සහ එකී බෝට්ටුවල මෙහෙයුම් ප්‍රදේශය ගැන සැලකිල්ල ඇතිව, එකී බෝට්ටු ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙම නියෝග අදාළ කර ගන්නා බව සහ බලාත්මක කරන බව වග බලා ගැනීම ඔහුගේ කාර්ය වන්නේ ය.
- (2) මෙම නියෝග යටතේ තම කාර්යය සහ කර්තව්‍ය කිරීමේ දී හා ඉටුකිරීමේ දී නිසි බලධරයා විසින් පිරිමිනුම් නිලධාරීන් ලෙස පත් කරනු ලබන නිසි නිලධාරීන්ගේ සහාය ලබා ගත යුතු අතර, එම නිලධාරීන් සිය කාර්යයන් නිසි බලධරයාගේ අධීක්ෂණය සහ පාලනය යටතේ කළ යුතු ය.

I වැනි කොටස

බෝට්ටු අංගන ලියාපදිංචි කිරීම

4. (1) ධීවර බෝට්ටු හෝ ධීවර බෝට්ටුවක යම් කොටසක් ඉදි කරන සෑම පුද්ගලයකු ම සහ බෝට්ටු අංගනයක් ම විසින් එම කාර්ය සඳහා නිසි බලධරයාගෙන් බෝට්ටු අංගන ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් ලබා ගත යුතු වන්නේ ය.
- (2) බෝට්ටු අංගන ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් ලබා ගැනීමේ කාර්ය සඳහා වූ ඉල්ලීමක් නිසි බලධරයා විසින් නියම කරනු ලබන ලේඛන සහ තොරතුරු ද සමග රුපියල් පන්දහසක ගාස්තුවක් සමග නිසි බලධරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
- (3) බෝට්ටු අංගන ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් නිකුත් කරන ලද දින සිට එක් වසරක කාලසීමාවක් සඳහා වලංගු වන අතර එක් වරකට තවත් එක් වසරක කාලසීමාවක් සඳහා එකී සහතිකය අලුත් කර ගැනීමට ඉල්ලුම් පතක් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් එම සහතිකය අලුත් කර ගත හැකි ය.
- (4) මෙම නියෝග යටතේ නිකුත් කරන ලද සහතිකයක් අලුත් කර ගැනීම පිණිස කරනු ලබන ඉල්ලීමක්, එහි වලංගුභාවය ඉකුත් වන දිනයට එක් මාසයකට පෙර රුපියල් පන්දහසක ගාස්තුවක් ද සමග නිසි බලධරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (5) බෝට්ටු අංගන ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලබන අවස්ථාවේ දී, එකී සහතිකය නිකුත් කරනු ලබන්නේ යම් පුද්ගලයකු හෝ බෝට්ටු අංගනයක් සම්බන්ධයෙන් ද, එකී පුද්ගලයාට හෝ බෝට්ටු අංගනයට ලියාපදිංචි අංකයක් නිසි බලධරයා විසින් දිය යුතු ය.
- (6) නිසි බලධරයා විසින් අවස්ථාවෝචිත පරිදි සහතිකයක් ප්‍රදානය කිරීම හෝ සහතිකය අලුත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරමින් කරන ලද තීරණයක් අතෘප්තියට පත් ඉල්ලුම්කරුවකුට හෝ යම් තැනැත්තකුට, එකී තීරණය දැනුම් දීමෙන් දින තිහක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා වෙත එකී තීරණයට විරුද්ධව අභියාචනය කිරීමේ හිමිකම ඇත්තේ ය.
- (7) ලේකම්වරයා විසින්, (6) වැනි ඡේදය යටතේ අභියාචනයක් ලැබුණු විට, අවශ්‍ය යයි හෝ උචිත යයි ඔහු සලකන පරීක්ෂණ කිරීමෙන් පසු -
 - (අ) අභියාචනයට ඉඩ දී, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, සහතිකයක් නිකුත් කිරීම හෝ නිකුත් කර ඇති සහතිකය අලුත් කිරීම කරනු ලැබීම සඳහා නිසි බලධරයාට විධාන කළ හැකි ය ; නැතහොත්
 - (ආ) අභියාචනයට ඉඩ නොදී, අභියාචනය කරනු ලැබූ, නිසි බලධරයාගේ තීරණය ස්ථිර කරනු ලැබිය හැකි ය.

II වැනි කොටස

ඉදිකිරීම, ජලරෝධකතාවය සහ උපකරණ

ඉදිකිරීම ද්‍රව්‍ය සහ ඇටවුම

5. යම් ධීවර බෝට්ටුවක් ඉදි කිරීමට පෙර එකී බෝට්ටුවට අදාළ සියලුම සැලසුම්පත්‍ර සහ වෙනත් අදාළ තොරතුරු සහ ලේඛන නිසි බලධරයාගේ අනුමැතිය සඳහා ඔහු වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
6. (1) බෝට්ටු බඳෙහි සහ අනෙකුත් ඇටවුම්වල ශක්තිය සහ ඉදිකිරීම සහ බෝට්ටුවේ ගෙනයනු ලබන උපකරණ ඉන් අපේක්ෂිත සේවයේදී බලාපොරොත්තු විය හැකි තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දිය හැකි තත්ත්වයෙන් තිබිය යුතු අතර නිසි බලධරයා සෑහීමට පත්වන ආකාරයෙන් තිබිය යුතු ය.
- (2) බෝට්ටුවක බඳ ඉදිකිරීමට යොදා ගනු ලබන ද්‍රව්‍ය සඳහා නිසි බලධරයාගේ අනුමතය ලබා තිබිය යුතු ය.
- (3) ග්ලාස් රේන්ෆෝස්ට් ප්ලාස්ටික් ද්‍රව්‍යයෙන් සාදනු ලබන ධීවර බෝට්ටු හෝ ඉන් යම් කොටසක් උපදෙස් සංග්‍රහයේ අඩංගු ඉදිකිරීමේ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතු ය.

ප්‍රවේශ සහ පිටමං මාර්ග

7. මුහුදින් ඇතුළට ගන්නා සියලු ම ප්‍රවේශ නළවලට, පහසු ස්ථානයක සිට වසා දැමිය හැකි අයුරින් කපාට සවි කළ යුතු ය. එකී සෑම කපාටයක් ම විවෘත කර ඇති බව හෝ වසා ඇති බව දැන ගැනීම පිණිස ඊට දර්ශකයක් සපයා තිබිය යුතු ය.

8. බෝට්ටුවක බඳ හරහා පිටතට යොමු කර ඇති නළුවලට ස්වයංක්‍රීය සහ ආපසු නොඑන කපාට සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒවා පහසුවෙන් වසා දැමීමට හැකියාවක් සහ විවෘත කර ඇති බව හෝ වසා ඇති බව දැන ගැනීම පිණිස ඊට දර්ශකයක් සපයා තිබිය යුතු ය. එසේ වෙතත්, පහත දැක්වෙන කරුණු සපුරා ඇති ඇතැම් අවස්ථාවලදී, නිසිබලධරයා විසින් විකල්ප වැඩ පිළිවෙලක් පිළිගත හැකි ය : -
 - (අ) තට්ටුවක් රහිත බෝට්ටුවල ගැඹුරුම ජල මට්ටම් රේඛාවට ඉහළින් මි.මී. 100ට වඩා අඩු උසකින් හෝ බෝට්ටු පතුලට පහළින් සිදුරක් ඇත්නම් එය වසා දැමිය හැකි ක්‍රමවේදයක් ; සහ
 - (ආ) පිටතට ප්‍රවේශ වන නළ, ගැඹුරුම ජල මට්ටම් රේඛාවට මි. මි. 100ක් සහ මි. මි. 350 ක් අතර ඉහළින් ඇති විට වසා, දැමිය හැකි ක්‍රමවේදයක් වෙනුවට ආපසු නොඑන කපාටයක් ඊට සවි කරනු ලැබිය හැකි ය. තෙත දැව් වායු පිටකරන ක්‍රමයක් ඇති බෝට්ටු සම්බන්ධයෙන් වන විට, ගැඹුරුම ජල මට්ටම් රේඛාවට මි.මි. 350 ක් ඉහළින් එය පිහිටා ඇත්නම් පියනක් සවි කළ හැකි අතර කපාටයක අවශ්‍යතාවයක් නොමැත.
9. හදිසි අවස්ථාවක දී ප්‍රවේශ විය නොහැකි මුහුදු ප්‍රවේශ සහ පිටමං මාර්ග නළුවලට දුරස්ථ පාලනයකින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි, දික් කරන ලද හැඩලයක් හෝ වයරයක් මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයේ ක්‍රමවේදයක් සවි කළ යුතු ය.
10. බෝට්ටු බඳට සවි කර ඇති සියලුම සවිකිරීම්, සියලුම කපාට සහ බෝට්ටු සැකිල්ල හා කපාට අතර ඇති සියළුම නළ වානේ වලින්, පිත්තලවලින් හෝ වෙනත් නැමෙන සුළු ද්‍රව්‍යයකින් සාදනු ලැබ තිබිය යුතු ය. එසේ වෙතත් නිසි බලධරයාගේ අනුමතය ඇතිව, වානේ නොවන බෝට්ටු සඳහා වෙනත් ද්‍රව්‍ය යොදා ගනු ලැබිය හැකිය.
11. ධීවර ආම්පන්න හෝ උපකරණ නිසා හෝ කාර්ය මණ්ඩලයේ යාම් ඊම් නිසා අලාභ සිදුවීමට ඉඩ ඇති සෑම සිදුරක්ම නිසියාකාරව ආරක්ෂා සහිතව තැබිය යුතු ය.
12. මුහුදු ප්‍රවේශ නළ ක්‍රම නැමෙන සුළු රබර් නළුවලින් යුක්ත වී එම නළුවල දෙකෙළවර මළ නොබැඳෙන ද්විත්ව රබර් නළ ක්ලිප් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

බෝට්ටුවක බඳ තිබිය යුතු ආකාරය

13. සියලුම බාහිර විවර තුළින් ජලය බෝට්ටු තුළට ඒම වැලැක්වීම පිණිස ඒවා වසා දැමිය හැකි විය යුතු ය. ධීවර මෙහෙයුමක දී විවෘත කරනු ලබන තට්ටුවේ විවර සාමාන්‍යයෙන් බෝට්ටුවේ මධ්‍ය රේඛාවට ආසන්න ව තිබීමට සැලැස්විය යුතුය. බෝට්ටුවේ ආරක්ෂාවට හානියක් නොවන බවට නිසි බලධරයා සැහිමට පත් වන අවස්ථාවක, නිසි බලධරයා විසින් විකල්ප වැඩ පිළිවෙලක් අනුමත කළ හැකි ය.

හරස් බිත්ති

14. (1) තට්ටුවක් සහිත බෝට්ටු සඳහා හරස් බිත්ති, වසා දැමීමේ උපකරණ සහ එකී හරස් බිත්තිවල තිබෙන විවර වසා දැමීම සහ ඒවා පරීක්ෂා කර බැලීමේ ක්‍රම උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති විශේෂ නියමයන්ට සහ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතු ය. බෝට්ටුවල ගැටීම්වලට ඔරොත්තු දෙන හරස් බිත්තියක් සහ යටත් පිරිසෙයින් ප්‍රධාන යන්ත්‍රෝපකරණ කාමරය ආවරණය වන ආකාරයට, ජලය කාන්දු නොවන හරස් බිත්ති තිබිය යුතු ය. එකී හරස් බිත්ති වැඩ කරන තට්ටුව දක්වා ව්‍යාප්ත විය යුතු ය.
- (2) ගැටීම්වලට ඔරොත්තු දෙන හරස් බිත්ති හරහා යන නළුවලට, වැඩ කරන තට්ටුවට ඉහළින් සිට ක්‍රියාත්මක කළ හැකි සුදුසු කපාට සවි කළ යුතු අතර කපාට පද්ධතිය ඉදිරිපස ටැංකිය තුළ ගැටීම්වලට ඔරොත්තු දෙන හරස් බිත්තිය අසල ආරක්ෂිතව සවි කළ යුතු ය.
- (3) ගැටීම්වලට ඔරොත්තු දෙන හරස් බිත්තිය තුළ වැඩ කරන තට්ටුවට යටින් දොරවල්, සිදුරු, වා කවුළු හෝ වෙනත් විවර නොතැබිය යුතු ය.
- (4) ඉන්ධන ගෙන යාම සඳහා ඉදිරිපස බිත්තිය භාවිතා නොකළ යුතු ය.

ජල වාරක දොරවල්

15. ජලය ඇතුළු වී බෝට්ටුවට අනතුරක් කළ හැකි, අහුරා ඇති අධි ඇටවුම්වල හරස් බිත්තිවල ඇති සියලු අවකිරණ විවර සහ පිටත ඇටවුම් හරස් බිත්තිවලට ස්ථිරව සවි කරන ලද රාමුවලින් යුත් දොරවල් සවි කළ යුතු අතර ඒවා වසා ඇති විට, සිදුරු නොකළ ඇටවුමට සමාන සවි ශක්තියකින් සහ ජලවාරක බවින් යුක්ත විය යුතු ය.

16. දොරවල් ඇටවුම් යන්ත්‍රෝපකරණ කාමර ආදී කාලගුණයට සහ මුහුදට විවෘතව ඇති ස්ථානවලට දොරවල් සෑදීමේ දීඒවායේ පාද තට්ටු මට්ටමේ සිට මි. මි. 380කට වඩා උසින් නොඅඩු විය යුතු ය. එසේ වෙනත් ක්‍රියා කරවීමේ පළපුරුද්ද මගින් සාක්ෂාත් කර ගත් කරුණු මගින් සාධාරණීකරණය කළ හැකි අවස්ථාවල දී, එම දොරපාද නිසි බලධරයාගේ අනුමතය ඇතිව මි. මි. 150ට වඩා අඩු නොවන ලෙසට සකස්කළ හැකි ය.

ගුදම් පිවිසුම්

17. (1) වැඩ කරන තට්ටුවේ අනාවෘත කොටස්වල ඇති ගුදම්වල පිවිසුමේ, තට්ටුවට උඩින් ඇති උස මි. මි. 300ට නොඅඩු විය යුතු ය.
- (2) 17 වැනි නියෝගයේ සඳහන් වන උස නොතකා, ක්‍රියාකරවීමේ පළපුරුද්ද අනුව යුක්ති සහගත වන අවස්ථාවල, නිසිබලධරයාගේ අනුමතය ඇතිව කෙලින් ම යන්ත්‍රෝපකරණ කාමරවලට අවතීර්ණ විය හැකි ගුදම් පිවිසුම් හැර සෙසු ගුදම් පිවිසුම්වල උස එම නියෝගයේ සඳහන් උසට වඩා අඩු කරනු ලැබීම හෝ දැවයෙන් කර තිබෙන ගුදම් ආවරණ හැර, සෙසු ගුදම් ආවරණ හැර සෙසු ගුදම් ආවරණ කාර්යක්ෂම ලෙස ජලවාරක කරනු ලැබ තිබේ නම්, එකී ගුදම් පිවිසුම් සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කරනු ලැබීම කළ හැකි ය. මෙම ගුදම් පිවිසුම් ප්‍රායෝගිකව හැකි තාක් දුරට, කළ යුතු අතර එම ආවරණ සරණේරු මගින් හෝ වෙනත් සමාන ආකාරයට ස්ථිර ලෙස සවි කර තිබිය යුතු ය. තව ද එකී ගුදම් පිවිසුම් ඉතාමත් ඉක්මණින් වසා දැමීමට හෝ සිරකර දැමීමට හැකි විය යුතු ය.
18. (1) ගුදම් පිවිසුම් ආවරණ බෝට්ටු තට්ටුව තරම්ම සවිමත් විය යුතු අතර, ඇටවුමේ ශක්තිය උපදෙස් සංග්‍රහයේ නිශ්චිත ව දක්වා ඇති අයුරු විය යුතු ය.
- (2) නිසි බලධරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි, ජලවාරක බව නිසැක කිරීමට ප්‍රමාණවත් වන ගුදම් පිවිසුම් ආවරණවල කලම්ප සහ බිඬින් හෝ වෙනත් සමාන දෙයක් සවි කර තිබිය යුතු ය.

යන්ත්‍රෝපකරණ කාමර පිවිසුම

19. (1) යන්ත්‍රෝපකරණ කාමර පිවිසුම් ප්‍රමාණවත් තරම් ශක්ති සම්පන්න රාමුවලින් ආවරණය කර සහ ආවෘත කර තිබිය යුතුය. එහි බාහිර අවතීර්ණ පිවිසුම්වලට 15 වැනි සහ 16 වැනි නියෝගවලට අනුකූලව දොරවල් සවි කර හෝ 17 වැනි සහ 18 වැනි නියෝගවලට අනුකූලව ගුදම් ආවරණ සවිකර තිබිය යුතු ය.
- (2) අවතීර්ණ පිවිසුම් නොවන වෙනත් පිවිසුම් සිදුරු නොකළ ඇටවුමේ ශක්තියකින් යුක්තව ස්ථිරව සවි කරනු ලැබ සහ ජලවාරක වන ලෙස වැසිය හැකි ආවරණවලින් සමන්විත වී තිබිය යුතු ය.

වෙනත් තට්ටු පිවිසුම්

20. ධීවර මෙහෙයුම් සඳහා අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක, ඇඳා ඇති තට්ටු ආවරණ සවි කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒවා ජලවාරක තත්ත්වයෙන් වැසිය හැකි සහ අසල වූ ඇටවුමට ස්ථිරව සවිකර තිබේ නම් පමණකි. විවරවල ප්‍රමාණය හා සම ස්ථාන සහ වසන උපක්‍රමවල සැලැස්ම සැලකිල්ලට ගෙන, ලෝහයට - ලෝහය වැසීමේ යාන්ත්‍රණ ජලවාරක තත්ත්වයෙන් තිබෙන බව නිසි බලධරයා සෑහීමට පත්වන අවස්ථාවක එකී ලෝහයට-ලෝහය වැසීමේ යාන්ත්‍රණ සවි කරනු ලැබිය හැකි ය.

සංවාතක

21. (1) සංවාතකවල උස ප්‍රායෝගික වන තරම් උසකින් විය යුතු ය. යන්ත්‍රෝපකරණ කාමරවල සංවාතක හැර වැඩ කරන තට්ටුවේ ඇති සංවාතකවල උස, තට්ටුවේ සිට මි. මි. 450ට අඩු නොවිය යුතුය. බෝට්ටුව යොදාගෙන ධීවර මෙහෙයුමේ යෙදෙන අවස්ථාවක, මෙම සංවාතකවල උස බාධාවක් වේ නම්, නිසි බලධරයා සෑහීමට පත් වන පරිදි, ඒවායේ උස අඩු කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (2) යන්ත්‍රෝපකරණ කාමරවල සවි කර ඇති සංවාතක තට්ටුවට ඉහළින් උස නිසි බලධරයා සෑහීමකට පත් වන පරිදි විය යුතු ය.
22. සංවාතකවල කඳ, අසල ඇටවුමේ ශක්තියට සමාන ශක්තියකින් විය යුතු අතර සංවාතකවලට හෝ අසල ඇටවුමට ස්ථිර ලෙස සවි කරන ලද උපක්‍රමයක් මගින් ජලවාරක තත්ත්වයෙන් සංවාතක වැසීමට හැකි විය යුතු ය. බෝට්ටුවේ මධ්‍ය රේඛාවට ආසන්නව සවි කළ යුතු අතර ප්‍රායෝගිකව හැකි සෑම අවස්ථාවකම, තට්ටුවේ උස් තැනක හෝ උස් පිවිසුම් මාර්ගයක් මත සවි කළ යුතු ය.

වා නළ

23. (1) බෝට්ටු තට්ටුවකට පහළින් ටැංකියක හෝ හිස් අවකාශයක සිට වැඩ කරන හෝ අධිඇටවුම් තට්ටුවලට ඉහළින් වානළ ව්‍යාප්ත වන අවස්ථාවක, නළවල අනාවරණ කොටස් අසල ඇති ඇටවුම්වල ශක්තියට සමාන ශක්තියකින් යුක්ත විය යුතු අතර නිසි ආරක්ෂක උපකරණ ඊට සවි කර තිබිය යුතු ය. ධීවර හෝ ඔසවන ආම්පන්නවලින් එකී නළවලට සිදුවන අලාභවලින් ඒවා ආරක්ෂා කරනු ලැබිය යුතු ය. මෙම නළවල විවර වැසීමට ක්‍රමයක් යෙදිය යුතු අතර එකී ක්‍රම, නළවලට හෝ අසල ඇටවුමට ස්ථිරව සම්බන්ධකර තිබිය යුතු ය. තවද තට්ටුවට එකතු වන ජලය මෙම නළ තුළට ඇතුළු නොවන බවට නිසි බලධරයා සැහීමකට පත් වන අවස්ථාවක මෙම වසා දැමීමේ ක්‍රමය යෙදීම අනහැර දැමිය හැකි ය.
- (2) තට්ටුවේ පහළින් ජලය ඇතුළුවිය හැකි ලක්ෂ්‍යය දක්වා තට්ටුවට ඉහළින් වානළවල උස වැඩ කරන තට්ටුව මත මී. මී. 450ට නොඅඩු විය යුතු ය. එසේ වෙතත්, ධීවර මෙහෙයුම්වලට වානළයක උස බාධාවක් වීම වැළැක්වීම පිණිස නිසි බලධරයා විසින් එම උස අඩු කළ හැකි ය.
- (3) නළවල හෝ ටැංකි තුළ රික්තක සෑදීම වැළැක්වීම පිණිස ක්‍රමවේදයක් සලසනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) ඉන්ධන ටැංකිවලට හෝ වෙනත් තෙල් ටැංකිවලට සවි කර ඇති, විශ්කම්භය මී.මී. 25ට වැඩි අනාවරණ වානළවලට ප්‍රති ගිනිදැල් ආවරණ හෝ ඒ හා සමාන උපකරණ සවි කරනු ලැබිය හැකි ය.

ගැඹුර බලන උපක්‍රම

24. (1) ගැඹුර බලන උපක්‍රම නිසිබලධරයා සැහීමට පත්වන පරිදි විය යුතු අතර මුහුදු ගමනකදී සැමවිටම පහසුවෙන් අවතීර්ණ විය නොහැකි මැදිරිවල පඩික්කිවලට, සියලුම ටැංකිවලට සහ අතරමැදි ටැංකිවලට එකී ගැඹුර බලන උපකරණ සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
 - (2) ගැඹුර බලන නළ සවි කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, එකී නළවල ඉහළ කෙළවරවල් පහසුවෙන් අත පෙවිය හැකි, ඉසෙව්වක් දක්වා දිග්විය යුතු අතර ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල්වල ඒවා වැඩ කරන තට්ටුවට වඩා ඉහළින් තිබිය යුතු ය. එම නළවල විවර වසා දැමිය හැකි ආකාරයකට ඒවාට ආවරණ ස්ථිරව සවි කර තිබිය යුතු ය.
 - (3) ඉන්ධන ටැංකි පිරි ඉතිරි යන අවස්ථාවක, එම ඉතිරි යන දියරය ගැඹුර බලන නළය තුළින් ඉවතට නොඑන ආකාරයට ඉන්ධන ටැංකිවලට ගැඹුර බලන නළ සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
 - (4) ඉන්ධන ටැංකිවල සවි කරනු ලැබ ඇති ගැඹුර බලන නළවල විවර, කාර්ය මණ්ඩල නිවසන පිහිටා ඇති ප්‍රදේශ තුළ පිහිටා නොතිබිය යුතු ය.
25. ඉන්ධන ටැංකියේ ඉන්ධන මට්ටම බැලීම සඳහා ගැඹුරු දණ්ඩක් යොදා ගනු ලබන අවස්ථාවක ටැංකියේ පතුලට, අලාභ සිදුවීම වැළැක්වීම පිණිස ගැඹුර බලන නළයට ගැටුම් තහවුරක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

පැති වා කවුළු සහ ජනේල

26. (1) වැඩ කරන තට්ටුවට පහළින් සහ එම තට්ටුවේ ඇති ආවෘත අවකාශයන්ට සවි කරනු ලැබ ඇති පැති වා කවුළුවල, ජලවාරක වන ලෙස වසා දැමිය හැකි පරිදි සරණේරු සවි කරන ලද ලෝහමය පියන් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
 - (2) පහළට බර පැටවුම් ජල රේඛාවේ සිට මී. මී. 500ට වඩා අඩු උසකින් තිබෙන ලෙස පැති වා කවුළු සවිකරනු ලැබ නොතිබිය යුතු ය.
 - (3) පහළට බර පැටවු ජල රේඛාවේ සිට මී.මී. 1,000ක උසකට අඩුව පිහිටා ඇති පැති වා කවුළු ස්ථිරව සවි කරනු ලැබූ පැති වා කවුළු විය යුතු ය.
 - (4) පැති වා කවුළු සහ පැති වා කවුළු වල විදුරු සහ ලෝහමය පියන් නිසි බලධරයා විසින් අනුමත කළ ආකාරයෙන් තනනු ලැබ තිබිය යුතු ය. ධීවර ආම්පන්නවලින් අලාභ සිදුවීමට ඉඩ ඇති වා කවුළු සුදුසු පරිදි ආවරණය කරනු ලැබිය යුතු ය.
27. වැඩ කරන තට්ටුවෙන් පහළ අවකාශයට ආලෝකය ලැබෙන කවුළු ප්‍රමාණවත් ශක්තියකින් යුක්ත විය යුතු අතර ජල වාරක තත්ත්වයෙන් වසා දැමීමට සහ ආරක්ෂා සහිතව තබා ගැනීමට හැකි විය යුතු ය. තව ද, එහි ඇති විදුරුවට අලාභ සිදුවුවහොත්, එකී කවුළු වසාදැමිය හැකි ප්‍රමාණවත් වාසියක් තිබිය යුතු ය. යන්ත්‍රෝපකරණ කාමරවලට, ආලෝකය ලැබෙන කවුළු සවි කිරීමෙන් ප්‍රායෝගික වනතාක් දුරට වැළකී සිටිය යුතු ය.

28. බාහිර කාලගුණ තත්ත්වයන්ට නිරාවරණය වී තිබෙන විල් හවුසියේ ජනේල, තද ආරක්ෂක වීදුරුවලින් හෝ සමාන ශක්තියකින් යුක්ත වූ ස්ථිර පාරදෘශ්‍ය ද්‍රව්‍යයකින් සාදන ලද ඒවා විය යුතු ය. මේවා සාදන ලද ද්‍රව්‍යයට ඔරොත්තු දෙන පළලකින් යුක්ත විය යුතු අතර අගුල් දැමිය හැකි විය යුතු ය.
29. අවකාශයට යොමු වන විවරය, නැව් තට්ටු මට්ටමට පහළින් සුක්කානම් මැදිරියේ කවුළුව 30 වන නියෝගයට අනුව, ආරක්ෂක ආවරණය සහිතව අවශ්‍ය පරිදි සපයා නොමැති අවස්ථාවල දී ජල කාන්දුව වළකන වැසුම් උපාංගවලින්, සමන්විත විය යුතු ය.
30. (1) කැඩී ගිය ජනේලයකින් බෝට්ටුවට ජලය ඇතුල්වීම වළක්වා ගැනීම පිණිස වෙනත් ක්‍රමයක් නොමැති නම්, සුදුසු සංඛ්‍යාවක් කුණාටු ආවරණ පියන් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) කුණාටු ආවරණ පියන් නොමැතිව ජනේල යෙදීමට ඉඩ දෙනු ලැබුවහොත් බෝට්ටුවේ ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් නොවන බවට නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන අවස්ථාවක, එසේ කුණාටු ආවරණ පියන් නොමැතිව ජනේල යෙදීමට නිසි බලධරයා විසින් ඉඩ දිය හැකි ය.

ජලය බැස යන සිදුරු

31. (1) බෝට්ටු තට්ටුවේ එකතු වන ජලය ඉක්මණින් බැස යන බව නිසැක කිරීම පිණිස පියවර ගනු ලැබිය යුතු ය. ජලය බැස යන සිදුරුවලට අගුල් සවි කර ඇති අවස්ථාවක, එකී අගුලු විවෘත කරන උපකරණවලට පහසුවෙන් අවතීර්ණ විය හැකි විය යුතු ය.
- (2) බෝට්ටුවේ ප්‍රධාන තට්ටුවේ භාණ්ඩ ගෙන යා හැකි ආකාරයට එය බාඳු ලැලි දමා හෝ ජලය බැස යාම සඳහා වෙනත් ආකාරයකින් එකී ප්‍රධාන තට්ටුව සුදානම් කර ඇති අවස්ථාවක එහි එකතු වන ජලය පහසුවෙන් ජලය බැස යන සිදුරුවලින් බැස යාම සඳහා එම ලැලිවල අවශ්‍ය තරම් සිදුරු තිබිය යුතු ය.
- (3) බෝට්ටුවේ අනාවාහ තට්ටුවේ ජලය එකතු විය හැකි අවස්ථාවක, එකී ජලය පිටතට බැස යාම සඳහා නළයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි, බෝට්ටුවේ අනාවාහ තට්ටුවෙන් ජලය පිටතට ගලා යාමට හැකිවන පරිදි ජලය බැස යන සිදුරුවල සහ නළවල විශාලත්වය, සංඛ්‍යාව සහ පිහිටීම ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය.

නැංගුරම සහ බඳ වෙන් කිරීමේ උපකරණ

32. ඉක්මණින් සහ ආරක්ෂාකාරීව ක්‍රියාත්මක වන ලෙස සැලසුම් කර තිබෙන නැංගුරම සහ බඳ වෙන් කිරීමේ උපකරණ නිසි බලධරයා විසින් අනුමත කරන ලද පරිදි විය යුතු අතර උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති විශේෂ නියමයනට අනුකූල විය යුතු ය.

අවෘත අධි ඇටවුම් තුළ ඇති වැඩ කරන ස්ථානය

33. ආවෘත අධි ඇටවුම් තුළ ඇති වැඩ කරන ස්ථාන ප්‍රායෝගික වනනාක් දුරට පහත සඳහන් කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන, නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි සැලසුම් කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය :-

- (අ) ජලය බැස යාම සඳහා කාර්යක්ෂම ක්‍රම ;
- (ආ) ධීවර මෙහෙයුම් සඳහා අවශ්‍ය ඉඩකඩ ;
- (ඇ) ඉවතට යා හැකි මාර්ග ;
- (ඈ) මත්ස්‍යයින් ගබඩා කිරීම ;
- (ඉ) වැසිකිළි ; සහ
- (ඊ) වාතාශ්‍ර කවුළු

ශීතනය කළ මුහුදු ජලයේ හෝ සිසිල් කළ මුහුදු ජලයේ මසුන් බහාලීමේ ටැංකි

34. (1) ශීතනය කළ මුහුදු ජලයේ හෝ සිසිල් කළ මුහුදු ජලයේ මසුන් බහාලීමට ටැංකි හෝ සමාන ටැංකි ක්‍රම භාවිතා කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී, එකී ටැංකිවලට මුහුදු ජලය පිරවීමට හෝ ඉන් ජලය හිස් කිරීමට වෙනම වූ සහ ස්ථිර ක්‍රමවේදයක් එකී ටැංකිවලට සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

- (2) ඉහත සඳහන් කරන ලද ටැංකි වෙනත් කාර්ය සඳහා ද භාවිතා කරනු ලැබීමට අදහස් කරන අවස්ථාවලදී එකී ටැංකිවලට පඩික්කි ක්‍රමයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර එම පඩික්කිවලින් ජලය ටැංකි තුළට ප්‍රවේශ නොවන ආකාරයට එහි ප්‍රමාණවත් ක්‍රමවේදයක් සලස්වනු ලැබිය යුතු ය.

ජලාපවහනය

35. බෝට්ටුවේ ඇතුළතින් හෝ පිටතින් ඇති තට්ටුවක, ජලය ප්‍රමාණවත් ලෙස බැස යා හැකි ක්‍රමවේදයක් සපයනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

බර උපකරණ ස්ථිර ලෙස බැඳ තැබීම

36. බෝට්ටුව මුහුදේ යාත්‍රා කරන විට, සියලු ම බර උපකරණ නොසෙල්වන ආකාරයට සුරක්ෂිත ව තැබීමට ක්‍රමවේදයක් සලස්වනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

III වන කොටස

ස්ථායීතාවය සහ සම්බන්ධිත මුහුදේ යාත්‍රා කිරීම සඳහා සුදුසු බව

සාමාන්‍ය කරුණු

37. මෙම කොටසේ නියමයන් සපුරාලන ආකාරයෙන් සහ විශේෂයෙන් ම 44, 45 සහ 46 වැනි නියෝගවල සඳහන් මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් සපුරාලන ආකාරයෙන් බෝට්ටු සැලසුම් කර ඉදිකරනු ලැබ තිබිය යුතු ය. රයිට්ට් ලිවර් කවය ගණනය කිරීම්, නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි සහ උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් කර ඇති ආකාරයෙන් විය යුතු ය.
38. ප්‍රායෝගික ව කළ හැකි අවස්ථාවල උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් කර ඇති පරිදි, දෝලන කාල පරික්ෂාව මගින් බෝට්ටුවේ ස්ථායීතාවය ආසන්න වශයෙන් තීරණය කිරීමට මාර්ගෝපදේශ සපයනු ලැබිය යුතු ය.

තට්ටු සහිත බෝට්ටු සඳහා ස්ථායීතා නිර්ණායක

39. මෙහෙයුම් පළපුරුද්ද හේතුකොටගෙන පහත දැක්වෙන අවම ස්ථායීතා නිර්ණායක අනුගමනය නොකිරීම යුක්ති යුක්ත කරන්නේයයි නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වුවහොත් හැර, සියලු ම තට්ටු සහිත බෝට්ටු විසින් පහත දැක්වෙන අවම ස්ථායීතා නිර්ණායක සපුරාලිය යුතු ය :-

(අ) රයිට්ට් ලිවර් කවරයේ (GZ කවය) පහළ ප්‍රදේශය, බෝට්ටුවේ ඇලය අංශක 30⁰ ක් දක්වා මීටර් අරය 0.055 ට වඩා අඩු සහ අංශක 40⁰ ක් දක්වා අරය 0.090 ට වඩා නොවිය යුතු අතර ගිලී යන ඇලය අංශක 40ට අඩු නම්, එකී ඇලය 0_෦ට වඩා අඩු නොවිය යුතුය තවද බෝට්ටුවේ ඇලය අංශක 40ට අඩු නම්, අංශක 30 සහ 40 අතර හෝ අංශක 30 සහ 0_෦ අතර වූ රයිට්ට් ලිවර් කවයට පහළ ප්‍රදේශය මීටර් අරය 0.030ට වඩා අඩු නොවිය යුතුය. බෝට්ටු බඳේ, අධි ඇටවුම්වල හෝ ඩෙක් හවුස්වල ඇති ජලචාරක තත්ත්වයෙන් වහා වැසිය නොහැකි විවර තුලට ජලය ඇතුල්වීම ආරම්භ වන බෝට්ටු ඇලය 0_෦ය. මෙම නිර්ණායක අදාළ කර ගනිමින්, දැඩි ජලගැල්මක් ඇති විය නොහැකි කුඩා විවර, විවෘතව ඇති ලෙස සලකනු නොලැබිය යුතු ය.

(ආ) ඇලය අංශක 30ට සමාන හෝ ඊට වැඩි අවස්ථාවල දී රයිට්ට් ලිවර් GZ අඩුම තරමින් මි. මී. 200ක් වත් තිබිය යුතු අතර කෙසේ වෙතත් එය නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වන පරිදි අඩු කළ හැකි නමුත් කිසිම අවස්ථාවක දී 179 නියෝගයේ දක්වා ඇති පරිදි LOA මීටර්වලින් ගත් කල 2 (24- LOA) % වඩා අඩු නොවිය යුතු ය.

(ඇ) උපරිම රයිට්ට් ලිවර් GZ ඇලය අංශක 30ට වැඩිවීම යෝග්‍ය නමුත් අංශක 25ට වඩා නොඅඩු නොවිය යුතු ය.

(ඈ) තව ද ආරම්භක වලකේන්ද්‍ර උස GM₀ මි.මී. 350ට වඩා අඩු නොවිය යුතු ය.

40. 39 වැනි නියෝගය පිළිපදින බව නිසැක කිරීම පිණිස තුලබරු සපයනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක එකී තුලබරු වල ස්වභාවය සහ තුලබරු තබා ඇති ආකාරය නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි විය යුතුය. බෝට්ටු අංශක 90 කෝණයකට ඇල වූ විටක වුවත්, මෙම තුලබරු එහෙමෙහෙ නොවන පරිදි බෝට්ටුවේ තදින් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

තට්ටු සහිත බෝට්ටු සඳහා විකල්ප ස්ථායීතා නිර්ණායක

41. ස්ථායීතා දත්තවල අප්‍රමාණවත්කම හේතුකොටගෙන 39 වැනි නියෝගය, තට්ටු සහිත බෝට්ටු සඳහා අදාළ කරගත නොහැකි අවස්ථාවක හෝ මෙහෙයුම් පළපුරුද්ද හේතු කොටගෙන එම නියෝගයේ සඳහන් වන ස්ථායීතා නිර්ණායක අනුගමනය නොකිරීම යුක්ති යුක්ත යයි නිසි බලධරයා සැඟිමට පත් වන අවස්ථාවක උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් වන නිර්ණායක අතුරෙන් එකක් නිර්ණායක ලෙස භාවිතා කරනු ලැබිය යුතු ය.

මස්තය ගබඩා පතුලට ජලය ගැලීම

42. ධීවර මෙහෙයුම්වල යෙදෙන අතරතුර විවෘත ව තිබෙන සහ වහා වැසිය නොහැකි, බෝට්ටු තට්ටුවෙන් බැසීමට ඇති කළුව ව තුළින් තට්ටු සහිත බෝට්ටුවල අඩියට සීඝ්‍රයෙන් ජලය ඇතුල්විය හැකි විට, එකී බෝට්ටුවල තට්ටුවෙන් බැසීමට ඇති කළුවේ කෝණය, එකී මත්ස්‍ය ගබඩාවක කොටසක් හෝ එය සම්පූර්ණයෙන් පිරී ඇති විටක, 39 වැනි නියෝගයේ සඳහන් කර ඇති ස්ථායීතා නිර්ණායක අනුව ක්‍රියාකළ හැකි නම් හැර, අංශක 20ට වඩා අඩු නොවිය.

විශේෂ ධීවර මෙහෙයුම් ක්‍රම

43. (1) ධීවර මෙහෙයුම්වල යෙදෙන අතරතුර අතිරේක බාහිර බල යොදනු ලැබූ විශේෂ ධීවර මෙහෙයුම් ක්‍රම භාවිතා කරන බෝට්ටු නිසි බලධරයා සැඟිමකට පත්වන පරිදි 39 වන නියෝගයේ සඳහන් වන ස්ථායීතා නිර්ණායකවලට අනුකූල විය යුතු අතර අවශ්‍ය නම් එකී නිර්ණායක පුළුල් කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (2) ධීවර ආම්පන්න දැමීම සහ ගැනීම සඳහා උපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති බෝට්ටු උපරිම බරක් දරනු ලබන විට, අංශක 10ට වඩා ඇල නොවිය යුතු ය.

බෝට්ටු සඳහා මෙහෙයුම් තත්ත්වයන්

44. සැලකිල්ලට ගත යුතු මෙහෙයුම් තත්ත්වයන්, සංඛ්‍යාව සහ එකී තත්ත්වවල ආකාරය නිසි බලධරයා සැඟිමට පත්වන පරිදි විය යුතු අතර උචිත විට, පහත සඳහන් කරුණු ද ඇතුළත් විය යුතු ය :-

(අ) මත්ස්‍ය බිම කරා පිටත්ව යාමේ දී, ප්‍රමාණවත් ඉන්ධන, ද්‍රව්‍ය, අයිස්, ධීවර ආම්පන්න ආදිය ;

(ආ) මත්ස්‍ය බිමින් ආපසු ඒමේ දී, අල්ලාගත් සියලුම මසුන්, 30% ක් ද්‍රව්‍ය, ඉන්ධන ආදිය ;

(ඇ) අල්ලාගත් සියළුම මසුන් සමග මුල් වරායට ආපසු පැමිණීමේ දී 10% ක් ද්‍රව්‍ය, ඉන්ධන ආදිය ; සහ

(ඈ) මුල් වරායට ආපසු පැමිණීමේ දී 10% ක් ද්‍රව්‍ය, ඉන්ධන ආදිය සහ අල්ලාගත් මසුන් ප්‍රමාණයෙන් සාමාන්‍යයෙන් 20% ක් වූ අවම මසුන් ප්‍රමාණයක් සහ 40% ක් දක්වා වූ, මසුන් ප්‍රමාණයක් ගෙන ඒම, මෙහෙයුම් රටා අනුව යුක්ති යුක්ත යැයි නිසි බලධරයා සැඟිමට පත් වුවහොත්, එකී මසුන් ප්‍රමාණ ය.

45. 44 වැනි නියෝගවල සඳහන් කර ඇති මෙහෙයුම් තත්ත්වයන්ට අතිරේකව, 39 සහ 40 වන නියෝගවල සඳහන් වන අවම ස්ථායීතා නිර්ණායක, මෙම නිර්ණායකවල සඳහන් වන ස්ථායීතා පරාමිතිවල අවම අගයන් නිපදවන මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් ද ඇතුළුව, වෙනත් සියලුම නවීන මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් යටතේ ඉටු කරනු ලබන බවට නිසි බලධරයා සැඟිමට පත් විය යුතු ය. මෙම කොටසේ ස්ථායීතා නිර්ණායකවලට බලපාන, බෝට්ටුවේ විධිය සහ මෙහෙයුම් ප්‍රදේශ පිළිබඳ වෙනසක් සම්බන්ධයෙන් නිසි බලධරයා සැඟිමට පත් විය යුතු ය.

46. 44 වැනි නියෝගයේ සඳහන් කර ඇති තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී, පහත දැක්වෙන කරුණු ද ගණනයට ඇතුළත් විය යුතු ය :-

(අ) තට්ටුව මත ඇති තෙත ධීවර දැල් සහ ආම්පන්න ආදියේ බර සඳහා ඉඩක් ;

(ආ) අල්ලාගත් මසුන් සමජාතිය බෙදීම ව්‍යවහාරයේ දී අනනුකූල වේ නම් හැර, අල්ලාගත් මසුන් සමජාතිය බෙදීම ;

(ඇ) 44 වැනි නියෝගයේ (ආ) සහ (ඇ) ඡේදවල සහ 45 වන නියෝගයේ සඳහන් වන මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් යටතේ තවදුරටත් මත මත්ස්‍ය අස්වැන්නක් බලාපොරොත්තු වුවහොත්, එකී මත්ස්‍ය අස්වැන්න ; සහ

(ඈ) නිදහසේ දෙපසට ගලා යා හැකි ටැංකිවල ඇති දියරයන් සඳහා සහ අවශ්‍ය විට, එහා මෙහා විසි විය හැකි මත්ස්‍යයන් සඳහා ඉඩක් .

තවදුරටත් සහිත බෝට්ටු සඳහා ආනත පරීක්ෂාව

47. 39 වැනි නියෝගයේ සඳහන් වන ස්ථායීතා නිර්ණායක අනුගමනය කරනු ලබන සෑම තවදුරටත් සහිත බෝට්ටුවක්ම එය ඉදිකර අවසාන වූ විට, ආනත පරීක්ෂාවකට භාජනය කරනු ලැබිය යුතු අතර සැහැල්ලු බෝට්ටු තත්ත්වයන් සඳහා, එහි තර්ථ විස්ථාපනය සහ ගුරුත්ව කේන්ද්‍රය පිහිටන ස්ථානය නිර්ණය කරනු ලැබිය යුතු ය.

48. බෝට්ටුවක සැහැල්ලු යාත්‍රා තත්ත්වයට සහ ගුරුත්ව කේන්ද්‍රය පිහිටන ස්ථානයට බලපාන ලෙස යාත්‍රාවට වෙනස් කිරීම් කර ඇති අවස්ථාවක, නැවත වරක් ආනත පරීක්ෂාවක් කර ස්ථායීතා තොරතුරු ප්‍රතිශෝධනය කිරීම අවශ්‍ය යයි නිසි බලධරයා සැලකුවහොත්, එසේ කරනු ලැබිය යුතු ය.

තවදුරටත් සහිත බෝට්ටු සඳහා නිලධාරී උත්ප්ලාවකතාව

49. සෑම තවදුරටත් සහිත බෝට්ටුවක්ම නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වන පරිදි දැඩි උත්ප්ලාවක ද්‍රව්‍ය පුරවන ලද, උත්ප්ලාවක කුටීර සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු අතර, ජලය ඇතුළට ගැලුවහොත්, ඇලවීමක් නොමැතිව, ජලය හිස් කිරීමට හැකි වන පිණිස පොළොවට සමාන්තරව පිහිටි ඒරාවක් මත, බෝට්ටුව පා වෙමින් තිබෙන පරිදි උත්ප්ලාවක කුටීර විසිර තිබිය යුතු ය.

මෙම උත්ප්ලාවකතාව, උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් කර ඇති ගණනය කිරීමක් සහ / හෝ ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණයක් මගින් දැන්විය යුතු ය.

ස්ථායීතා තොරතුරු

50. නොයෙකුත් මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් යටතේ බෝට්ටුවක ස්ථායීතාවය යාත්‍රාපතිට තීරණය කර ගැනීමට හැකි වන අයුරින් සුදුසු ස්ථායීතා තොරතුරු නිසි බලධරයා සැහීමකට පත් වන පරිදි බෝට්ටුව ඉදි කරන තැනැත්තා විසින් සැපයිය යුතු ය. බෝට්ටුවට අහිතකර අන්දමින් බලපෑ හැකි ස්ථායීතාවයන් සහ කිඳුම් වෙනස පිළිබඳව යාත්‍රාපතිට කල් තියා හඟවන නිශ්චිත උපදෙස් මෙම තොරතුරුවලට ඇතුළත් විය යුතු ය.

51. 50 වැනි නියෝගයේ සඳහන් වන ස්ථායීතා තොරතුරු, පහසුවෙන් සැමවිටම දැකිය හැකි පරිදි බෝට්ටුවේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලැබිය යුතු අතර එහි වලංගුභාවය පිළිබඳ නිසැක කර ගැනීම පිණිස වාරිකාව පරීක්ෂාකර බලනු ලැබිය යුතුය.

52. බෝට්ටුවක ස්ථායීතාවයට බලපාන අයුරින් බෝට්ටුවට වෙනස් කිරීම් කර ඇති අවස්ථාවක, නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි ප්‍රතිශෝධිත ස්ථායීතාක ගණනය කිරීම් කරනු ලැබිය යුතුය. ස්ථායීතා තොරතුරු ප්‍රතිශෝධනය කරන ලෙස නිසි ලෙස බලධරයා නියම කළහොත්, අලුත් තොරතුරු යාත්‍රාපතිට සපයනු ලැබිය යුතු අතර ප්‍රතිශෝජනය කරන ලද තොරතුරු ඉවත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

සුවහස බාලු ලැලි වෙන් කිරීම්

53. බෝට්ටුවේ කිඳුම් වෙනසට හෝ ඇලයට අනතුරක් සිදු නොවන පරිදි අල්ලාගත් මසුන් එහා මෙහා විසිවී යාම වැළැක්වීමට නිසි පියවර ගත යුතු ය. සුවහස බාලු ලැලි වෙන් කිරීම් සවි කරනු ලැබ තිබේ නම්, ඒවා උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි සුවහස බාලු ලැලි වෙන් කිරීම් පිළිබඳ නිර්දේශිත ව්‍යවහාරයන්ට අනුකූල විය යුතු ය.

ඇණි උස

54. ආර්තව කාලගුණ තත්ත්වයන් සහ බෝට්ටුව ක්‍රියාකාරීවීමට අදහස් කරනු ලබන සැලසුම් වර්ගය එය ක්‍රියා කරවන ආකාරය සැලකිල්ලට ගෙන, බෝට්ටුව තුළට විසිවී ආ හැකි අධික මුහුදු ජලය වැළැක්වීමට ප්‍රමාණවත් වන පරිදි සහ නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි ඇණියේ උස තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය.

අවසර දිය හැකි උපරිම මෙහෙයුම් කිහිපයක්

55. අවසර දිය හැකි උපරිම මෙහෙයුම් කිහිපයක්, නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි විය යුතු අතර එය ආශ්‍රිත මෙහෙයුම් තත්ත්වයන්වල දී, මේ කොටසේ සහ II වැනි සහ IV වැනි කොටස් වල ස්ථායීතා නිර්ණායකයන් සපුරාලන ආකාරයෙන් විය යුතු ය.

IV කොටස

යන්ත්‍රෝපකරණ සහ විදුලි ස්ථාපනයන්

අ - යන්ත්‍රෝපකරණ

සාමාන්‍ය කරුණු

56. බෝට්ටුවල භාවිතා කිරීමට අදහස් කරනු ලබන යන්ත්‍රෝපකරණ සහ ස්ථාපනයන් මනා ඉංජිනේරු ව්‍යවහාරයන්ට අනුකූලව සැලසුම් කර ඉදිකර සහ ස්ථාපනය කර තිබිය යුතු ය. බෝට්ටුවට සහ තැනැත්තන්ට අනතුරක් සිදු නොවන ආකාරයෙන් උපකරණ ස්ථාපනය කර ආරක්ෂා කර සහ නඩත්තු කර තිබිය යුතු ය.
57. (1) යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලබන සහ ඒවා සවි කරනු ලබන ස්ථාන සහ ප්‍රමාලන යන්ත්‍රෝපකරණ ආරක්ෂාකාරී සහ කාර්යක්ෂම ලෙස ක්‍රියාකරවීමට හැකි අයුරින් සැලසුම් කර තිබිය යුතු ය.
- (2) යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලබන ඉඩකඩවලට අවතීර්ණ වන මාර්ග, වලනය වන හෝ රත්වූ මතුපිටවල් රහිත ස්ථානවල පිහිටවනු ලැබිය යුතු අතර රත් වූ මතුපිටවල් ප්‍රමාණවත් පරිදි පරිවරණය කළ යුතු ය. නිරාවරණය වී ඇති ඊෂා, කප්පි සහ පටි කාර්ය සාධක මුරකරුවන් විසින් ආරක්ෂා කළ යුතු අතර ප්‍රවේශ ඉතිමං බෝට්ටුවේ ස්ථිර ව්‍යුහයට මනාව සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. තව ද වානේ වැනි ලෝහයකින් එකී ඉතිමං සෑදීම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, එසේ කරනු ලැබිය යුතු ය.
58. විදුලි ආලෝක ක්‍රමය ජලචාරක තත්ත්වයෙන් පවත්වා ගෙන යාම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, එසේ ජලචාරක තත්ත්වයෙන් තැබිය යුතු අතර පහසුවෙන් පරීක්ෂා කර බැලීම පහසුවන පරිදි සහ දෙදර්මේ හානියක් නොවන පරිදි සැලසුම් කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
59. ප්‍රමාලන යන්ත්‍රෝපකරණවල වාතාශ්‍ර අවශ්‍යතාවයන් සැපයීමට සහ නැගෙන දුමාරය සහ අධික උණුසුම වැළැක්වීමට හැකිවන පරිදි වාතාශ්‍රය ලබා දීමට යාන්ත්‍රික පංකා හෝ ස්වභාවික වාසිදුරු සපයනු ලැබිය යුතු ය.
60. බෝට්ටු තට්ටුව තහඩු දමා තිබෙන අවස්ථාවක එකී තහඩු ලිස්සන සුළු ඒවා නොවිය යුතු අතර ඒවා සුගත ගංවු මනාව තද කර තිබිය යුතු ය.
61. එදිනෙදා නඩත්තු කටයුතු සහ සුළු අළුත්වැඩියාවන් සඳහා අවශ්‍ය ආයුධ, අමතර කොටස් සහ අමතර ආම්පන්න සියලුම යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ සඳහා සපයනු ලැබ තිබිය යුතු අතර ඒවා උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි පහසුවෙන් අවතීර්ණ විය හැකි ස්ථානයක ආරක්ෂිතව ගබඩා කර තබනු ලැබිය යුතු ය.

ප්‍රමාලන යන්ත්‍රෝපකරණ සහ අවර ගියරක

62. බෝට්ටුවේ මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් සහ මෙහෙයුම් ප්‍රදේශ ගැන සැලකිලිමත්ව, ප්‍රමාලන එන්ජින්වල සහ ආශ්‍රිත අවර ගියරයේ සැලැස්ම, වර්ගය සහ ප්‍රමාණය, බෝට්ටුවේ සැලැස්මට සහ ප්‍රමාණයට සරිලන පරිදි විය යුතු ය.
63. (1) සාමාන්‍යයෙන් ඇතුළත සවි කරන එන්ජින් ඩීසල්වලින් බලගැන්වෙන ඒවා විය යුතු අතර එසේ වෙනත්, තට්ටු රහිත බෝට්ටුවකට ඇතුළත සවි කරන පැටල් එන්ජින් සවි කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (2) ඇතුළත සවි කරන එන්ජින් සහිත බෝට්ටුවකට සියලුම අපේක්ෂිත බාධකවල දී බෝට්ටුව පාලනය කර ගැනීම සඳහා පසුපසට ක්‍රියා කරවීමට අවශ්‍ය තරම් ක්‍රමවේදයන් හා බලයක් තිබිය යුතු ය.
64. පිටත සවි කරන එන්ජින්, බෝට්ටුවේ අවරයේ ඇති හරස් බාල්කය මත මනාව සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. කිලෝ වොට් 150 වඩා බලය වැඩි පිටත සවි කරන එන්ජින් සවි කරනු ලැබ ඇති බෝට්ටු නවතා ඇති අවස්ථාවල, එන්ජින් ජල මට්ටමින් ඉහලට සම්පූර්ණයෙන් ම නවාගත හැකි ආකාරයට බෝට්ටුවේ අවරය ජලය නොදැන පෙට්ටියකින් වට විය යුතු ය. තට්ටු රහිත බෝට්ටුවල හබල්, පැද යාමේ උපාංග හෝ රුවල් වැනි විකල්ප ප්‍රමාලන ක්‍රමවේදයක් තිබිය යුතු ය.
65. ආශ්‍රිත නළ සහ පිටකුරු ක්‍රම සවිකරනු ලැබ තිබෙන, උචිත වර්ගයක් කෙටි නම්‍යසුළු සම්බන්ධතා නම්‍යසුළු ඇන්ජින්වල සවිකර තිබිය යුතුය. නම්‍යසුළු ඊෂා ඇඳුම් නිසිලෙස ඉදිකර තිබිය යුතු අතර ඒවා බලශක්තිය සම්පේෂනය කිරීමට සුදුසු විය යුතු ය.

ඊෂාව සහ අවර පෙත්ත

- 66 (1) අවරයෙහි ඊෂාව සහ යම් අතරමැදි ඊෂාවක් අවර විසුබය ද, බෙයාරින් සහ බුසු ද සමග, නිසි ලෙස ඉදි කරනු ලැබිය යුතු අතර කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය. ඊෂාව සාදා ඇති ද්‍රව්‍යය ද, විශ්කම්භය සහ බෙයාරීම් අතර ඇති අවකාශය ද, බලශක්ති සම්ප්‍රේෂණය කිරීම් සඳහා සුදුසු විය යුතු ය. තව ද, ඒවා බෝට්ටුව ඉදි කරන තැනැත්තාගේ අවශ්‍යතාවයට අනුව විය යුතු ය. ඇතුළත සවි කරන අවර ග්ලැන්ඩ් පැකින්, සිරුමාරු කිරීම සඳහා අවතීරණ විය හැකි ලෙස තිබිය යුතු ය.
- (2) අවම වශයෙන් ඊෂාවේ විශ්කම්භය පහත සඳහන් පරිදි විය යුතු ය :-

$$d = k \cdot 3 \sqrt{\frac{p}{r}}$$

- d = ඊෂාවේ විශ්කම්භය මිලිමීටර් වලින්
 p = උපරිම අඛණ්ඩ ප්‍රමාණනය කිලෝ වොට් වලින්
 r = අවර පෙත්ත තත්පරයකට, භූමානය වන වාර ගණන
 k = 30 - කාබන් වානේ සඳහා
 = 23 - AIAI 316 සඳහා
 = 22 - AIAI 431 සඳහා
 = 21 - AIAI 429 සඳහා
 = 18 - CuNi K 500 සඳහා

එන්ජිම පණ ගැන්වීම

67. අතින් පණ ගැන්විය හැකි ක්‍රමවේදයක් ඇති එන්ජින් හැර සෙසු සියලුම ප්‍රචාලන එන්ජින්වලට ද්විතීයික පණ ගැන්වීමේ ක්‍රමවේදයක් සපයා තිබිය යුතු ය.

පාලක සහ උපකරණ

- 68 (1) පාලක නිසි පරිදි ඉදි කර සහ කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාකරවිය හැකි ඒවා විය යුතු ය. ප්‍රචාලන එන්ජින් සඳහා වූ පාඨාංක මනු ආලෝකමත් කරනු ලැබිය යුතු අතර එහි පහත සඳහන් පරාමිතයන් දැක්වීම ප්‍රායෝගික වන විට එසේ දැක්විය යුතු ය :-

- (අ) විනාඩියකට භ්‍රමණය වන වාර ගණන (RPM) ;
 (ආ) සිසිලන ජලයේ උෂ්ණත්වය ;
 (ඇ) ලිහිසි තෙල් පීඩනය ;
 (ඈ) ගියර් පෙට්ටියේ තෙල් පීඩන මානය ;
 (ඉ) කෝෂ සඳහා ඇම්පර් ;
 (ඊ) පිටකර වායු උෂ්ණත්ව මානය (කිලෝවොට් 250 සහ ඊට වැඩි එන්ජින්වල) ; සහ
 (උ) දූවන ලද පැයගණන දක්වන මානය.

- (2) හැකි අවස්ථාවල දී ජලයේ අධි උෂ්ණත්වය සහ අඩු ලිහිසි තෙල් තත්ත්වයන් ඇගවීම පිණිස සිනු සවි කිරීම ප්‍රායෝගික වන විට, එසේ කළ යුතු ය.

69. යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලබන ඉඩකඩක තට්ටුවට පහළින් සවි කරන ලද විල් හවුසියේ සිට හෝ සුක්කානම අසල සිට දුරස්ථව ක්‍රියා කරවනු ලැබිය හැකි ප්‍රචාලන එන්ජිමක් නැවැත්වීම සඳහා එම එන්ජිම මත හෝ අසල ක්‍රමවේදයක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.

සුක්කානම් ගියරය

70. (1) සුක්කානම සහ ආශ්‍රිත සවිකරු ඇතුළුව සුක්කානම් වැඩ පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් තරම් ශක්ති සම්පන්න විය යුතු අතර බෝට්ටුව උපරිම වේගයෙන් ගමන් කර විම සඳහා සුක්කානම හැසිර විය හැකි පරිදි තිබිය යුතු ය. උපරිම වේගයෙන් ආපසු ගමන් කරවීමේ දී සහ ධීවර මෙහෙයුම් අතරතුරදී හසුරුවනු ලබන විට, ඒවාට ආලාභ නොවන ආකාරයට සැලසුම් කර, ඉදි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) සුක්කානම් ගියරයේ සියලු ම කොටස් නඩත්තු කිරීම සඳහා පහසුවෙන් අවතීරණ විය හැකි පරිදි තිබිය යුතු අතර ඒවා උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති විශේෂ නියමයන්ට අනුකූල විය යුතු ය.

- (3) බෝට්ටුවල ප්‍රධාන සුක්කානම් පද්ධතිය අක්‍රීය වුවහොත්, ක්‍රියාකරවීම සඳහා බෝට්ටුවලට විකල්ප ක්‍රමවේදයක් සපයනු ලැබිය යුතු අතර ඊට හඬල් සුක්කානමක් ඇතුළත් කළ හැකි ය.

නළ ක්‍රමය

71. (1) ප්ලාස්ටික් නළ ද ඇතුළුව සෙසු නළ සඳහා යොදා ඇති ද්‍රව්‍ය ඒවායින් අපේක්ෂිත අරමුණ සඳහා සුදුසු විය යුතු අතර පාවිච්චිය සඳහා උචිත ද්‍රව්‍ය තෝරා ගැනීමේදී, දියරයන් සමග ප්‍රතික්‍රියා සිදුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ක්‍රියාවිරහිත නොවන බවට හෝ තත්ත්වයෙන් නොපිරිහෙන බවට වගබලා ගත යුතු ය.
- (2) කපාට, නළ සහ සුනම්‍ය බට මනා තත්ත්වයෙන් සහ කාර්යක්ෂමව නිමකර ස්ථාපනය කර තිබිය යුතු ය. සියළුම නළ පද්ධති නළ ක්ලිපයන්ගෙන් හෝ රාමුවකින් සවිමත් කර තිබිය යුතු අතර ඇතිල්ලීමෙන්, ගෙවියාමෙන් හෝ දෙදර්මෙන් ආරක්ෂා කර යුතු ය.
- (3) තිබෙන නළ වෙනුවට අළුතින් නළ යොදනු ලබන විට, අලුතින් යෙදූ කොටසේ එකෙල්ලය හැකි තාක් දුරට මුලින් තිබූ කොටසට සමාන විය යුතු ය.
72. සුනම්‍ය සම්බන්ධතා, උචිත පරිදි ගිනිවාරක නළ වලින් සහ ඉස්කුරුප්පු සවිකිරීම්වලින් තනනු ලැබිය යුතු අතර හැකිතාක් කෙටි සහ පහසුවෙන් අවතීර්ණ විය හැකි මානයේ විය යුතු ය.

ඉන්ධන ස්ථාපනයන්

73. (1) ඉන්ධන ටැංකි හොඳ තත්ත්වයෙන් සහ කාර්යක්ෂම ලෙස ඉදි කරනු ලැබිය යුතු අතර, උණුසුම් මතුපිට වලින් දුරස්ථ, ක්‍රියාකාරීවීමේදී ආරක්ෂාකාරී තත්ත්වයෙන් තිබිය යුතු ය. තව ද උණුසුම් මතුපිට වලට ඉහළින් සහ විද්‍යුත් උපකරණවලට ඉහළින් නොතිබිය යුතු ය.
- (2) කාන්දුවක දී හෝ පැල්මක දී ගලායන ඉන්ධන උණුසුම් මතුපිටවලට හෝ විද්‍යුත් උපකරණවලට වැටීම අවම වන ලෙසට ටැංකි සහ නළ සැලසුම් කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) සෑම ඉන්ධන ටැංකියක ම මට්ටම මැන ගැනීමේ ආමානයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර, එසේ නැතහොත් අතින් මැන බැලීමට හැකි වන පරිදි සකස් වී තිබිය යුතුය.
- (4) විදුරු වලින් සකස් කළ ආමානයක් සවි කරනු ලැබ ඇති විට, ආමානයේ පහළ කෙළවරට ස්වයං වැසීමේ කපාටයක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
- (5) ලෝහ දඬු හෝ තඹ ආවරණ විදුරුවකින් ආවරණය කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (6) ස්ථිර ව සවි කර ඇති ටැංකිවලට වෙනම පුරවන සහ වායු නළ සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
- (7) හැකිතාක්, දුරට, ටැංකිය ආසන්නයේම, වසන කපාටයක් ඉන්ධන නළයේ සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු අතර එය එන්ජින් කාමරයෙන් පිටත සිට වැසීමට ද හැකි විය යුතු ය.
- (8) හැකාතාක් දුරට, ටැංකියේ පතුලට ආසන්නතම වන ලෙස අපහරණ කපාටයන් සවිකරනු ලැබ තිබිය යුතුය.
74. (1) යාත්‍රා බදේ ව්‍යුහය හා කට සම්බන්ධ වන ලෙස ප්‍රාට්‍රල් ටැංකි සවි කරනු නොලැබිය යුතු ය. ටැංකි පිරි ඇති විට, පැට්‍රල් බෝට්ටු බඳට නොවැගිරෙන ලෙස කාර්යක්ෂම ක්‍රමයක් ස්ථාපනය කරනු ලබන බවට වග බලා ගත යුතු ය. පැට්‍රල් පිරවුම් ක්‍රම කාර්යක්ෂමව ආවරණය කර හෝ පිටතට ගලා යන ආකාරයට සලසා තිබිය යුතු ය.
- (2) පිටත සවි කරන එන්ජින් පාවිච්චිය යොදා ඇති විට, ඒ සඳහා සුවහ පැට්‍රල් ටැංකි තිබිය යුතු අතර ඒවා පිරවීම සඳහා ගොඩබිමට ගෙන යා හැකි ආකාරයට සකස් කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

සිසිලන ජල ක්‍රමය

75. නළ සහ සවිකුරු හොඳ තත්ත්වයෙන් තිබිය යුතු අතර ක්‍රියා කරවීමේ දී කාර්යක්ෂම විය යුතු ය. තවද ඒවා පහත සඳහන් නියමයන්ද පිළිපැද තිබිය යුතු ය :-
- (අ) ප්‍රධාන සහ සහායක යන්ත්‍රෝපකරණ සඳහා තිබෙන සිසිලන ජල ඇතුල්වන මං අවම විය යුතු අතර 7 සිට 12 දක්වා නියෝගවල සඳහන් වන මුහුදු තුළට ජලය ඇතුල්වන මං පිළිබඳ ව නියමයන්ද පිළිපැද තිබිය යුතු ය.
- (ආ) බෝට්ටුවේ බඳට සවි කර තිබෙන මුහුදු ඇන්දොර් පෙට්ටි හෝ අසුරණයන් සෑම සාමාන්‍ය ඇලවීමක දීම සහ කිඳුම් වෙනසකදී ම ජල රේඛාවෙන් පහත සිටින ලෙස සැලැසුම් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒවායේ සිරවන වාතය ඉවත් කිරීමට හැකි වන ක්‍රමවේදයක් ද එහි සලස්වනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

- (ඇ) ප්‍රචාලන එන්ජිම සම්බන්ධ මුහුදු ඇත්දොර නළයට ප්‍රවේශ විය හැකි පෙරණයක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
- (ඈ) සේවාවන් කිහිපයක් සලසන පොදු ප්‍රධාන මුහුදු නළ පද්ධතියක්, ස්ථාපනය කර තිබෙන අවස්ථාවක එක් එක් ශාඛා නළය වසා දැමිය හැකි කපාට සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර එය වසා/විවෘත කර ඇති බව දැන ගැනීමට හැකි සඳහනක් තිබිය යුතුය.
- (ඉ) ප්‍රචාලන එන්ජිමට එක මුහුදු ජල සිසිලන සැපයුමක් පමණක් ඇති තට්ටු සහිත බෝට්ටුවලට ප්‍රධාන මුහුදු ජල ඇත්දොර කපාටයේ සිරවීමක් ඇති විටක, මුහුදු වූෂණයන් ඇති වෙනත් පොම්පයකින් සිසිලන මුහුදු ජලය හදිසියේ සැපයීම කළ හැකි අතිරේක කපාටයක් සහිත රබර් නලයක් සවි කිරීම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවක එසේ කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (ඊ) මද වශයෙන් වෙනස් කිරීම් කරනු ලබන විට, උචිත ද්‍රව්‍ය තෝරා ගැනීම සහ ස්ථාපනයේ කිරීම පරීක්ෂාකාරීව කරනු ලැබිය යුතු අතර 71 වැනි නියෝගයේ (2) වැනි සහ (3) වැනි ඡේදවල 83 වන නියෝගයේ (1) වැනි ඡේදයේ සඳහන් නියමයන් සපුරාලනු ලැබිය හැකි ය.

පඩික්කි හිස් කිරීමේ ක්‍රම

76. (1) තට්ටු සහිත බෝට්ටුවලට කාර්යක්ෂම පඩික්කි හිස් කිරීමේ ක්‍රමයක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය. තවද එක් එක් ජලචාරක කුටියකට එක් වූෂණ නළයක් සවි කරනු ලැබීම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල එසේ කරනු ලැබිය යුතු අතර එක් එක් වූෂණයට පහසුවෙන් පිරිසිදු කරනු ලැබිය හැකි පෙරණයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) පඩික්කි හිස් කිරීමේ ක්‍රමයක් සවි කරනු නොලැබූ තට්ටු රහිත බෝට්ටුවල බාල්දියක්, අතළුවක් හෝ අතින් ක්‍රියාකරවන පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයක් වැනි අතින් හිස් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් තිබිය යුතු ය.

පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්ප

77. (1) සියලු ම තට්ටු සහිත බෝට්ටුවල යටත් පිරිසෙයින් එක් පඩික්කි හිස් කිරීමේ අත් පොම්පයක්වත් තිබිය යුතු අතර ඇතුළත එන්ජින් සවි කර ඇති තට්ටු සහිත බෝට්ටුවල අමතර වශයෙන් යටත් පිරිසෙයින් එක් ජව - ධාවන පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයක්වත් තිබිය යුතු ය.
- (2) (1) වැනි ඡේදයේ සඳහන් බලශක්ති - ධාවන පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයට (switch cock) හෝ එකිනෙක පුට්ටුවී ඇති කපාට ක්‍රමයක් මගින් පොම්ප සමග ඇති යම් මුහුදු සබඳතාවක් පඩික්කි හිස් කිරීමේ ප්‍රධාන නළයට මුහුදු ජලය ගලා නොඑන පරිදි දුරස්ථ කළ හැකි නම්, එකී පොම්පය ඕනෑ ම ආකාරයක පොම්පයක් විය හැකි ය.
- (3) තට්ටු පිරිසිදු කිරීමේ පොම්පයක් පඩික්කි හිස් කිරීමේ වූෂණ කාර්ය සඳහා යොදා ගනු ලබන අවස්ථාවක, පඩික්කි ප්‍රධාන නළතුළින් ජලය යම් කුටියකට ගලා එම වැළැක්වීමට ක්‍රමවේදයක් සකස් කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
78. ජලචාරක හරස් බිත්ති සවි කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, එක් කුටියක සිට තවත් කුටියකට සහ /හෝ මුහුදු ඇත්දොර හරහා කුටියකට ජලය ගලායාම් වැළැක්වීමට ක්‍රමවේදයක් සලස්වනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
79. බෝට්ටුවක තිබෙන පඩික්කි ජලය පහසුවෙන් දැක ගත හැකි අවස්ථාවක හැර යන්ත්‍රෝපකරන සවි කරනු ලැබ තිබෙන ඉඩක සිට ජලය කාන්දු වන්නේ දැයි හැඟවීම පිණිස ඇසෙන සුළු සහ පෙනෙන සුළු අනතුරු සංඥා සිනුවක්, සවිකිරීම ප්‍රායෝගිකවන අවස්ථාවක, එසේ කරනු ලැබිය යුතු එම සංඥා සිනුව බෝට්ටුව පදවන ස්ථානයේ හෝ පාලක ස්ථානයේ සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

මුළු දිග මීටර් 15 වැඩි නමුත් මීටර් 24ට වඩා අඩු බෝට්ටුවක පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්ප ස්ථාපනය

80. (1) බලශක්ති - ධාවන පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයක් ලෙස ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවයකින් යුක්ත තලබරු පොම්පයක් හෝ වෙනත් සාමාන්‍ය සේවා පොම්පයක් භාවිතා කරනු ලැබිය හැකි ය. ජවධාවන පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයකට පහත සඳහන් විශ්කම්භයකින් යුත්, ප්‍රධාන පඩික්කි හිස් කිරීමේ නළය තුළින් යටත් පිරිසෙයින් තත්පරයකට මීටර් දෙක වේගකින් ජලය විදීමේ හැකියාව තිබිය යුතු ය :-

$$d = 25 + 1.68 \sqrt{L(B+D)}$$

d යනු මිලිමීටර්වලින් අභ්‍යන්තර විශ්කම්භය දක්වන අතර L, B සහ D මීටර්වලින් දක්වයි.

- (2) ශාඛා නළවල (මිලිමීටර්වලින්) අභ්‍යන්තර විශ්කම්භය (db) පහත සඳහන් සමීකරණය භාවිතා කරමින් ගණනය කරනු ලැබිය යුතු ය :-

$$d_b = 25 + 2.15 \sqrt{C(B+D)}$$

C යනු අදාළ කුටියේ දිග මීටර්වලින්

- (3) පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයේ (Q) ධාරිතාවය (M³/h) පහත සඳහන් සමීකරණය භාවිතා කරමින් ගණනය කරනු ලැබිය යුතු ය : -

$$Q = (5.75/10^3) \times d$$

- (4) පඩික්කි හිස් කිරීමේ ප්‍රධාන නළයේ අභ්‍යන්තර විශ්කම්භය, නිසි බලධරයා පිළිගන්නා සම්මත ප්‍රමාණයකට ආසන්නයට වටයනය වශයෙන් තිරණය කරනු ලැබිය හැකි ය. අනිත් ක්‍රියා කරවන පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්ප යන්ත්‍රෝපකරන සවි කරනු ලබන ඉඩකඩෙන් පිටත සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර කවර විටකදීවත්, පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයේ හෝ පොම්පවල ධාරිතාවය ස්ථාපනය කරනු ලැබ තිබෙන ගිනිතිවන පොම්පයේ හෝ පොම්පවල ධාරිතාවයට වඩා අඩු නොවිය යුතු ය.
- (5) කෙළින්ම පොම්පයට සවි කරනු ලැබ ඇති පඩික්කි හිස් කිරීමේ ප්‍රධාන නළයේ සහ පඩික්කි හිස් කිරීමේ වූෂණ නළයේ ඇතුළත විශ්කම්භය, පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්පයේ වූෂණ ඇත්දොරේ ඇතුළත විශ්කම්භයට වඩා අඩු නොවිය යුතු ය.
- (6) යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ තිබෙන ඉඩකඩවල තියෙන පඩික්කි හිස් කිරීමේ නළ වලට, සාමාන්‍ය ඇලවීම්වල දී සහ ඇති අවර ගිලියාම්වල දී දියර එක්කාසු වීම (දැනගත හැකි) වන පරිදි උසස් මට්ටමේ අනතුරු ඇගවීමේ සංඥා සිණුවක් සවි, කරනු ලැබ තැබිය යුතු ය.

අඛණ්ඩව නිරීක්ෂණය කරනු ලබන ස්ථානවල ඇසෙන සුළු සහ පෙනෙන සුළු අනතුරු හඟවන සංඥා සිණුවක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

- (7) යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ තිබෙන ඉඩකඩ සඳහා සෘජු පඩික්කි හිස් කිරීමේ වූෂණයක් සපයනු ලැබ තිබිය යුතුය.

මුළු දිග මීටර් 60 වැඩි නමුත් මීටර් 150 වඩා අඩු බෝට්ටුවල පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්ප ස්ථාපනය

81. එක් එක් බෝට්ටුවක මුළු අවම ධාරිතාවය එක් විනාඩියකට ලීටර් 140 ක් වත් විය යුතු පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්ප දෙකක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු අතර ඉන් එකක් විනාඩියකට ලීටර් 70කින් යුත් අවම ධාරිතාවක් සහිත බලශක්ති - ධාවන පොම්පයක් විය යුතු ය.

ශුන්‍යකාරක ක්‍රම

82. (1) බෝට්ටුවේ තට්ටුවට යටින් පැත්තකට වන ලෙස හෝ අවරයෙන් හෝ බෝට්ටුවේ බඳට ජලය පිට කරන, වියළි හෝ ජල විදින වර්ගයේ එන්ජින් ශුන්‍යකාරක ක්‍රම එකී ශුන්‍යකාරක ක්‍රම තුළින් බෝට්ටුවලට හෝ එන්ජිමට ජලය ආපසු ගලා ඒවා වැලැක්වීමට ක්‍රමවේදයක් සපයනු ලැබීමට සලස්වනු ලැබිය යුතුය. මෙය, සැලැසුම් පද්ධතියකින්, කපාටයකින් හෝ ආපසු නොඑන කපාටයකින් කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (2) ශුන්‍යකාරක ක්‍රම මනාව ඉදි කරනු ලැබ තිබිය යුතු අතර සුදුසු ආධාරක යොදා ඇති, දෝෂවලින් තොර සහ ගිනි ගන්නා සුළු ද්‍රව්‍ය ස්පර්ශවීමකින් තොර සුදුසු ද්‍රව්‍ය යොදා තැනූ රබර් නළවලින් සාදනු ලැබ තිබිය යුතු ය. තව ද එකී ශුන්‍යකාරක ක්‍රම උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති විශේෂ නියමයන්ට අනුකූල විය යුතු ය.

මුහුදු ජල ක්‍රම - කපාට සහ ආශ්‍රිත නළ සඳහා ද්‍රව්‍ය

83. (1) බෝට්ටුවේ බර පැටවුම් ජල රේඛාවට පහළින් පිහිටා ඇති බෝට්ටු බඳට කෙළින්ම සම්බන්ධ වන මුහුදු ඇත්දොරවල පිටකරණයන් ලෙස යොදාගෙන ඇති කපාට, නළ සහ සවිකරු මල නොබැඳෙන වානේ , පිත්තල හෝ වෙනත් සමාන සහ යෝග්‍ය ද්‍රව්‍යයකින් සාදනු ලැබිය යුතුය. සම්බන්ධ කිරීම් අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී සහ විශේෂයෙන් ම නළයක් වෙනුවට වෙනත් නළයක් යෙදීමේ දී අසමාන ලෝහ නොයෙදීමට ප්‍රවේශම් විය යුතු ය.
- (2) මුහුදු ඇත්දොර කපාටය හැකිතාක් දුරට බෝට්ටුවේ, බඳට ආසන්නව තිබිය යුතු ය. බටයක් මගින් හෝ දුරස්ථ කොටසක් මගින් ඇත්දොර කපාටය හෝ සවිකරු බෝට්ටු බඳට සම්බන්ධ කර ඇති අවස්ථාවක, එම බටය හෝ දුරස්ථ කොටස බෝට්ටු බඳ සහ කපාටය සාදා ඇති ද්‍රව්‍යයට ගැලපෙන පරිදි විය යුතු ය.

ද්‍රව ක්‍රම

84. ද්‍රාව නළ ක්‍රම සැලසුම් කිරීමේ දී සහ ස්ථාපනය කිරීමේ දී, කාන්දුවීම් ඇති වීමට, ශබ්ද ඇතිවීමට සහ නළ ක්‍රියා විරහිත වීමට ඇති අවදානම අවම තත්ත්වයක තබා ගැනීමට වග බලා ගත යුතු ය. ශබ්දය අඩු කරගැනීමට ප්‍රසාරණ කැබලි සැපයුම් නළ මත සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

ශීතකරණ ක්‍රම

85. (1) ශීතකරණ ක්‍රමවල ආරක්ෂාව සැලසෙන ආකාරයෙන් එකී ශීතකරණ ක්‍රම සැලසුම් කිරීම, ඉදිකිරීම පරීක්ෂා කිරීම සහ ස්ථාපනය කිරීම කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය. ශීතකාරකයන්ගෙන් නිකුත්වන මනුෂ්‍ය සෞඛ්‍යයට හෝ පරිසරයට අහිතකර විමෝචනයන්ගේ ප්‍රමාණය සහ සාන්ද්‍රණය නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වන පරිදි විය යුතු ය. ශීතකරණ ක්‍රම උපදෙස් සංග්‍රහයේ අඩංගු අවශ්‍යතාවයන් ද පිළිපැදිය යුතු ය.
- (2) ශීතකරණ ක්‍රම සඳහා යොදා ගන්නා ශීතකාරක නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි විය යුතුය. එසේ වෙතත්, CFC-11 ට වඩා ඕසෝන ස්ථරය විනාශ කිරීමේ ප්‍රවණතාවය 5% කින් වැඩි මෙතිල් ක්ලෝරයිඩ් හෝ CFC වායූන් ශීතකාරක ලෙස භාවිතා කරනු නොලැබිය යුතු ය.

එන්ජින් කාමරය සංචාතනය කිරීම

86. එන්ජින් කාමරයට වෙනම වාතය ඇතුළුවන මාර්ගයක් සවි කරනු ලැබ තිබේ නම්, එහි ධාරිතාව එන්ජින් නිෂ්පාදකයාගේ අවශ්‍යතාවයට සරිලන ප්‍රමාණය විය යුතු නමුත් $10 \text{ cm}^2 / \text{Kw}$ වඩා අඩු නොවිය යුතු ය. එන්ජින් කාමරයට වාතය ඇද ගන්නා මාර්ගය, එන්ජිමට වාතය ඇතුළුවන බෝට්ටුවේ විරුද්ධ පැත්තෙන් සලස්වා තිබිය යුතු ය. එන්ජින් කාමරයෙන් පිටත සිට එය වසා දැමිය හැකි ආකාරයට ක්‍රම වේදයක් සකස් කරනු ලැබිය යුතු ය.

ආ - විද්‍යුත් ස්ථාපනය

ප්‍රධාන විදුලි සැපයුම් ප්‍රභවය

87. (1) විද්‍යුත් බලය බෝට්ටුවේ ප්‍රචාලනය සහ ආරක්ෂාව සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය සහායක සේවා ඉටුකිරීමේ එකම ක්‍රමවේදය වන විට, ප්‍රධාන විද්‍යුත් බල ප්‍රභවයන් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) මුළු දින මීටර් 15ට වැඩි නමුත් මීටර් 24ට වඩා අඩු බෝට්ටුවල, ප්‍රධාන විද්‍යුත් බල ප්‍රභවය උත්පාදක දෙකක් මගින් සපයනු ලැබිය යුතු අතර, ඉන් එකක් ප්‍රධාන එන්ජිම මගින් බල ගැන්විය හැකි ය. මෙකී ක්‍රමයෙන් බැහැරවීම ක්‍රියාකාරීවීමේ පළපුරුද්ද අනුව යුක්තිසුක්ත වන අවස්ථාවක, ඒ හා සමාන විද්‍යුත් ධාරිතාවයක් සහිත වෙනත් ක්‍රමයක් පිළිගැනීමට නිසි බලධරයාට හැකි ය.
- (3) විද්‍යුත් උත්පාදක ක්‍රමයක් සවි කරනු ලැබ ඇති විට, එකී විද්‍යුත් උත්පාදක ක්‍රමයට, නාවික සහ ධීවර පහන්ද, ඇතුළුව සියලුම ආරක්ෂක සහ නාවික උපකරණ නිවැරදි ව ක්‍රියාත්මක වන බව සහතික කිරීම පිණිස, සාමාන්‍ය ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයන් යටතේ ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවක් තිබිය යුතු ය.

හදිසි අවස්ථා විද්‍යුත් බල ප්‍රභවය

88. බෝට්ටුව තුළ අවම වශයෙන් කෝෂ ඇහුරුම් දෙකක්වත් තිබිය යුතු ය.
89. (1) ගොඩබිම සිට නාවික සැතසුම් 20කට අඩු දුරකින් ක්‍රියා කර වන සියලුම බෝට්ටු, පැය තුනකට නොඅඩු කාලයක් සඳහා හදිසි අවස්ථා පහන්, රේඩියෝ සන්නිවේදන උපකරණ, සහ නාවික පහන් සැපයිය හැකි හදිසි අවස්ථා ඇතිසුම්යුලේටර් කෝෂ වලින් සමන්විත විය යුතු ය.
- (2) හදිසි අවස්ථා කෝෂවලට නිරත ම ප්‍රධාන (විද්‍යුත් උත්පාදකය) එන්ජිමෙන් ආරෝපණය ලැබිය යුතු ය. ප්‍රධාන විදුලි ස්ථාපනයේ ගින්නක් හෝ වෙනත් ක්‍රියාවිරහිත වීමේ හේතුවක් ඇතිවූ විට, එහි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම පිණිස, ප්‍රායෝගික සෑම අවස්ථාවකදීම, යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ තිබෙන, කාමරවලින් පිටත, තට්ටුවට ඉහළින් හැකි තරම් උස් ස්ථානයක කෝෂය සවිකරනු ලැබ තිබිය යුතුය.
- (3) ප්‍රධාන එන්ජිම අතින් පණගැන්වීමේ හැකියාව නොමැති බෝට්ටුවල නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වන සහ එන්ජින් නිෂ්පාදකයාගේ නියමයන් සපුරාලන ධාරිතාවක් සහිත එක් හදිසි පණගැන්වීමේ කෝෂයක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය. මෙම කෝෂයට බෝට්ටුවේ එන්ජිම පණගැන්වීමට තරම් බලයක් තිබේ නම්, එය බෝට්ටුවේ සෙසු පාරිභෝගිකයින්ට විදුලිය සපයන කෝෂයම වුවද විය හැකි ය.
- (4) ගිනි මුලාශ්‍රවලින් ඇත් කර පිපිරීම්වලින් ඇතිවන අවදානම මගහැර වීම පිණිස හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන සේ, ආවරණය සහිත පෙට්ටිවල හෝ තැටිවල කෝෂ සවි කරනු ලැබිය යුතුය. කෝෂ පෙට්ටි ගිනි මුලාශ්‍රවලින් ඇත් කර සහ ජලයට යට නොවන ස්ථානයක සවි කරනු ලැබිය යුතුය. නිවසේ තුළ කෝෂ සවි කරනු ලැබ තිබේ නම්, ඒවා ඇවුරුම් කර, නිවසේයෙන් පිටතට වායු ගලා යන හා සංචාතනය වන අයුරින් බටයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (5) එක් එක් කෝෂයක හෝ කෝෂ ඇදුත්තක පුළුල් වර්ණ ස්විචයක් තිබිය යුතුය. බෝට්ටුව කෙරෙහි අනවධානයෙන් සිටින අවස්ථාවල, මෙම ස්විච විසන්ධි කිරීමට පෙර, ස්වයංක්‍රීය පඩික්කි හිස් කිරීමේ පොම්ප සහ සංඥා සිහු සන්ධිකරණ ලැබිය යුතු ය.
- (6) කෝෂවල ආරෝපිත තත්ත්වය පරීක්ෂා කළ හැකි ක්‍රමවේදයක් සැමවිටම තිබිය යුතු ය.
- (7) එන්ජින් කාමරයේ සවි කර තිබෙන කෝෂ බර පැටවන ලද ජල රේඛාව දක්වා කාමරය ජලයෙන් පිරුණහොත් ලුහුවත් නොවන ආකාරයෙන් තිබිය යුතුය. බෝට්ටුවේ චලනය නිසා සෙලවීම වැළැක්වීම පිණිස කෝෂ බැඳ තැබිය යුතුය.
- (8) 5K Wh වලට වඩා වැඩි 24V හිදී 208 Ah වලට සමාන සහ 12V හිදී 416 Ah වලට සමාන කෝෂ ස්ථාපනයක් විවෘත පරිසරයට සංවාතනය වන පරිදි වෙන වෙනම කාමරවල තබනු ලැබිය යුතු ය. මෙම පිහිටුවීම සංවාතනයට බාධාවක් නොවන පරිදි ස්ථානගත කර තිබිය යුතු ය.
- (9) ප්‍රධාන සහ /හෝ සහායක එන්ජින්වල විද්‍යුත් මෝටර පණගන්වන යන්ත්‍ර සවි කරනු ලැබ ඇති විට, පණගැන්වීම සඳහා ක්‍රමයට සම්බන්ධ කර ඇති කෝෂයන් සෙසු සේවා සඳහා භාවිතා කරනු ලබන කෝෂයන්ගෙන් වෙන් කර තැබිය යුතු ය. එන්ජිම පණගන්වන කෝෂයන්ට යටත් පිරිසෙයින් නැවත ආරෝපණය කිරීමක් නොකර, සය වතාවක්වත් එන්ජිම පණගැන්වීමේ හැකියාව තිබිය යුතු ය.

විදුලිය මුල්කරගෙන විය හැකි විදුලි පහර, ගිනි සහ වෙනත් උපද්‍රව වළක්වන පූර්වෝපායයන්

90. විදුලි ක්‍රම සැලසුම් කිරීම සහ ස්ථාපනය කිරීම, ගින්නක් ඇතිවීමේ හෝ ක්‍රියා කරවන පුද්ගලයාට විදුලි පහර වැදීමේ අවදානම අවමවන ලෙස කරනු ලැබිය යුතු ය.
91. (1) පද්ධතියට අවශ්‍යයයි ගණනය කරන ලද උපරිම විදුලිය ගෙනයාමට භාවිතයට ගන්නා කේබල් සමත්විය යුතුය. පද්ධතියට උපරිම විදුලිය ලබාගත් අවස්ථාවලදී වෝල්ටීයතාවයේ බිඳ වැටීම 6%ට වඩා අඩු නොවන ආකාරයට හරස්කඩ ක්ෂේත්‍රය ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය. විද්‍යුත් පරිපථයන් තඹ මධ්‍යයකින් යුත් මුහුදට යෝග්‍ය, බහු - වෙළුම් වලින් යුතුව අනුමත පරිවාරක ආවරණ වලින් යුක්ත විය යුතු ය.
- (2) නිසිබලධරයා අවසර ලබාදී ඇති විශේෂ අවස්ථාවල දී හැර කේබල්වල සෑම ලෝහමය කොපු සහ කවර යථාපරිදි විදුලිමය වශයෙන් අඛණ්ඩ ව පැවතිය යුතු අතර භූගත කරනු ද ලැබිය යුතු ය.
- (3) විදුලියෙන් ආරක්ෂාව සලසනු ලැබ නොමැති කේබල් හැකිතාක් කෙටි විය යුතු අතර "ලුහුවත් නොවන සුළු" විය යුතු ය. එනම්, සෑම කේබලයක්ම වෙන වෙනම පරිවෘත බට තුළින් යවමින් එකිනෙක ගැටීමෙන් වැළකෙන ලෙස සකස් කරනු ලැබිය යුතුය. එක් මධ්‍යයක් ඇති අතිරේක කවරයක් නොමැති සාමාන්‍ය මුහුදු කේබලයක් සන්නායක පරිවරණය කේබල සන්නායක පරිවරණයකින් හා කොපුවකින් යුතුවන නිසා මේ සඳහා ප්‍රමාණවත් වන්නේ ය.
- (4) කේබල ස්ථාපනය කිරීම් කළ යුත්තේ ඒවායින් ගෙන යා යුතු නියම විදුලි ප්‍රමාණය ගෙනයා හැකි වන අයුරින් සහ කේබල තෝරා ගැනීමේ දී උෂ්ණත්වය සහ වෙනත් ද්‍රව්‍ය සමග ගැටීම් වැනි පරිසර සාධකයන් විශේෂයෙන්ම PVC පරිවෘත දුර්වල කරන පොලිස්ටයිරීන් වැනි දේ ගැන විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් ය. එම කේබල් අඩුම තරමින් ගින්නට ඔරොත්තු දෙන වර්ගයේ එවා විය යුතු ය.
- (5) මෙම නියෝගයේ සඳහන් වන නියමයන් පිළිපැද නොමැති රේඩියෝ සංඛ්‍යාත කේබල් වැනි දේවල් විශේෂයෙන් යෙදිය යුතු අවස්ථාවල ඒ සඳහා විශේෂ වර්ගවල කේබල් පාවිච්චි කිරීමට නිසි බලධරයා විසින් අවසර දිය හැකි ය.
- (6) දියයට ක්‍රියා කරවන උපකරණ සහ වෙනත් සමාන උපකරණ සඳහා අවශ්‍ය වූ විට හැර, වෙනත් අවස්ථාවල බිම්තහඩු මට්ටමට යටින් කේබල් නොයැවිය යුතුය. කේබල් ආරක්ෂක බට තුළින් ආවරණ/හෝ කන්ඩියුට් බට තුළින් යැවිය යුතු ය.
- (7) යන්ත්‍රෝපකරණ ඉඩකඩ තුළින් ගමන් කරන කේබල් සුදුසු පසුරු යොදා, මනාව සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර ගිනි පුළුල්වක් ඇතිවීමේ අවස්ථාවන් මගහැර සවි කිරීමට කටයුතු කළ යුතු ය.
- (8) මත්ස්‍ය ගබඩා හරහා ගමන් කරන කේබල් කන්ඩියු බට තුළින් ගමන් කරවිය යුතු අතර කේබල් සෘජුවම ඉන්ධන හෝ තෙල් ගබඩා ටැංකි මත නොයැවිය යුතු ය.

විදුලිය ක්‍රම

92. (1) විදුලි උපකරණ ස්ථාපනය කිරීම, උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති නියමයන් පිළිපදිමින් කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
- (2) විදුලි උපකරණ ස්ථාපනය කිරීමේදී ජලය ඇතුළුවීම සහ දෙදරීමෙන් ඇතිවිය හැකි බලපෑම් වැළැක්වීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ලැබිය යුතුය.

- (3) සියලුම විදුලි පරිපථ, එහි සේවය, ආරක්ෂක මෙවලම් ප්‍රමාණය, විදුලිය ගෙන යා හැකි ධාරිතාවය සහ වෝල්ටීය අගයන් ස්ථිර පුවරුව සහ බෙදා හැරීම් පුවරුව මත පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි වන පරිදි තිබිය යුතු ය. නිසි බලධරයා විසින් අවසර දෙනු ලැබුවහොත් හැර, එක් බෙදාහැරීම් පුවරුවක වෙනත් වෝල්ටීය ප්‍රමාණ ඇතුළත් කරනු නොලැබිය යුතු ය.
 - (4) (කෝෂයේ සිට පණගැන්වීමේ මෝටරය දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන සැපයුම් මාර්ගය හැර) ඇම්පියර් 05 ට වඩා විශාල වූ පරිභෝජකයින් සඳහා වූ සියලුම විදුලිය පරිපථවලට අධිහරණයවීමට සහ ලුහුචන්වීමට ආරක්ෂා කර ගැනීම පිණිස, විලාපකයක් හෝ පරිපථ බිඳලුමක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
93. දියර ගෙන යන නළ, ස්ථිර පුවරුවලට හෝ වෙනත් විදුලි උපකරණවලට ඉහළින් හෝ ඒ අසල සවිකරණු නොලැබිය යුතු අතර, එසේ කිරීම වැළැක්විය නොහැකි අවස්ථාවල, උපකරණයට අලාභ සිදුවිය හැකි කාන්දුවීම් වැළැක්වීම පිණිස වැඩ පිළිවෙලක් සලස්වනු ලැබිය යුතු ය.
94. ක්‍රමය පිළිබඳ සැලැස්ම සහ වැඩ කරන වෝල්ටීයතාව සැලකිල්ලට ගෙන, භූගත දර්ශනක ලාම්පු හෝ විදුලි කාන්දුවීම් අනාවරණය කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් සවි කරන ලෙස නිසි බලධරයා විසින් නියම කළ යුතු ය.

සෘජු විද්‍යුත් ක්‍රමය

95. (1) සරළ ධාරි පද්ධතියක් ප්‍රති පරිවෘත්ත පද්ධතියක් ලෙස රැහැන්ගත කරනු ලැබිය යුතු නමුත් බෝට්ටුවේ බඳ විද්‍යුතය ගෙනයාම සඳහා භාවිතා කරනු නොලැබිය යුතු ය.
- (2) පහත සඳහන් සරළ විද්‍යුත් උත්පාදන සහ බෙදා හැරීමේ ක්‍රම අපේක්ෂිත අරමුණ සඳහා සුදුසු නම්, නිසි බලධරයා විසින් ඒවා අනුමත කරනු ලැබිය හැකි ය.

12 V

24 V

- (3) ද්විත්ව - කම්බි ක්‍රමය වානේ සම ඇළුම්නියම් බෝට්ටුවල භාවිතා කරනු ලැබිය යුතු ය. සුදුසු භූගත කිරීම් ක්‍රමයක් නොමැති අවස්ථාවක, ෆයිබර්ග්ලාස් සහ දැව බෝට්ටුවල ඒකීය - කම්බි ක්‍රමයක් යොදාගනු ලැබිය හැකි ය.

ප්‍රත්‍යාවර්තක ධාරා ක්‍රම

96. (1) 220 V ට වැඩි ප්‍රත්‍යාවර්තක ධාරා අපේක්ෂිත අරමුණ සඳහා සුදුසු නම්, නිසි බලධරයා විසින් එකී ක්‍රම අනුමත කළ හැකි ය.
- (2) නිසි බලධරයා අනුමත කර තිබේ නම් ප්‍රත්‍යාවර්තක ධාරා ක්‍රම සඳහා කේබල් සරල ධාරා ක්‍රම වලින්, වෙන් කර තැබිය යුතු අතර, වෙනම තැටිවල සහ කන්ඩියුට් බට තුළින් ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) නිසි බලධරයා අනුමත කර තිබේ නම් හැර, සරළ ධාරා ක්‍රම අඩංගු ස්ථිර පුවරු වලින් සහ පනේල වලින් වෙන් වූ ස්ථිර පුවරුවල සහ පනේලවල ප්‍රත්‍යාවර්තක ධාරා ක්‍රම සඳහා ස්ථිර ගියර සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) අඩු වෝල්ටීයතාවයක් ඇති උපකරණ සහ ලාම්පු අධි වෝල්ටීයතාවයක් ඇති පද්ධතියකට වැටීමෙන් ආරක්ෂා වන පරිදි, ස්ථිර ගියර සහ කෙවෙනි සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

භූගත කිරීම සහ බැඳීම

97. (1) භූගත ක්‍රමයට හෝ බෝට්ටුවට අනතුරක් නොවන ආකාරයෙන් භූගත කිරීම් ක්‍රම මනා ආකාරයෙන් සහ කාර්යක්ෂම ලෙස කරනු ලැබිය යුතු ය. බෝට්ටුවේ බඳට, භූගත තහඩු සවි කර ඇති විට, ඒවා කාර්යක්ෂම ලෙස සම්බන්ධ කර තිබිය යුතු අතර තීන්ත ආලේප නොකර තිබිය යුතු ය.
- (2) වානේ සහ ඇළුම්නියම් බෝට්ටුවල භූගත කළ යුතු විදුලිය උපකරණවල කුසන්තකයක නිරාවරණ ලෝහමය කොටස්, බඳට කාර්යක්ෂම ලෙස භූගත කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) දැවයෙන් සහ මිශ්‍ර කොටස්වලින් යුත් බෝට්ටුවල, භූගත කළ යුතු විද්‍යුත් සහ සන්නිවේදන උපකරණවල කුසන්තකයක නිරාවරණ ලෝහමය කොටස් භූගත කිරීම් පහසු කිරීම පිණිස අඛණ්ඩ භූගත සන්නායකයක් ස්ථාපනය කළ යුතු අතර එහි කෙළවර, ප්‍රධාන එන්ජමට හෝ සැහැල්ලු ජල මට්ටමෙන් යට, ජලයට නිරාවරණය වූ වර්ගඵලය $0.2M^2$ ක් වූ තඹ තහඩුවකට සවි කරනු ලැබිය යුතුය. බඳෙහි ඇතුළු පැත්තේ, මෙම තහඩුවට $64MM^2$ වූ තඹ දණ්ඩක් සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර අවශ්‍ය සම්බන්ධක ලක්ෂ්‍යයන් ප්‍රමාණය අනුව එහි දිග අදාල කරගනු ලැබිය යුතු ය.

- (4) සෑම භූගත සන්නායකයක්ම තඹවලින් හෝ වෙනත් මළ නොබැඳෙන ලෝහයකින් විය යුතු අතර මනා ලෙස සවි කර, අලාභ සිදුවීමෙන් සහ විද්‍යුත් විච්ඡේදනයන්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීමට ක්‍රමයක් යෙදිය යුතුය.
- (5) විදුලිසැර වැදීමක් බලාපොරොත්තු නොවන නමුත් දෝෂයක් නිසා විදුලිය සැර වැදීමට ඉඩ ඇති විදුලි යන්ත්‍රෝපකරනවල හෝ උපකරණ නිරාවරණ සහ ස්ථිර ලෙස සවි කරනු ලැබ ඇති ලෝහමය කොටස් -
- (අ) ඒවා වෝල්ට් 55 ක් වූ සරල ධාරාවක් හෝ වෝල්ට් 55 ක් වූ වර්ග මධ්‍යන්‍ය මූලයක් නොඉක්මවන වෝල්ටීයතාවයකින් , සන්නායකයන් සහ ස්වයං පරිණාමකයන් සපයනු ලබන විට, මෙම ප්‍රත්‍යාවර්තන ධාරා වෝල්ටීයතාවය උපදවා ගැනීමට භාවිතා නොකළ යුතුය ; හෝ
- (ආ) ඒවා ආරක්ෂක වෝල්ටීයතාවයකින්, අනුව ඒකලිත පරිණාමකයන් මගින් එක් උපකරණයක පරිභෝජනයට වෝල්ටීස් 250ට වැඩි නොවන වෝල්ටීයතාවයක් සපයන ලබන විට ; හෝ
- (ඇ) ඒවා ද්විත්ව පරිවරණ මූල ධර්මය අනුව ඉදිකරනු ලැබ ඇති විට හැර, භූගත කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (6) අකුණු සන්නායකයන් භූගත තහඩුවට කෙළින්ම සම්බන්ධව කරනු ලැබිය යුතුය.
- (7) භූගත කිරීමට අවශ්‍ය රේඩාර්වලට රේඩියෝවලට සහ අනෙක් නාවික උපකරණවලට වෙන වෙනම භූගත ලක්ෂන තිබිය යුතු අතර සම්බන්ධතාව හැකි තාක් දුරට කෙටි විය යුතු ය.
- (8) එන්ජිම සහ අවර පෙති ඊෂාව අතර නම්‍ය කුසන්නායක ඇදුමක් සවි කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක සම්බන්ධය හරහා ගොතනලද තඹ පටියක් සවිකර කුසන්නායක තත්ත්වයට පත්කළ යුතුය.

ආලෝක ක්‍රම

98. (1) මසුන් ගැන් සහ දැල් ගබඩා වැනි සාමාන්‍යයෙන් හුදකලා වූ ස්ථානවල ආලෝකය පිටත ස්ථානයක සිට පාලනය කරනු ලැබිය හැකි විය යුතු ය.
- (2) හදිසි අවස්ථා ආලෝකය ඇතිමිසුලේටර් කෝෂයකින් සපයනු ලැබිය යුතු අතර ඒවා පඩිපෙළවල, පිටතට යන ස්ථානවල යන්ත්‍රෝපකරණ සඳහා ඇති ඉඩකඩවල, පාලක ස්ථානවල සහ ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටු ස්ථානගත කර ඇති ස්ථානවල ස්ථානගත කරනු ලැබිය යුතු ය. සංඥා නිකුත් කරන ලාම්පුවක් ගෙන යන්නේ නම්, එයට බලය ලබාගත හැකි හදිසි මූලාශ්‍රයක් තිබිය යුතු ය.

විදුලි මෝටර

99. විද්‍යුත් මෝටරයක් පාලනය කරන තැනැත්තාට එහි පහසුවෙන් පාලනයකර ගත හැකි වන පරිදි, ඒ විදුලි මෝටරයට, එය පණගන්වන සහ නවතා දමන ක්‍රමවේදයක් සපයනු ලැබිය යුතුය.
100. මෝටරයකට සැපයුම් ලබා දෙන පද්ධතිය ලුහුචන්චිම්චලින් සහ අධිගරණයවීම්චලින් රැක ගැනීමට ආරක්ෂකයක් සවි කරනු ලැබිය යුතුය. එසේ ආරක්ෂා කිරීමක් අවශ්‍ය නොවන, සුක්කානම් ගියර ක්‍රමයක ඇති මෝටර්වලට, අධිගරණයක් ඇති වූ විට දැන ගැනීම පිණිස සුක්කානම් අසළ සංඥා සිනුවක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. කෙසේ වෙතත්, අධි ධාරාවකට මුහුණ දීමට ආරක්ෂාවක් සලසා තිබේ නම්, එම ආරක්ෂාව, මෝටරයේ හෝ පරිපථයේ සම්පූර්ණ ධාරාව මෙන් දෙගුණයකට නොඅඩු වන පරිදි සවි කළ යුතු අතර උචිත ආරම්භක ධාරාව ගලා යන පරිදි සකස් කරනු ලැබිය යුතු ය.
101. විදුලි මෝටර්වලින් ද්‍රවවන පංකාවලට සහ පොම්පවලට දුරස්ථ පාලක සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒවා සවි කරනු ලැබ තිබෙන ස්ථානයේ ගින්නක් ඇති වූ අවස්ථාවක, එම මෝටර නවතා දැමීමට හැකි වන පරිදි, එම දුරස්ථ පාලක යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩෙන් පිටත ස්ථානගත කරනු ලැබිය යුතුය.

අකුණු සන්නායකයන්

102. (1) අකුණු සන්නායක දැව කුඹගස් මත සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. ඒවා අඛණ්ඩ තඹ පටියකින් හෝ තඹ ලණුවකින් විය යුතු අතර හරස්කඩ 75mm^2 වඩා නොඅඩු විය යුතු මෙන්ම මි.මී. 12ක විශ්කම්භයක් ඇති තඹ උලකට සම්බන්ධ කර, යටත් පිරිසෙයින් මි.මී. 150ක් වත් කුඹගසේ ඉහළම තැන සිට උඩට සිටින සේ සකස් කරනු ලැබිය යුතු ය. මෙම තඹ පටියේ හෝ ලණුවේ තියුණු නැමී නොතිබිය යුතු අතර සම්බන්ධ කිරීම් බෝල්ට් ඇණ හෝ රිවෙට් ඇණ මගින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

- (2) ලෝභයෙන් තනා ඇති බෝට්ටු බඳක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, අකුණු සන්නායකයේ පහළ කෙළවර බඳට ද, දැව වලින් හෝ වෙනත් ලෝහ නොවන ද්‍රව්‍යයකින් තනා ඇති බෝට්ටු බඳක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, අකුණු සන්නායකයේ පහළ කෙළවර භූගත තහඩුවට ද සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. තියුණු නැමී නොතිබිය යුතු අතර, බෝට්ටි ඇණ හෝ රිවෙට් ඇණ මගින් පමණක් සම්බන්ධ කිරීම් කරනු ලැබිය යුතුය.

ඇනෝඩ

103. ආරක්ෂා කළ යුතු ප්‍රදේශ සඳහා සුදුසු වන අවස්ථාවල, අදාළ ස්ථානවලට ප්‍රමාණවත් සිත්ක් සංඛ්‍යාවක් හෝ සමාන ඇනෝඩ සංඛ්‍යාවක් බෝට්ටුවේ සවිකරනු ලැබිය යුතු ය. අවර පෙත්තේ සිදුරේ ඇනෝඩ සවි කරනු ලැබිය යුත්තේ, අවර පෙත්තට ජලය ගලා ඒමට බාධාවක් නොවන ආකාරයට ය. ඇනෝඩ මත තීන්ත ආලේප කිරීම හෝ භූගත තහඩු අසල ඇනෝඩ සවි කිරීම හෝ කරනු නොලැබිය යුතු ය.

සමතුලනයාවය

104. මෙම කොටසේ විදුලිය ස්ථාපනයක් සම්බන්ධයෙන් සඳහන් වන නියමයන් පිළිපැදීම මග හැරිය හැකි නම් සහ එසේ එකී නියමයන් නොපිළිපැදීම සාධාරණීයකරණය කළ හැකි නම්, සහ භාවිතා කරනු ලැබ තිබෙන විදුලි ස්ථාපන මෙම කොටසේ සඳහන් වන නියමයන්ට ගැලපෙන බව නිසි බලධරයා සලකන්නේ නම්, එසේ මෙම කොටසේ නියමයන් නොපිළිපදින විදුලි ස්ථාපනයන් පිළිගනු ලැබිය හැකි ය.

V වන කොටස

ගිනි ආරක්ෂාව, ගිනි අනාවරණය කර ගැනීම, ගිනි නිවීම සහ ගිනි සමග සටන් කිරීම

අ - සාමාන්‍ය කරුණු

ව්‍යුහය

105. (1) තාප මූලාශ්‍ර ආසන්නව ඇති නිසා ගිනි ගැනීමේ වැඩි අවදානමක් ඇති අවස්ථාවක , බෝට්ටුවේ ඕනෑම කොටසක, ගිනි ගැනීමේ වේගය අඩු කරන ද්‍රව්‍ය යොදා ගනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) ඉන්ධන ටැංකි තුළට ප්‍රවේශ වීම සඳහා මිනිසකුට බැසිය හැකි සිදුරු හෝ වෙනත් විවර නිවාස සඳහා වෙන් කර ඇති ප්‍රදේශවල නොතිබිය යුතු ය.
- (3) ගිනි නිවන උපකරණ නිෂ්පාදක විසින් නියම කරනු ලැබ ඇති පරිදි සහ නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි ගිනි නිවන උපකරණ නඩත්තු කරනු ලැබිය යුතු ය.

වායු සිලින්ඩර ගබඩා කිරීම

106. (1) ගිනි ගන්නා සුළු හෝ වෙනත් අන්ත්‍රාදායක වායු අඩංගු සිලින්ඩර, තාප මූලාශ්‍රයන්ගෙන්, හිරු එළියෙන් සහ බාහිර සංසිට්ටනවලින් ආරක්ෂා වන ලෙස සැලසුම් කරන ලද ආවරණයක් තුළ එකී සිලින්ඩර ගබඩා කර, ආරක්ෂා සහිතව තබනු ලැබිය යුතු ය. වායු අනාවරණය කර ගන්නා උපකරණ බෝට්ටුවේ ගෙන යාම තවදුරටත් නිර්දේශ කරනු ලැබේ.
- (2) ගෘහ කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය වායු උපකරණ වෙත ගෙන යන සියලුම නළ වානේ නළ විය යුතු ය. නැතහොත් එකී නළ නිසි බලධරයා, විසින් අනුමත කරන ලද ද්‍රව්‍යයකින් තැනූ ඒවා විය යුතු ය. සුදුසු අවස්ථාවල, සමාන ආරක්ෂාවක් සැලසිය හැකි විකල්ප ක්‍රියාමාර්ගයකට අවසර දීමට නිසි බලධරයාට හැකි ය.

විවිධ අයිතමයන්

- 107 (1) තට්ටුව ආවරණය කිරීම සඳහා සහ සවිකරු සඳහා උපයෝගී කර ගනු ලබන ද්‍රව්‍ය, අඩු ක්ෂණික ජවලන උෂ්ණත්වයක් නොමැති හෝ අසාමාන්‍ය තාප මූලාශ්‍රයකට නිරාවරණය වූ විට, පුපුරණ ගුණයන්ගෙන් සමන්විත නොවන ද්‍රව්‍ය බවට නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, දැව, ෆයිබර් ග්ලාස් හෝ වෙනත් සමාන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම සඳහා අවසර තිබේ.
- (2) බෝට්ටුවේ භාවිතා කරනු ලැබ තිබෙන ද්‍රව්‍ය, ගින්නක් ඇති වූ විටක, විෂ වායු විමෝචනය නොකරන බවට නිසි බලධරයා විසින් තවදුරටත් වගබලා ගත යුතුය.

- (3) යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩක ගින්නක් ඇති වුවහොත් එකී ඉඩකඩෙන් පිටත, සිට යන්ත්‍රෝපකරණවල ක්‍රියාකාරිත්වය නවතා දැමීමට හැකි විය යුතුය.

ආ - තවදුරු ගිනි බෝට්ටු

ගිනි සමග සටන් කිරීමට යොදන උපකරණ සංඛ්‍යාව

108. නිසි බලධරයා විසින් අනුමත කරන ලද වර්ගයේ සහ ප්‍රමාණයේ ගිනි නිවනයන් තවදුරු ගිනි බෝට්ටුවලට සැපයිය යුතු අතර එම ගිනි නිවනයන්, යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩට ආසන්නව තැබිය යුතු ය.

ඇ - තවදුරු සහිත බෝට්ටු

ගිනි සමග සටන් කිරීමට යොදන උපකරණ සංඛ්‍යාව

109. (1) තවදුරු සහිත බෝට්ටුවල ස්ථාපනය කරනු ලැබිය යුතු ව්‍යුහය සහ උපකරණ, උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් කර තිබෙන විශේෂ නියමයන්ට අනුකූල විය යුතු ය.
- (2) සුදුසු ගිනි නිවනයන් දෙකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් බෝට්ටුවල ගෙන යා යුතු අතර, ඉන් එකක්, යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩ අසල ස්ථානගත කරනු ලැබිය යුතුය. ගිනි නිවනයන් දෙකක් පමණක් සපයා ඇති අවස්ථාවක, වැලිපුරවන ලද සහ රතු පාටින් පින්තාරු කරන ලද බාල්දියක් ද රැගෙන යා යුතුය.
- (3) පිටත සවි කරනු ලබන එන්ජින් පමණක් සවි කරනු ලැබ ඇති බෝට්ටුවල එක් ගිනි නිවනයක් සවි කරනු ලැබිය හැකි ය.

යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩ සඳහා ගිනි සමග සටන් කරන උපකරණ

110. (1) උචිත යයි නිසි බලධරයා සලකන ස්වයංක්‍රීය විසිරී වර්ගයේ ගිනි නිවනයන් හෝ වෙනත් වර්ගයක ගිනි නිවනයන් ප්‍රමාණවත් සංඛ්‍යාවක්, යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩවල ස්ථානගත කරනු ලැබිය යුතු අතර එසේ කිරීමේදී ඉඩකඩේ පරිමාව සහ යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ආකාරයද සැලකිල්ලට ගනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) (1) වන ඡේදයේ සඳහන් ආකාරයට ස්වයංක්‍රීය විසිරී වර්ගයේ ගිනි නිවනයන් හෝ ගිනි නිවීමේ උපකරණ සපයනු ලැබ ඇති විට, 109 වන නියෝගයේ (2) වන ඡේදයෙන් නියම කර ඇති ගිනි නිවනයන්ගෙන් එකක් අවශ්‍ය නොවන්නේ ය.

සංචානන ක්‍රම

111. සංචානන පංකා සවි කරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩෙන් පිටත සිට නවතා දැමීමට සහ සංචානන ක්‍රමයේ තිබෙන විවර පිටත සිට දැමීමට හැකි ක්‍රමවේදයක් සලසනු ලැබිය යුතුය.

ගැලවියාමේ ක්‍රමවේදයන්

112. කාර්ය මණ්ඩලය විසින් භාවිතා කරනු ලබන කාමරවලට සහ කාමරවලින් සහ සාමාන්‍යයෙන් කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් සේවයේ නියුක්තව සිටින ඉඩකඩවලට සහ ඉඩකඩවලින් යාම් ඊම් සඳහා ඇති තරප්පු ඉනිම, පහසුවෙන්ම විවෘත තවදුරටත්, එතැනින් ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවටත් ගැලවියාමේ ක්‍රමවේදයක් ලෙස සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.

ස්වයංක්‍රීය ගිනි සංඥාව සහ ගිනි අනාවරණ ක්‍රම

113. (1) ගිනිගන්නා සුළු ද්‍රව්‍යවලින් සාදනු ලැබ තිබෙන හෝ නිවසේ, සේවා කාමර, සහ පාලන කුටි ගිනි ගන්නා සුළු ද්‍රව්‍ය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් සාදනු ලැබ තිබෙන මුළු දිග මීටර් 15ට වැඩි නමුත් මීටර් 24ට අඩු ධීවර බෝට්ටුවල එම කාමරවල ප්‍රමාණය, සහ පාලක මැදිරිවල සැලැස්ම සහ පිහිටීම සහ අදාළ වන විට සවි කරනු ලැබ ඇති ගෘහ භාණ්ඩවල ගිනි ගන්නා සුළු ජීවලන තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන, එම කාමරවල ස්වයංක්‍රීය ගිනි අනාවරණ සහ සංඥා ක්‍රමයන් සවි කළ යුතු ද යන කරුණ සැලකිලිමත්ව සලකා බලනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) ප්‍රචාලන යන්ත්‍ර සහිත කාමරවලට සුදුසු සංඥා හා ගිනි අනාවරණ පද්ධතියක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

ජලෝද්ගම නළ, ගිනි නිවන බට සහ නොසල්ස්

114. (1) මුළු දිග මීටර් 15ට වැඩි නමුත් මීටර් 24ට අඩු ධීවර බෝට්ටුවල, යටත් පිරිසෙයින් එක් යන්ත්‍රානුසාරයෙන් ද්‍රවන ගිනි නිවන පොම්පයක්වත් තිබිය යුතු ය. මුහුදු ප්‍රදේශය අනුව, හදිසි ගිනි නිවන පොම්පයක් තිබිය යුතුයැයි නිසි බලධරයා විසින් නියම කළ හැකි ය.

- (2) එක් ජලෝද්ගම නළයකට වැඩි සංඛ්‍යාවක් බෝට්ටුවකට සපයනු ලැබිය යුතු අවස්ථාවක, (3) වන ඡේදය අනුව විදින සංඛ්‍යාවක් ද, ප්‍රධාන ගිනි නිවන නළයක් ද තිබිය යුතු ය.
- (3) පහසුවෙන් සහ ඉක්මනින් ගිනිනිවන බවට සම්බන්ධ වන ආකාරයට ජලෝද්ගම නළ සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර යාත්‍රාවරණයේ දී සාමාන්‍යයෙන් අවතීරණ විය හැකි බෝට්ටුවේ ඕනෑම ස්ථානයක් දෙසට යටත් පිරිසෙයින් එක් ජල විදිනයක්වත් යොමු කරනු ලැබිය යුතු ය.

VI වන කොටස

කාර්ය මණ්ඩලයේ ආරක්ෂාව

සාමාන්‍ය ආරක්ෂක පියවර

115. (1) බෝට්ටුවේ සිටින අයෙක් ලිස්සා වැටීමේ අවස්ථා අවම කර ගැනීම පිණිස, මසුන්ට සම්බන්ධ වැඩ කරන සහ තට්ටු උපකරණ ක්‍රියා කරවන ප්‍රදේශවල බිම, ඉනිමං මතුපිට සහ පහළ ප්‍රදේශ වැනි තට්ටු මතුපිට වැඩ කරන ඉඩකඩවල බිම, යන්ත්‍රෝපකරණ සවිකරනු ලැබ ඇති ඉඩකඩ, මුළුතැන්ගෙය බිම, විශේෂයෙන් සැළසුම් කර, සකස් කරනු ලැබිය යුතුය.
- (2) වයර, ලණු, ගුණ්ඩු, ඇස් සහ රේකඩවලින් සමන්විත වන ප්‍රමාණවත් ජීවිතාරක්ෂක රැහැන් ක්‍රමයක් සැපයිය හැකි අවස්ථාවල, එසේ කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) බෝට්ටුවෙන් පිටතට යම් තැනැත්තකු හදිසියේ වැටුනහොත්, නැවත බෝට්ටුවට නැග ගැනීමේ මාර්ගයක් සෑම බෝට්ටුවකම තිබිය යුතු අතර එය ස්ථිර වශයෙන් බෝට්ටුවට සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතුය. තනි පුද්ගලයකු විසින් ක්‍රියා කරවනු ලබන බෝට්ටුවක, නැවත නැග ගැනීමේ මාර්ගය, ජලයේ වැටී සිටින තැනැත්තාට අවතීරණ විය හැකි එකක් විය යුතු ය.
- (4) තනි පුද්ගලයෙකු විසින් ක්‍රියා කරවනු ලබන බෝට්ටුවක, එම පුද්ගලයා ජලයට වැටුනහොත් බෝට්ටුවේ එන්ජිම ස්වයංක්‍රීයව නතර වන ක්‍රමයක් සකස් කිරීම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, එවැනි ක්‍රමයක් සලසන ලෙස නිසි බලධරයා විසින් නියම කළ යුතු ය. එකී ක්‍රමය ක්‍රියාකරවන්නාට අන්ත්‍රාදායක නොවන එකක් විය යුතුය.

තට්ටුවේ විවර සහ දොරවල්

116. (1) සරණෝරු සහිත සහ තල්ලු කරන කවර ගැන් දොරවල්වල, ප්‍රවේශ විවරවල, දොරවල්වල සහ සෙසු විවරවල දෙපසට පැද්දීම හෝ හදිසියේ වැසියාම වළක්වනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) ගැන්වලට ඇති ප්‍රවේශවල විශාලත්වය, අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා සුදුසු වන ලෙස ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය.
- (3) බෝට්ටුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය සැලකිල්ලට ගෙන, බෝට්ටුවේ සිටින තැනැත්තන් තට්ටුවේ විවර තුළින් වැටීමට හැකි ස්ථානවල, සුදුසු ආරක්ෂාවක් සැපයීම ප්‍රායෝගික වන විට, එසේ කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) තට්ටුවේ ඉහළින් සහ ගැළවියාමේ විවර මත අත්වාරු සවි කරනු ලැබිය යුතුය.
- (5) සාමාන්‍යයෙන්, බාහිර ගැන් සහ දොරවල්, බෝට්ටුව මුහුදේ ඇති විට වසා දමනු ලැබිය යුතුය. ධීවර මෙහෙයුම්වලදී ඉදහිට විවෘත කර තැබිය යුතු සහ ජලගැල්මකට හේතුවිය හැකි සියලුම විවර, පසුව උත්ප්ලාවකතාවය සහ ස්ථායීතාවය නැති වන විටදී ජලගැල්මක අවදානම ඇති වුවහොත් වහාම වසා දමනු ලැබිය යුතු ය.
- (6) යන්ත්‍රෝපකරණවල වාලක කොටස්, වින්ට්, දැල් සහ වැල් අදිනයන් ප්‍රමාණවත් පරිදි ආරක්ෂා සහිතව තබනු ලැබිය යුතු ය.

පවුරු, අත්වැල් සහ ආරක්ෂක වැටවල්

117. (1) තට්ටු සහිත බෝට්ටුවල තට්ටුවේ සියළුම අනාවරණ කොටස්වල ඉහළ මාළු වටා සහ තට්ටුවෙන් ඉහළට එසවුනු කොටස් වටා කාර්යක්ෂම පවුරු හෝ ආරක්ෂක වැටවල සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) තට්ටු රහිත බෝට්ටුවල පත්තාරයේ උස, යම් තැනැත්තකු බෝට්ටුවෙන් පිටතට වැටීමට ඇති අවදානම අවම කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය.
- (3) සවිකරනු ලැබ ඇති පවුරේ හෝ පත්තාරයේ උස මීටර් එකකට වඩා අඩු සෑම බෝට්ටුවකම මීටර් එකක් උස් වන පරිදි ආරක්ෂක වැටක් ඉදි කරනු ලැබ තිබිය යුතු අතර, එය ධීවර මෙහෙයුම්වලදී බාධා වන අවස්ථාවක, නිසි බලධරයා විසින් විකල්ප ක්‍රියා මාර්ගයකට අවසර දිය හැකිය.

118. ආරක්ෂක වැටක පහළම හිඩැස මි.මී. 230 ට වැඩි නොවිය යුතු අතර සෙසු ආරක්ෂක වැටවල් මි.මී. 250 ක උපකරණයකින් යුක්ත විය යුතු අතර මීටර් 1.5 කට වඩා වැඩි නොවිය යුතු ය. ආරක්ෂක වැටවල් සහ පවුරු තියුණු කෙළවරවල්වලින් සහ මුළුවලින් තොරව විය යුතු අතර, ප්‍රමාණවත් ශක්ති සම්පන්න බවකින් යුක්ත විය යුතු ය.
119. කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ට තම නිවසේ වලට, යන්ත්‍රෝපකරණ සවි කරනු ලැබී ඇති ඉඩකඩවලට සහ වෙනත් වැඩ කරන ඉඩකඩවලට යාම් ඒමේ දී, ආරක්ෂාව සැලසීම පිණිස අත්වැල් හෝ ජීවිතාරක්ෂක රැහැන් වැනි සැහීමකට පත් විය හැකි ක්‍රමවේද සලසනු ලැබිය යුතු ය. විල්හවුසිය වටා කුණාටු මුහුදකදී අල්ලා ගැනීමට අත්වැලක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
120. (1) පවුර සඳහා නියම කරනු ලැබ ඇති අවම උස ඇතුළත, පවුරු ව්‍යුහයේ හෝ ආරක්ෂක වැටේ උපකරණ සාමාන්‍යයෙන් සවි කරනු ලැබ ඇති හෝ ආරක්ෂක වැටක කණු අතර උපකරණ සවි කරනු ලැබ හෝ නංවා තබා ඇති අවස්ථාවක, උපකරණ ඉවත් කරන ලද විටක එකී ප්‍රදේශය ආරක්ෂා කිරීම පිණිස කටයුතු යොදනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) පවුරේ හෝ ආරක්ෂක වැටෙහි කොටසක් ධීවර මෙහෙයුම්වලදී ඉවත් කිරීමට සිදුවූ අවස්ථාවක, කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා එම විවෘත කිරීම හරහා යම් වැඩපිළිවෙලක් යෙදිය යුතු ය.

පඩිපෙළවල් සහ ඉණිමං

121. (1) කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ ආරක්ෂාව සහිතක කිරීම පිණිස, නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි, පඩිපෙළවල් සහ ඉණිමං ප්‍රමාණවත් විශාලත්වයකින් සහ ශක්තියකින් යුක්තව තිබිය යුතු අතර ඒවා අත්වැල් සහිතව සහ නොලිස්සන පඩිවලින් යුක්තව තිබිය යුතු ය.
- (2) යන්ත්‍රෝපකරණ ඉඩකඩවල ඇති හදිසි අවස්ථා ඉණිමං වානේ වලින් සාදන ලද ඒවා, විය යුතු අතර පළල මි. මී. 450 ට වඩා අඩු නොවිය යුතු ය.
- (3) නිවසේ වල ඇති ඉණිමංවලට සුදුසු පරිදි රුකුල් දීම සඳහා සහ ඒවා විසිවී යාමෙන් හෝ ලිස්සා යාමෙන් වළක්වා ගැනීම සඳහා, ඒවාට කොකු හෝ වෙනත් සුදුසු තදකරණයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒවා ගොඩබසින ස්ථානයේ උස අනුව සකස් කර ගැනීමට හැකි විය යුතු ය.

ප්‍රවේශම් සහිත ප්‍රවේශ

122. බෝට්ටුවට ප්‍රවේශවීමට පහසුකමක් වරාය තුළ නොමැති අවස්ථාවක, බෝට්ටුවට ප්‍රවේශම් සහිතව සහ පහසුවෙන් ප්‍රවේශවීම පිණිස අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී සහ ප්‍රායෝගික වනනාක් දුරට, ප්‍රමාණයන් ක්‍රමවේදයක් සලසනු ලැබිය යුතු ය. එකී ක්‍රමවේදය ආරක්ෂාකාරී ලෙස ඉදි කරනු ලැබ තිබිය යුතු අතර ප්‍රමාණවත් ශක්තියකින් ද යුක්ත විය යුතු ය. තවද මනා ලෙස ආලෝකමත් කර සහ ප්‍රායෝගික වන විටදී නොලිස්සන සුළු මතුපිටකින් යුක්ත විය යුතු ය.

ඉවුම් පිහුම් සඳහා පහසුකම්

- 123 (1) ආරක්ෂක වැටවල් සහ අත්වැල් සහිතව ඉවුම් පිහුම් සඳහා පහසුකම් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) භාජන විසිවී යාමෙන් වළක්වා ගැනීම සඳහා ලිප් වටා ආරක්ෂක වැටක් සවි කරනු ලැබේ.

තට්ටු යන්ත්‍රෝපකරණ, ගුව සහ එසවුම් ගිරය

- 124 (1) යම් තැනැත්තකු වින්වියක් හෝ ඇද ගැනීමේ උපකරණයක් දෙසට ඇදී ගියහොත් ස්වයංක්‍රීයව ඒවා නතර වන ලෙස ධීවර ආම්පන්න සඳහා ඇති සියලුම වින්විවල සහ ඇදගන්නා උපකරණවල ස්වයංක්‍රීය හදිසි නැවතුම් ආරක්ෂක උපක්‍රමයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) වින්වි ක්‍රියාකරවන්නන්ට නිර්භීතව ක්‍රියා කිරීමට හොඳින් ඉඩකඩ ලැබෙන ලෙස සහ වැඩ කරන ප්‍රදේශය නිර්බාධිතව දර්ශනය වන ආකාරයට, වින්විවල, රැහැන්වල සහ දැල් ඇදගන්නා උපකරණවල පාලක ස්ථානගත කරනු ලැබිය යුතු ය. හදිසි වලනයවීම්, විසිවියාම් හෝ අනවසර පාවිච්චිය වලක්වා ගැනීමට හැකි වන පරිදි, අවශ්‍ය අවස්ථාවල, පාලක හැන්ඩල්වල නැවතී ඇති හෝ නියුටල් තත්ත්වයෙන් සුදුසු අගුල් උපක්‍රමයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) වින්වි, රැහැන් ඇදගැනීමේ උපකරණ සහ එසවුම් ගිරය උපදෙස් සංග්‍රහයේ ඇතුළත් නියමයන්ට අනුකූල විය යුතු ය.

වැඩකරන ඉඩකඩ සහ ප්‍රදේශ ආලෝකමත් කිරීම

- 125 (1) බෝට්ටුවේ ඇති සෑම ගමන් වේදිකාවක් ම, වැඩ කරන ඉඩකඩක් ම සහ වැඩ කරන ප්‍රදේශයක් ම මනාව ආලෝකමත් කරනු ලැබිය යුතු ය. ආලෝකයේ ගුණාත්මක බව සහ ක්‍රීඩාත්මක, කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ සහ බෝට්ටුවේ ගමන් කරන සියලුම තැනැත්තන්ගේ සෞඛ්‍යය සහ ආරක්ෂාව සැලසෙන පරිදි, වැඩ කිරීමට හැකි තරමට ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය.

- (2) ආලෝකයේ ප්‍රමාණය, විස්තර පැහැදිලි ලෙස දැන ගැනීමට ප්‍රමාණවත් විය යුතු අතර, සුදුසු අසමතා තත්ත්වයන් නිර්මාණය කිරීමට සමත් තත්ත්වයක සහ එළිකණ වැටීමකින් තොර විය යුතු ය.
- (3) මත්ස්‍ය ගබඩාවලට සහ ගබඩා තුළ වැඩ කරන අවස්ථා යන දෙකෙහිදී ම සියලුම තත්ත්වයන් යටතේ ආලෝකය ලැබෙන පරිදි ප්‍රමාණවත් ආලෝකය සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) බෝට්ටුව අවට නිරීක්ෂණ කටයුතු කිරීමේ දී ආලෝකය බාධාවක් නොවිය යුතු අතර, ප්‍රායෝගික වන විට, හදිසි අවස්ථාවක දී දැල්වෙන පහන් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

වැඩ කරන ඉඩකඩවල සංචානනය

126. ආවරණය වූ වැඩ කරන ඉඩකඩවල සංචානනය III වන නියෝගයට අනුකූලව විය යුතු අතර, මත්ස්‍ය ගබඩාවලට සහ සෙසු ඉඩකඩවලට ඇතුළු වන සියලුම තැනැත්තන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා සංචානනය සැලසීම පිළිබඳව නිසි අවධානය යොමු කරනු ලැබිය යුතු ය.

වෛද්‍ය සේවය

127. (1) උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති ආකාරයට සෑම බෝට්ටුවකටම වෛද්‍ය සැපයුම්, උපකරණ සහ උපදෙස් ලබාදෙනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) බෝට්ටු ක්‍රියා කරවන ප්‍රදේශය වෙනස් වූ විට, ගෙන යනු ලබන වෛද්‍ය සැපයුම් ගැන නැවත සලකා බලනු ලැබිය යුතු ය.

විවිධ කරුණු

128. (1) උපදෙස් සංග්‍රහයේ නියම කරනු ලැබ ඇති ආකාරයට, කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ට සිදු විය හැකි අනතුරු සහ රෝගබාධ වැළැක්වීම පිණිස ආරක්ෂක ඇඳුම් සහ ආරක්ෂක වැඩ කරන උපකරණ ඔවුන්ට සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) තට්ටුවේ වැඩ කරන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් හැඳ සිටින ඇඳුම්, ඔවුන් මුහුදට වැටුනහොත් ඔවුන්ට උදව්වන ආකාරයේ ඒවා විය යුතු ය. පෞද්ගලික පාවෙන උපක්‍රමයක් හෝ තමන්ම සුළං පුරවා ගන්නා ජීවිතාරක්ෂක හැට්ටයක් මේ සඳහා භාවිතා කරනු ලැබිය හැකි ය.
129. පීඩාකාරී ශබ්ද සහ දෙදරිම් අවම කිරීමට සියලුම සාධාරණ පියවර ගනු ලැබිය යුතු ය.
130. (1) තොග වශයෙන් මත්ස්‍යයන් ගෙන යාමේ දී සහ ඔක්සිජන් වායුව ගබඩා තුළ අඩුවීමේ දී උද්ගත වන සෞඛ්‍ය උවදුරු ගැන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් දැනුවත් කරන බවට සහ ඔවුන්ට මේ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවේශසම් සහිතව වැඩ කිරීමේ පරිචයන් පිළිබඳව උපදෙස් දෙන බවට නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතු ය.
- (2) බෝට්ටුවට බැඳෙන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් බෝට්ටුවේ කටයුතු කිරීමේ දී උද්ගත වන උවදුරු පිළිබඳව යාත්‍රාපතිවරයා විසින් ඔවුන් දැනුවත් කරනු ලබන බවට නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතු ය.
131. මසුන් සකස් කිරීමේ උපකරණ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඒවා ක්‍රියා කරවීම සඳහා සහ පිරිසිදු කිරීම, සඳහා හැකි වන පරිදි නිදහසේ අවතීරණ විය හැකි පරිදි එකී උපකරණ තබා ගනු ලැබිය යුතු අතර, අදාළ වන අවස්ථාවල සුදුසු පරිදි ආරක්ෂාවන ආකාරයට එකී උපකරණ තබාගනු ලැබිය යුතු ය. මුළු දින මීටර් 15 ට වැඩි නමුත් මීටර් 24 ට අඩු බෝට්ටුවල මසුන් සකස් කිරීමේ උපකරණ උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති නියමයන්ට අනුකූල විය යුතු ය.
132. (1) ප්‍රායෝගිකවන අවස්ථාවල -
 - (අ) තට්ටුවේ ඇති සියලුම වැඩ කරන ස්ථාන විල් හවුසියේ සිට දැකගත හැකි පරිදි විය යුතු ය.
 - (ආ) ආවරණය වී ඇති වැඩ කරන ඉඩකඩවල, ප්‍රමාණවත් තරම් උණුසුම් කිරීමේ ක්‍රමයක් සහ / හෝ පිරිසිදු වාතය ලැබෙන ක්‍රමයක් සපයනු ලැබිය යුතුය.
 - (ඇ) තට්ටුවේ ඇති යම් අන්ත්‍රාදායක බාධකයක් සහ හිස වදින මානයේ අන්ත්‍රාදායක බාධකයක්, දිලිසෙන සහ පැහැදිලි ව පෙනෙන වර්ණයකින් පාට කරනු ලැබිය යුතුය.
- (2) ආවරණය නොවූ වැඩ කරන ඉඩකඩ සහිත බෝට්ටුවල, ස්ථායීතාවයට බලපෑමක් සිදු නොවන පරිදි කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් හිරු එළියට සහ කාළගුණයට අධික ලෙස පාත්‍රවීම වැළැක්වීම පිණිස ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල කැන්වස්වලින් සමාන ද්‍රව්‍යයකින් ආවරණයක් සපයනු ලැබිය යුතු ය. මෙම ආවරණය වර්ෂා ජලය එකතු කර ගැනීම සඳහා හෝ හදිසි රුවලක් ලෙස හෝ භාවිතා කිරීමට ද හැකි ය.

අන්ත්‍රාදායක ප්‍රදේශ

133. (1) රේඛාර් සහ රේඛියෝ ඒරියල් ඇති ස්ථාන සමීපයේ අවසර නොමැතිව කිසිම කාර්යයක නිරත නොවිය යුතු බවට සඳහන් අවවාදාත්මක පුවරු, එකී රේඛාර් සහ රේඛියෝ ඒරියල් යටින් එල්ලා තබනු ලැබිය යුතුය. රේඛාර් සහ රේඛියෝ ඒරියල් ඇති ස්ථාන අසල කිසිවකු වැඩ නොකරන බව පැහැදිලි නම් මිස, උපකරණ පණ ගැන්විය නොයුතු බව උපකරණ පාලකවරයාට අවවාද කරන දැන්වීමක් ද රේඛාර් සහ රේඛියෝ ඇන්ටනා අසල ප්‍රදර්ශනය කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) යම් වැඩ කරන ප්‍රදේශයක් අන්ත්‍රාදායක හෝ අතිරේක සැලකිල්ලක් දක්වනු ලැබිය යුතු ප්‍රදේශයක් ලෙසට යාත්‍රාපති විසින් සඳහන් කරනු ලැබ ඇති විට, ආරක්ෂාව පිළිබඳව නීතිපතා පවත්වනු ලබන සැසිවලදී එකී ප්‍රදේශය ගැන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ සහ බෝට්ටුවට අයුරින් බැඳෙන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ අවධානයට යොමු කරනු ලැබිය යුතු ය.

VII වැනි කොටස

ජීවිතාරක්ෂක උවාරණ

අ - සාමාන්‍ය කරුණු

අර්ථකථනය

134. මෙම කොටසේ කාර්ය සඳහා -

“ උත්ප්ලාවන උපකරණය ” යන්නෙන්, ජලයේ සිටින නිශ්චිත පුද්ගල සංඛ්‍යාවකට උදව්වීමට සැලසුම් කරන ලද සහ එහි හැඩය සහ ගති ලක්ෂණ වෙනස් නොවන ආකාරයට රඳා ගෙන සිටින පරිදි ඉදි කරනු ලැබ ඇති (ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටු ජීවිතාරක්ෂක පහුරු, ජීවිතාරක්ෂක බෝයා සහ ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට නොවන) පාවෙන උපකරණයක් අදහස් වේ.

“ දියත් කිරීමේ උවාරණය හෝ වැඩ පිළිවෙල ” යන්නෙන්, ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවක් එය තැන්පත් කර ඇති ස්ථානයෙන් ආරක්ෂා සහිතව ජලයට දැමීම පිණිස භාවිතා කරනු ලබන ක්‍රමවේදය අදහස් වේ ;

“ නවීන ජීවිතාරක්ෂක උවාරණය හෝ වැඩපිළිවෙල ” යන්නෙන්, මෙම කොටසෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ආවරණය නොවන නමුත් සමාන හෝ ඉහළ ආරක්ෂක තත්ත්වයෙන් යුක්ත, නවීන ලක්ෂණ සහිත ජීවිතාරක්ෂක උවාරණයක් හෝ වැඩපිළිවෙලක් අදහස් වේ ;

“ පුද්ගල ඉපිලෙන උපක්‍රමය ” යන්නෙන් තැනැත්තකුට ජලයේ නොගිලී පාවෙමින් සිටීමට හැකිවන ලෙස සැලසුම් කරන ලද, සහ එය හඳුනාගෙන සිටින විට වැඩ කිරීමට බාධාවක් නොකරන ඉපිලෙන උපකරණයක් අදහස් වේ ;

“ ප්‍රතිගාමී - පරාවර්තක ද්‍රව්‍ය ” යන්නෙන්, යම් ද්‍රව්‍යයක් දෙසට ආලෝක ධාරාවක් එල්ල කළ විට එය විරුද්ධ දිශාවට පරාවර්තනය වන්නේ ද එම ද්‍රව්‍යය අදහස් වේ ;

“ ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුව ” යන්නෙන්, අනතුරකදී බෝට්ටුව අත්හැර දමනු ලබන වේලාවේ සිට තැනැත්තන්ගේ ජීවිත අනතුරෙන් ගලවා ගැනීමට හැකියාවක් ඇති බෝට්ටු අදහස් වේ.

ජීවිතාරක්ෂක උවාරණ සහ වැඩපිළිවෙලවල් ඇගයීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ අනුමත කිරීම

135. (1) උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් කර තිබෙන ආකාරයට හැර, මෙම කොටසේ සඳහන් කර ඇති ජීවිතාරක්ෂක උවාරණ සහ වැඩපිළිවෙලවල් නිසි බලධරයා විසින් අනුමත කළ යුතුය.
- (2) ජීවිතාරක්ෂක උවාරණ සහ නවීන ජීවිතාරක්ෂක උවාරණ සහ වැඩපිළිවෙලවල් අනුමත කිරීම පිණිස කාර්ය පටිපාටියක් නිසි බලධරයා විසින් සකස් කර ගත යුතු ය. අනුමතිය අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාමට හෝ ඉවත් කර ගැනීමට හැකි කොන්දේසි ද මෙම කාර්ය පටිපාටියට ඇතුළත් විය යුතුය.

නිෂ්පාදනයේ දී පරීක්ෂා කිරීම්

136. අනුමත කරන ලද මූලාදර්ශයේ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව ජීවිතාරක්ෂක උවාරණ නිෂ්පාදනය කරනු ලැබ ඇති බව නිසැක කර ගැනීම පිණිස නිෂ්පාදනයේ දී අවශ්‍ය පරීක්ෂා කිරීම් කරනු ලැබ ඇති බවට සාධක ඉදිරිපත් කරන ලෙස නිසි බලධරයා විසින් නියම කළ යුතු ය.

ආ - බෝට්ටුව පිළිබඳ අවශ්‍යතාවයන්

ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවල සංඛ්‍යාව සහ වර්ගය

137. (1) 49 වැනි නියෝගයේ සඳහන් නිළැලි උත්ප්‍රේෂකතාවයන් පිළිබඳ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව බෝට්ටුව ඉදි කරනු ලැබ තිබේ නම් හැර බෝට්ටුවේ සිටින සියලුම තැනැත්තන්ට ඉඩ පහසුකම් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් ජීවිතාරක්ෂක පහුරු හෝ උත්ප්‍රේෂක උපකරණ එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් බෝට්ටුවේ තිබිය යුතුය.
- (2) යාත්‍රා කරන ප්‍රදේශය, මෙහෙයුම් තත්ත්වයන් සහ බෝට්ටුවේ විශාලත්වය සැලකිල්ලට ගෙන, වෙනත් වර්ගවල ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවේ සුදුසු සංඛ්‍යාවක් ගෙන යාමට අවසර දීමට නිසි බලධරයාට හැකි ය. එකී ජීවිතාරක්ෂක යාත්‍රා දෘඩ හෝ අර්ධ - දෘඩ අන්දමින් ඉදි කරන ලද බෝට්ටුවක් විය හැකි ය. නිසි බලධරයා විසින් ප්‍රාදේශීය වායුගුණ තත්ත්වයන් සහ මෙහෙයුම් ප්‍රදේශ සැලකිල්ලට ගත යුතු අතර ජීවිතාරක්ෂක පහුරක් හෝ උත්ප්‍රේෂක උපකරණයක් බෝට්ටුවක ගෙන යා යුතු යැයි ද නියම කළ හැකි ය.

ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවක් තිබීම සහ අනුරා තැබීම

138. ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවක් -
 - (අ) හදිසි අවස්ථාවක් සඳහා සුදානම්ව තිබිය යුතු ය ;
 - (ආ) ආරක්ෂාකාරීව සහ ඉක්මණින් දියත් කරනු ලැබීමට හැකිව තිබිය යුතු ය ;
 - (ඇ) අනුරා තබනු ලැබිය යුත්තේ,
 - (i) තැනැත්තන් පිළිවෙලට යොමු කරවීමට සහ ඔවුන් නිසියාකාරව පාලනය කරනු ලැබීමට බාධා නොවන පරිදි,
 - (ii) ඉක්මණින් සහ නිසි පිළිවෙලකට ගොඩවීමට හැකි වන පරිදි සහ
 - (iii) වෙනත් ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවක් ක්‍රියා කරවීමට බාධා නොවන පරිදි ය.
139. (1) ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවක් සහ දියත් කිරීමේ උපාංග සවි කරනු ලැබ තිබේ නම්, ඒවා මනා ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ තිබිය යුතු අතර බෝට්ටුව මුහුදට යාමට පෙර, හදිසියකදී ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබිය හැකි ආකාරයට සුදානම්ව තිබිය යුතු ය. තවද මුහුදේදී සෑම අවස්ථාවකම එය ඵලදායී තබා ගනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) බැඳ දමා තිබේ නම්, අනුමත වර්ගයේ ස්වයංක්‍රීයව නිදහස් කිරීමේ ක්‍රමයක්, ඊට සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
140. බෝට්ටුවේ ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ නිසා සහ ධීවර මෙහෙයුම් නිසා 138 වැනි සහ 139 වැනි නියෝගවල විධිවිධාන අදාළ කිරීම සාධාරණ සහ ප්‍රයෝගික නොවේ යැයි නිසි බලධරයා සැඟීමට පත් වී සිටින අවස්ථාවක, අපේක්ෂිත සේවය සඳහා ප්‍රමාණවත් විකල්ප දියත් කිරීමේ සහ ප්‍රකෘතිමත් කර ගැනීමේ වැඩ පිළිවෙලක් බෝට්ටුවේ සලසා තිබේ නම්, එකී විධිවිධාන අනුගමනය නොකර සිටීමට ඔහු විසින් අවසර දිය හැකි ය.
141. 146 වැනි නියෝගයේ සඳහන් වන ලියාපදිංචි කිරීමේ හෝ අනන්‍යතා ලකුණු සියලුම ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවල සඳහන් කරනු ලැබිය යුතුය.

ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට සහ පුද්ගලික ඉපිලෙන උපක්‍රම

142. (1) බෝට්ටුවේ සිටින එක් එක් තැනැත්තා සඳහා නිසි බලධරයා විසින් පිළිගනු ලබන අනුමත වර්ගයේ ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට හෝ පුද්ගලික ඉපිලෙන උපක්‍රම බෝට්ටුවේ ගෙන යනු ලැබිය යුතුය.
- (2) ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට පරීක්ෂා කිරීම පිණිස අදාළ වන උපදෙස් සංග්‍රහයේ අඩංගු නියමයන්ට ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට අනුකූල විය යුතුය.
- (3) ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට පහසුවෙන් ගනු ලැබිය හැකි ආකාරයට තැන්පත් කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒවා තබනු ලැබ ඇති ස්ථාන පැහැදිලිව දක්වා තිබිය යුතු ය.
- (4) ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට හෝ පුද්ගලික ඉපිලෙන උපක්‍රම හෝ ඒ දෙකේම සංයෝගයක් බෝට්ටුවේ ගෙන යනු ලැබිය යුතුදැයි තීරණය කිරීම සඳහා නිසි බලධරයාට බලය ඇත්තේ ය.
- (5) සෑම ජීවිතාරක්ෂක හැට්ටයකම බෝට්ටුවේ නම හෝ බෝට්ටුවේ ලියාපදිංචි අංකය හෝ ඒ දෙකම හෝ සඳහන් කරනු ලැබිය යුතු ය.

ජීවිතාරක්ෂක බෝයා

143. (1) මුළු දින මීටර් 70 වැඩි නමුත් මීටර් 15 ට අඩු තට්ටු සහිත බෝට්ටුවල, දිගින් මීටර් 180 නොඅඩු ඉපිළිම් රැහැන් සවි කරන ලද ජීවිතාරක්ෂක බෝයා එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) මුළු දින මීටර් 150 වැඩි නමුත් මීටර් 200 අඩු බෝට්ටුවල දිගින් මීටර් 300 නොඅඩු ඉපිළිම් රැහැන් සවි කරන ලද ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවක් ඇතුළුව ජීවිතාරක්ෂක බෝයා දෙකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) මුළු දින මීටර් 200 වැඩි නමුත් මීටර් 240 අඩු බෝට්ටුවල, ජීවිතාරක්ෂක බෝයා තුනකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) එක් ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවකට වඩා වැඩි සංඛ්‍යාවක් ගෙන යනු ලබන සෑම බෝට්ටුවකම, ස්වයං-දැල්වීමේ පහනක් සවි කරන ලද ජීවිතාරක්ෂක බෝයා එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (5) (4) වැනි ඡේදයට අනුව ස්වයං-දැල්වෙන පහනක් සවි කරනු ලැබ ඇති බෝයා එකකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක ස්වයං-ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් යුත් දුම් සංඥාවක් සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (6) ජීවිතාරක්ෂක බෝයා තුනක් අවශ්‍ය වන අවස්ථාවක, යටත් පිරිසෙයින් එක බෝට්ටුවක වත් දෙපසම දිගින් මීටර් 300 නොඅඩු වූ ඉපිළිම් රැහැන් සවි කරන ලද එක් ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවක්වත් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. යටත් පිරිසෙයින් එක් ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවකවත් ඉපිළිම් රැහැන් නොමැති විය යුතු ය. ඉපිළිම් රැහැන් සවිකරනු ලැබ ඇති ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවල ස්වයං - දැල්වෙන පහන් සවි කරනු නොලැබිය යුතු ය.
- (7) සෑම ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවක්ම -
- (අ) පහසුවෙන් අවතීර්ණ විය හැකි විය ආකාරයෙන් තිබිය යුතු අතර එහි සෑම විටම ඉක්මණින් භාවිතයට යොදා ගනු ලැබිය හැකි ආකාරයට තබනු ලැබිය යුතුය. තවද එය කිසිම ආකාරයකින්, ස්ථිරව සවි කරනු ලැබ නොතිබිය යුතු ය.
- (ආ) මුහුදේ වර්ණයට අසමාන සහ දිළිසෙන වර්ණයකින් විය යුතු අතර එහි 146 වැනි නියෝගයේ සඳහන් බෝට්ටුව සඳහා වන ලියාපදිංචි කිරීම් හෝ වෙනත් අනන්‍ය ලකුණු සඳහන් කර තිබිය යුතු ය.

ආපදා සංඥා

144. (1) නිසි බලධරයා සැහීමට පත් වන පරිදි, දිවා සහ රාත්‍රී කාලයේදී කාර්යසාධක අන්දමින් ආපදා සංඥා යැවිය හැකි ක්‍රමවේදයක් සෑම බෝට්ටුවකම සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) ගෙන යනු ලබන අග්නි තාක්ෂණයන්ගේ සංඛ්‍යාව සහ වර්ගය තීරණය කිරීමේදී නිසි බලධරයා විසින් ධීවර මෙහෙයුම් ප්‍රදේශය සහ ස්වභාවය සැලකිල්ලට ගනු ඇත. අවම වශයෙන්, පහත සඳහන් අග්නි තාක්ෂණයන් ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය :-
- (අ) මුළු දින මීටර් 15 ට වැඩි නමුත් මීටර් 240 අඩු බෝට්ටුවල පැරෂූට් රොකට් හතරක් ; ඉන් දෙකක් වෙනුවට අනෙක් තබා ගෙන ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විලක්කු දෙකක් යොදා ගත හැකිය.
- (ආ) මුළු දින මීටර් 150 අඩු බෝට්ටුවල අනෙක් තබා ගෙන ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විලක්කු දෙකක්
- (3) ආපදා සංඥා අනුමත වර්ගයේ ඒවා විය යුතු අතර වියළි ස්ථානයක නිවැරදිව ගබඩා කර තබනු ලැබිය යුතු ය. ඒවාට පහසුවෙන් අවතීර්ණ විය හැකි පරිදි තැන්පත් කරනු ලැබිය යුතු අතර තිබෙන ස්ථාන පැහැදිලිව සඳහන් කර තිබිය යුතු ය.
- (4) කල් ඉකුත් වූ ආපදා සංඥා වෙනුවට කල් ඉකුත් නොවූ ආපදා සංඥා ලබා දෙනු ලැබිය යුතු ය.
- (5) සෑම බෝට්ටුවකම පහත සඳහන් අතිරේක ආරක්ෂක උපකරණ ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.
- (අ) නලාවක්
- (ආ) දර්පනයක් ; සහ
- (ඇ) විදුලි පන්දමක්.

ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ මත ප්‍රතිගාමක - පරාවර්තන ද්‍රව්‍ය

145. නිසිබලධරයා විසින් නිකුත් කරනු ලබන උපදෙස් පරිදි, සෑම ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවකම, ජීවිතාරක්ෂක හැට්ටයකම, පුද්ගලික ඉපිලෙන උපක්‍රමයකම, ගිල්ලුම් ඇඳුම් කට්ටලයකම සහ ජීවිතාරක්ෂක බෝයාවකම ප්‍රතිගාමක - පරාවර්තන ද්‍රව්‍ය සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

විවිධ කරුණු

146. ගුවනින් කෙරෙන ගලවා ගැනීමේ මෙහෙයුමක් පහසු කිරීම පිණිස, සෑම බෝට්ටුවකම විල් හවුසියේ මුදුන හෝ වෙනත් ප්‍රකටව පෙනෙන තිරස් මතුපිටවල් මනාව දර්ශනය වන වර්ණයකින් වර්ණවත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ මත, බෝට්ටුවේ

ලියාපදිංචි කිරීමේ ලකුණ හෝ වෙනත් අන්‍යන්‍ය ලකුණු අකුරින් සහ / හෝ ඉලක්කම්වලින් පසුබිම් වර්ණයට අසමාන වර්ණවලින් සඳහන් කරනු ලැබිය යුතු ය. විල් හවුසිය දෙපස ද එවැනි ලකුණු තිබේ නම්, සොයා ගැනීමට සහ හඳුනා ගැනීමට ඉවත් යානයකට පහසු කරවන්නේ ය.

147. අන්‍යන්‍යතාවය සඳහා ධීවර බෝට්ටු ලකුණු කිරීම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගත් බෝට්ටු ලකුණු කිරීමේ ඒකාකාරී ක්‍රමයට අනුකූලව කරනු ලැබිය යුතු ය.
148. කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ භාවිතා කිරීම හා පරීක්ෂා කිරීම පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් සහ සහතික ලබාගෙන ඇති බවට සහ යාත්‍රාපති විසින් නීතිපතා එම සියලුම උපකරණ පරීක්ෂා කර බලන බවට නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතු ය.
149. (1) බෝට්ටුව පෙරළුණහොත් තැනැත්තන්ට අල්ලා ගත හැකි වන පරිදි අත්වැලක් හෝ බෝට්ටුවේ දිගින් 1.5 ක් දික් වූ රැහැනක්, ගැලවිය හැකි ගංවු සහිත ගුණ්ඩු වැනි සමාන ක්‍රමයක් මගින් බෝට්ටුව වටා සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) තැනැත්තකු දියට වැටුනහොත්, ඔහු ගලවා ගත හැකි ප්‍රමාණවත් ක්‍රමවේදයක් සෑම බෝට්ටුවකම ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) මුලු දිග මීටර් 15ට වැඩි නමුත් මීටර් 24 ට අඩු සෑම බෝට්ටුවකම, උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති නියමයන්ට අනුකූල වන, එක් රේඩාර් පරාවර්තකයකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් ගෙන යනු ලැබිය හැකි ය.

VIII වැනි කොටස

හදිසි අවස්ථා කාර්ය පටිපාටි සහ ආරක්ෂක පුහුණුව

හදිසි අවස්ථා උපදෙස්

150. (1) හදිසි අවස්ථාවකදී කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් විසින් පිළිපැදිය යුතු උපදෙස් සියලුම බෝට්ටුවල, ප්‍රායෝගික වන විට දී, ඒවා ලිවිය හැකි තැන්වල ලියා තබා ඇති බවට නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතු ය. නව කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයකු පළමුවෙන්ම මුහුදට යාමට ප්‍රථම ඔහුට එකී උපදෙස් දෙනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින්ගේ කාර්යවලට ඇතුළත් විය යුතු කරුණුවලට -
 - (අ) කපාට, ජලය බැසයන නළ, පිටතට යොමුකර ඇති විහිදුම්, ආලෝකය ලබා ගන්නා තිරස් කවුළු පැති කවුළු සහ බෝට්ටුවේ වෙනත් එවැනි විවර වසා දැමීම ;
 - (ආ) ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටුවලට සහ අනෙකුත් ජීවිතාරක්ෂක උපකරණවලට අතිරේක උපකරණ සැපයීම,
 - (ඇ) ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටු සූදානම් කිරීම සහ දියත් කිරීම ;
 - (ඈ) අනෙකුත් ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ පොදුවේ සූදානම් කිරීම ;
 - (ඉ) සන්නිවේදන උපකරණ භාවිතය ; සහ
 - (ඊ) ගිනි නිවීම.

බෝට්ටුව අනහැර දමායාමේ පුහුණුව

151. ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ ඇතුළුව, බෝට්ටුවේ ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ භාවිතය පිළිබඳව බෝට්ටුවේදී ලබාගත් පුහුණුවක් සහ සහතිකයක් කාර්ය මණ්ඩලය ලබා ඇති බවට නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතු ය. නව සාමාජිකයෙක් කාර්ය මණ්ඩලයට බැඳුණු වහාම මෙම පුහුණුව ඔහුට ද ලබාදෙනු ලැබිය යුතු ය. වෙනත් කරුණු අතර, පුහුණුවට පහත සඳහන් කරුණු ද ඇතුළත් විය යුතු ය :-
 - (අ) ජීවිතාරක්ෂක පහුරු දියත් කිරීම, ජීවිතාරක්ෂක හැට්ට පැළඳ ගැනීම, පුද්ගලික ඉපිලෙන උපක්‍රම, සහ ගිල්ලුම් ඇඳුම් කට්ටල සහ තියුණු දේවල්වලින් වන තුවාල වලින් සහ අලාභවලින් ආරක්ෂාවීම ඇතුළුව, බෝට්ටුවේ ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ ක්‍රියාකරවීම සහ භාවිතය පිළිබඳ උපදෙස් ;
 - (ආ) අයහපත් මුහුදු සහ කාලගුණ තත්ත්වයන්වලදී ජීවිතාරක්ෂක උපකරණ භාවිතා කිරීම පිළිබඳව අවශ්‍ය වන විශේෂ උපදෙස් ;
 - (ඇ) ජලයේ පාවී යන විට ජීවිතාරක්ෂාව සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග ;
 - (ඈ) මිනිසුන්ට හානි කළ හැකි මෝරුන්ගෙන් සහ අනෙකුත් මසුන්ගෙන් ආරක්ෂාවීමට පියවර ; සහ
 - (ඉ) ගොඩබිමකට ගොඩ බැසීම සහ ගොඩබිමේදී ජීවිතය ආරක්ෂා කර ගැනීම.

හදිසි අවස්ථාවකදී පිළිපැදිය යුතු කාර්ය පටිපාටි පිළිබඳ පුහුණුව

152. නිසිබලධරයා සැඟීමට පත් වන පරිදි, හදිසි අවස්ථාවලදී ඉටුකළ යුතු තම කාර්ය පිළිබඳව කාර්ය මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් ප්‍රමාණවත් ලෙස පුහුණු කරනු ලැබිය යුතු අතර එසේ පුහුණු කරන ලද බවට ඔවුන්ට සහතික ද දෙනු ලැබිය යුතු ය.

IX වැනි කොටස

රේඩියෝ සන්නිවේදන ක්‍රම

අදාළ කර ගැනීම

153. (1) අනාගතාර විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ තිබේ නම් හැර, මෙම කොටසේ විධිවිධාන රේඩියෝ සන්නිවේදන සහ ජංගම දුරකථන ආවරණය සැලසෙන ප්‍රදේශවල මුහුදු ගමන්වල යෙදෙන බෝට්ටුවලට අදාළ වේ. පණිවුඩ ලබා ගැනීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ගොඩබිම නොමැති විට, ගොඩබිම පෙනෙන තෙක් මානයෙන් ඇත බෝට්ටු ක්‍රියා කරවනු නොලැබිය යුතු අතර 144 වන නියෝගයේ සඳහන් ආපදා සංඥා යැවීමේ ක්‍රමවේදයක් ද තිබිය යුතුය.
- (2) ආපදාවකට පත්වී ඇති බෝට්ටුවක් හෝ තැනැත්තකු උදව් ලබා ගැනීමේ අරමුණින් අවධානය යොමු කර ගැනීම පිණිස භාවිතා කරනු ලබන වෙනත් ක්‍රියා මාර්ගයක් මෙම කොටසේ විධිවිධානවලින් වළක්වනු නොලැබිය යුතු ය.

රැකවල් යෙදීම

154. VHF ස්ථාපනයක් සහිත සෑම බෝට්ටුවක්ම විසින් මුහුදේ දී VHF කෝණ 16යේ අඛණ්ඩ ඇහුම්කන් දීමේ සේවා රැකවල් යෙදීම කළ යුතු ය.

ශක්තිය ලබා ගැනීමේ ප්‍රභව

155. (1) අදාළ වන අවස්ථාවල, බෝට්ටුව මුහුදේ තිබෙන විට, 87 වන නියෝගයේ සඳහන් වන නියමයන් පිළිපදින සහ රේඩියෝ ස්ථාපනයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රමාණවත් සහ අමතර ප්‍රභවයක් ලෙස හෝ බලශක්ති ප්‍රභව ලෙස රේඩියෝ ස්ථාපනයන් සඳහා කෝෂ ආරෝපණය කරගත හැකි විදුලි බලශක්ති සැපයුමක් තිරතුරුව තිබිය යුතු ය.
- (2) අදාළ වන අවස්ථාවල බෝට්ටුවක ප්‍රධාන සහ හදිසි විදුලිබල ප්‍රභවය අසමත් වූ විටක, ආපදා සහ ආරක්ෂක රේඩියෝ සන්නිවේදනය පවත්වාගෙන යාමේ කාර්ය සඳහා 89 වැනි නියෝගයේ අදාළ නියමයන් පිළිපදිමින් අමතර ශක්ති ප්‍රභවයක් හෝ ප්‍රභව නිසි බලධරයා සැහීමකට පත්වන පරිදි, එකී බෝට්ටුවට සපයනු ලැබිය යුතු ය. අමතර ශක්ති ප්‍රභවයට පහත සඳහන් දේ සමගාමීව ක්‍රියාත්මක කරවීමේ හැකියාව තිබිය යුතු ය :
- (අ) මුහුදු ප්‍රදේශය A1 හි දී VHF රේඩියෝ ස්ථාපනය ;
- (ආ) මුහුදු ප්‍රදේශය A2 හි දී VHF රේඩියෝ ස්ථාපනය සහ MF හෝ HF වන්දිකා ස්ථාපනය ;
- (ඇ) නාවික එළි සහ හදිසි අවස්ථා එළි ; සහ
- (ඈ) පැය තුනකට නොඅඩු කාලයක් සඳහා.
- (3) අදාළ වන අවස්ථාවල, අමතර ශක්ති ප්‍රභවය, ප්‍රචාලන යන්ත්‍රෝපකරණවලින් සහ යාත්‍රාවේ විදුලිය ක්‍රමයෙන් ස්වාධීනව තිබිය යුතු ය.
- (4) අමතර ශක්ති ප්‍රභවය නැවත ආරෝපණය කළ හැකි කෝෂයකින් හෝ කෝෂවලින් සමන්විත වන අවස්ථාවක -
- (අ) එකී කෝෂය හෝ කෝෂ ස්වයංක්‍රීයව ආරෝපණය කිරීමේ ක්‍රමවේදයට, පැය දහයක් ඇතුළත අවම ධාරිතා ප්‍රමාණයට ඒවා නැවත ආරෝපණය කිරීමේ ශක්තිය තිබිය යුතු ය ;
- (ආ) සුදුසු ක්‍රමයක් මගින්, කෝෂයේ හෝ කෝෂවල ධාරිතාවය, සෑම මාස දොළහකටම වරක්, පරීක්ෂාවට ලක් කරනු ලැබිය යුතු ය.

කාර්යඵල ප්‍රමිතීන්

156. (ගෘහස්ථ රේඩියෝ උපකරණ, එහි උපාංග සහ ජංගම දුරකථන හැර) මෙම කොටස අදාළ වන රේඩියෝ උපකරණ නිසි බලධරයා විසින් අනුමත කරන ලද වර්ගයක ඒවා විය යුතු ය. එකී උපකරණ, උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් කර ඇති උචිත කාර්යඵල ප්‍රමිතීන්ට ද අනුකූල විය යුතුය.

නඩත්තු අවශ්‍යතා

157. (1) මෙම කොටසේ සඳහන් වන උපකරණ නිර්දේශිත කාර්යඵල ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව නඩත්තු කරනු ලබන බවට ද උපදෙස් සංග්‍රහයේ නිශ්චිතව දක්වා ඇති පරිදි මෙම රේඩියෝ උපකරණ නඩත්තු කිරීමට හැකිවීම පිණිස ප්‍රමාණවත් ආයුධ සහ අමතර කොටස් ගෙන යනු ලබන බවට ද නිසි බලධරයා විසින් වගබලා ගත යුතු ය.
- (2) වන්දිකා හදිසි අවස්ථා ස්ථාන පෙන්වන රේඩියෝ බිකනයක් ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවල, සෑම මාස දොළහක කාලයකටම වරක්, එකී බිකනයේ සංඛ්‍යාත ස්ථායීතාව, සංඥා ප්‍රභලතාව, සංකේතකරණය සහ ලියාපදිංචිය පිළිබඳව විශේෂ අවධානය ඇතිව, මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳව පරීක්ෂණ පවත්වනු ලැබිය යුතු ය. කල් ඉකුත් දිනයට හෝ වර්ෂයක් පිරෙන දිනයට පෙර හෝ පසු මාස තුනක් ඇතුළත, එකී පරීක්ෂණය පවත්වනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) වන්දිකා හදිසි අවස්ථා ස්ථාන පෙන්වන රේඩියෝ බිකනයක් සෑම වසර පහකටම වරක් නඩත්තු කරනු ලැබිය යුතු ය. තව ද එය කරනු ලැබිය යුත්තේ අනුමත තැනැත්තන් විසින් වන අතර ගොඩබිම ඇති නඩත්තු පහසුකම් සපයන අනුමත ආයතනයක් විසින් නම් වඩාත් යෝග්‍ය වන්නේ ය.

රේඩියෝ නිලධාරීන්

158. අදාළ වන අවස්ථාවල, නිසි බලධරයා සෑහීමට පත් වන පරිදි ආපදා සහ ආරක්ෂක රේඩියෝ සන්නිවේදන කටයුතු කිරීමට සුදුසුකම්ලත් පිරිස් බෝට්ටුවේ රැගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.

විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග

159. මෙම කොටස යටතේ ගෙන යනු ලැබිය යුතු රේඩියෝ උපකරණ වෙනුවට, ඒ හා සමාන කාර්යක්ෂම ගෘහස්ථ රේඩියෝ සන්නිවේදන ක්‍රමයක් යොදා ගැනීම සඳහා නිසි බලධරයා විසින් අවසර දිය හැකි ය.

160. මෙම කොටසේ කාර්ය සඳහා -

“අඛණ්ඩ රැකවල් යෙදීම” යන්නෙන්, බෝට්ටුවේ පණිවිඩ ලබා ගැනීමේ හැකියාවට තමාගේම සන්නිවේදන ක්‍රම නිසා බාධාවක් වී ඇති හෝ එම පහසුකම්වල කලින් කලට කරනු ලබන නඩත්තුවක් හෝ පරීක්ෂා කිරීමක් කරනු ලබන කෙටි කාලවලදී හැර, අදාළ රේඩියෝ මගින් රැකවල් යෙදීමට බාධා කරනු නොලැබිය යුතු බව අදහස් වේ ;

“සංඛ්‍යාත වරණීය ඇමතුම්” යන්නෙන් ජාත්‍යන්තර රේඩියෝ උපදේශක කමිටුවේ (CCIR) අදාළ නිර්දේශ පිළිපදිමින්, යම් රේඩියෝ යම් මධ්‍යස්ථානයක් හෝ මධ්‍යස්ථාන සමූහයක් සමග සබන්ධතා පිහිටුවා ගැනීමට සහ එකී මධ්‍යස්ථානයට හෝ මධ්‍යස්ථාන සමූහයට තොරතුරු සැපයීමට වෙනත් රේඩියෝ මධ්‍යස්ථානයකට හැකි කරවන සංඛ්‍යාංක සංකේත භාවිතා කරන ශිල්ප ක්‍රමයක් අදහස් වේ ;

“පොදු රේඩියෝ සන්නිවේදන ක්‍රම” යන්නෙන්, රේඩියෝවක් මගින් යවනු ලබන ආපදා, හදිසි සහ ආරක්ෂක පණිවුඩ නොවන, මෙහෙයුම් සහ පොදු සම්බන්ධතා පණිවුඩ හුවමාරු කිරීම අදහස් වේ ;

“සොයා ගැනීම” යන්නෙන්, ආපදාවකට ලක් වී ඇති නැව්, බෝට්ටු, ගුවන් යානා, ඒකක හෝ තැනැත්තන් සොයා ගැනීම අදහස් වේ ;

“රේඩියෝ පිළිබඳ නියෝග” යන්නෙන්, ඕනෑම වෙලාවක බලාත්මකව තිබෙන ඉතාමත් මෑතක දී ජාත්‍යන්තර දුර පණිවුඩ හුවමාරු සම්මුතියට සම්බන්ධ හෝ සම්බන්ධ වී ඇති ලෙස සලකනු ලබන නියෝග අදහස් වේ ;

“මුහුදු ප්‍රදේශය A1” යන්නෙන් අඛණ්ඩ සංඛ්‍යාංක වරණීය ඇමතුම් පහසුකම් ඇති, යටත් පිරිසෙයින්, එක් වෙරළබඩ VHF මධ්‍යස්ථානයකින්වත් රේඩියෝ ටෙලිෆෝන් ආවරණය ලබන ප්‍රදේශයක් අදහස් වේ ;

“මුහුදු ප්‍රදේශය A2” යන්නෙන්, A1 මුහුදු ප්‍රදේශය හැර, අඛණ්ඩ සංඛ්‍යාංක වරණීය ඇමතුම් පහසුකම් ඇති යටත් පිරිසෙයින් එක් වෙරළබඩ MF මධ්‍යස්ථානයකින්වත් රේඩියෝ ටෙලිෆෝන් ආවරණය ලබන ප්‍රදේශයක් අදහස් වේ.

“මුහුදු ප්‍රදේශය A3” යන්නෙන්, A1 සහ A2 මුහුදු ප්‍රදේශ හැර, අඛණ්ඩ සෝදිසියෙන් සිටින ඉන්මාර්සැට් ජියෝස්ට්‍රෙෂනරි වන්දිකාවකින් ආවරණය ලබන ප්‍රදේශයක් අදහස් වේ ;

“මුහුදු ප්‍රදේශය A4” යන්නෙන්, A1, A2 සහ A3 ප්‍රදේශ හැර, ඉන් පිටත ඇති ප්‍රදේශයක් අදහස් වේ ;

රේඩියෝ වාර්තා

161. නිසි බලධාරියා සැහීමට පත්වන පරිදි සහ රේඩියෝ පිළිබඳ නියෝග වලින් නියම කර ඇති පරිදි මුහුදේදී ජීවිත ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා වැදගත් යැයි පෙනෙන රේඩියෝ සන්නිවේදන සේවාවලට සම්බන්ධ සියළුම සිද්ධීන් පිළිබඳ වාර්තා තබා ගනු ලැබිය යුතු ය.

රේඩියෝ ස්ථානපනයන් සහ උපකරණ

162. (1) සෑම බෝට්ටුවකටම පහත සඳහන් දේවල් සපයනු ලැබිය යුතු ය :-

- (අ) කාලගුණ වාර්තාව ලබා ගැනීම සඳහා රේඩියෝවක් ;
 (ආ) වෙරළේ සිට නාවික සැතපුම් 15ක් වූ මුහුදු ප්‍රදේශය ඇතුළත ක්‍රියාත්මක වන බෝට්ටු සඳහා VHF රේඩියෝවක් ; සහ
 (ඇ) වෙරළේ සිට නාවික සැතපුම් 15ට වඩා ඇති ක්‍රියාත්මක වන බෝට්ටු සඳහා HF¹MF(SSB) රේඩියෝ පණිවුඩ හුවමාරු ඒකකයක් සහිත VHF රේඩියෝ ස්ථානපනයක්

X වන කොටස

යාත්‍රාවරණ උපකරණ

163. (1) මෙම නියෝගවල සඳහන් වන අවස්ථාවලදී හැර, සෑම බෝට්ටුවකම ධීවර වූම්බක මාලිමාවක් සවි කරනු ලැබිය යුතු අතර එකී මාලිමාව නිසියාකර සිරුමාරු කර, තිබිය යුතු ය. තව ද අවශේෂ අපගමනය සඳහා සකස් කරන ලද වගුවකින් එය සැමවිටම යුක්ත විය යුතු ය.
- (2) ධීවර වූම්බක මාලිමාවක් සවි කරන ලෙස නියම කරනු ලැබීම අසාධාරණ යැයි හෝ අනවශ්‍ය යැයි නිසි බලධාරියා සලකන අවස්ථාවක, බෝට්ටුවේ මුහුදු ගමන් ස්වභාවය, බෝට්ටුව ගොඩබිම සිට ඇති දුර හෝ බෝට්ටුවේ වර්ගය අනුව, ධීවර මාලිමාවක් අවශ්‍ය නොවන්නේ නම් සහ එකී සියලුම අවස්ථාවල සුක්කානම් මාලිමාවක් තිබේ නම් එකී අවශ්‍යතාවයෙන් බෝට්ටුවක් හෝ බෝට්ටු ඔහු විසින් නිදහස් කළ හැකි ය.
- (3) දිවා හා රාත්‍රී දෙකේදීම සුක්කානම් අසළ සිට මාලිමාව කියවනු ලැබිය හැකි විය යුතු ය. අදාළ වන විට, මාලිමාවේ ආරක්ෂක උපක්‍රම සහ හානිපූරක වූම්බක නොවන ද්‍රව්‍යවලින් සාදනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) සවි කරනු ලැබ ඇති මාලිමා සවි කර තිබිය යුත්තේ, හැකි තාක් දුරට, මාලිමා පාත්‍රයේ ඇති අවර රේඛාවට හරියටම සමාන්තරව, බෝට්ටුවේ ඇති - අවර රේඛාව අසළය.
- (5) ගොඩබිම සිට නාවික සැතපුම් 15ට ඔබ්බෙන් ක්‍රියාත්මක වන සියළුම බෝට්ටුවල වන්දිකා යාත්‍රාවරණ ක්‍රමයක් හෝ GPS තිබිය යුතු ය. ඇතිය එල්ල වී ඇති දිශාව නොපෙන්වන වූම්බක උත්තේජකයන් මගින් ක්‍රියාත්මක වන ස්වයංක්‍රීය සුක්කානම් ක්‍රමයක් ඇති බෝට්ටුවල එම තොරතුරු පෙන්වීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් තිබිය යුතු ය.
- (6) තට්ටු සහිත බෝට්ටු යට ගැඹුර බලා ගැනීම පිණිස සුදුසු ක්‍රමයක් නිසි බලධාරියා සැහීමට පත් වන පරිදි එකී බෝට්ටුවල තිබිය යුතු ය. මසුන් සෙවීමේ දෝංකාර මානයක් සවිකර තිබෙන අවස්ථාවක, එය මේ සඳහා භාවිත කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (7) සෑම බෝට්ටුවකම උපදෙස් සංග්‍රහයේ අඩංගු විශේෂ නියමයන් අනුව, රේඩාර් පරාවර්තකයක් සවි කරනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
- (8) මෙම නියෝගයේ නියමයන්ට අනුකූලව සවි කරනු ලබන සියලුම උපකරණ පිළිබඳව නිසි බලධාරියා සැහීමට පත් විය යුතු ය.

නාවික උපකරණ සහ පළකිරීම්

164. (1) අදාළවන අවස්ථාවල, අපේක්ෂිත මුහුදු ගමන සඳහා අවශ්‍ය කරන සුදුසු නාවික උපකරණ, ප්‍රමාණවත් සහ යාවත්කාලීන කරන ලද මුහුදු සිතියම් සහ සියලුම වෙනත් නාවික පළකිරීම් නිසි බලධාරියා සැහීමට පත් වන පරිදි බෝට්ටුවල ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.
164. (2) (1) වන ඡේදයේ සඳහන් වන මුහුදු සිතියම් ගෙන යෑම වෙනුවට, ඉලෙක්ට්‍රොනික මුහුදු සිතියම් විදහනයක් සහ තොරතුරු ක්‍රමයක් (ECDIS) ඉලෙක්ට්‍රොනික මුහුදු සිතියම් ඒලොටරයක් යොදා ගනු ලැබිය හැකි අතර ඒවායේ කෘත්‍යාත්මක අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලන ප්‍රමාණවත් අනුබල වැඩපිළිවෙළක් සලසා ගනු ලැබිය යුතු ය.

සංඥා නිකුත් කිරීමේ උපකරණ

165. (1) උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි 1972 මුහුදේ දී ගැටුම් වළක්වා ගැනීම සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර නියෝග සෑම අතින් ම පිළිපදින ආකාරයෙන් අවශ්‍ය සියලු ම උපකරණ සෑම බෝට්ටුවකම ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය ;
- (2) බෝට්ටුවක් යම් නිශ්චිත කාර්යයක යෙදී ඇති බව දැක්වීම සඳහා සංඥා, පහන්, හැඩතල සහ කොඩි භාවිතා කරනු ලැබීමට අවශ්‍ය අවස්ථාවල, එකී පහන්, හැඩතල සහ කොඩි එහි සපයනු ලැබිය යුතු ය ;
- (3) රේඩියෝ ස්ථාපන ගෙන යාම අවශ්‍ය කරනු ලබන සියලු ම බෝට්ටුවල, උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි ජාත්‍යන්තර සංඥා සංග්‍රහයේ අඩංගු ජීවිත බේරා ගැනීමේ සංඥා රැගෙන යනු ලැබිය යුතු ය ;
- (4) උපදෙස් සංග්‍රහයේ දක්වා ඇති පරිදි, සියලු ම බෝට්ටුවල ආපදා ඇඟවීමේ සංඥා වගුවක් රැගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.

පාලක මැදිරියේ දෘශ්‍යතාවය

166. ඉන්ධන බලයෙන් ක්‍රියාකරන බෝට්ටු පහත අවශ්‍යතාවයන් සම්පූර්ණ කළ යුතු ය :-
 - (අ) බෝට්ටුවේ පාලක මැදිරිය තුල සිටින අයෙකුට බෝට්ටුවේ හරි කෙලින් ඉදිරිපස සිට, දකුණු හා වම් බඳ සිට පසුපසට අංශක 22.5 මුළුමනින් මුහුදු ප්‍රදේශය දර්ශනය කළ හැකි විය යුතු ය. බෝට්ටුවේ යාත්‍රාංගනයෙන් පරිබාහිරව ඇති බාධක වලින් වන අවහිරතා අවම විය යුතු ය ; එමෙන් ම -
 - (ආ) පාලක මැදිරියේ වම් පසට හෝ දකුණු පසට පැමිණ සිටින අයෙකුට නැවේ හරි කෙලින් ඉදිරිපස ඇති රේඛාවේ සිට අංශක 45 ක විරුද්ධ දිශාව ද, තමන්ගේ දිශාවට අංශක 180 ද පෙනෙන පරිදි පාලක මැදිරිය සකස් වී තිබිය යුතු ය. එවිට සම්පූර්ණ දර්ශන පථය පාලක මැදිරියේ එක පසෙක සිට අංශක 225 ක් වන්නේ ය.
167. 1972 ඔක්තෝබර් මස 20 වැනි දින ස්ථීර කරන ලද, මුහුදේ දී ගැටුම් වළක්වා ගැනීම සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර සම්මුතියෙන් නියම කරනු ලැබ ඇති පරිදි, යාත්‍රාවරණ සහ සංඥා පහන්වල දෘශ්‍යතාවයට තට්ටු පහත්වලින් බාධාවක් නොවිය යුතු ය.

XI වන කොටස

කාර්ය මණ්ඩල නිවසේන

සාමාන්‍ය කරුණු

168. මෙම කොටසේ විධිවිධාන තට්ටු සහිත බෝට්ටුවලට පමණක් අදාළ වන්නේ ය.
169. (1) මුහුදු ගමනේ දිග, කාලගුණ තත්ත්වය සහ බෝට්ටුවේ විශාලත්වය ගැන සැලකිල්ල ඇතිව, බෝට්ටුවල සුදුසු විශාලත්වයෙන් යුත් සහ ගුණාත්මක බවින් යුත් නිවසේන සපයනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) කාර්ය මණ්ඩල නිවසේනවල පිහිටීම, ව්‍යුහය සහ සැකැස්ම සහ ඒවාට ඇතුල් වන දොරටු ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂාව සැලසෙන පරිදි සහ කාලගුණයෙන්, මුහුදෙන්, තාපයෙන්, ශීතලෙන්, සනීපවනයෙන්, අනවශ්‍ය ශබ්දවලින්, දෙදරුමෙන්, වාෂ්පයන්ගෙන්, දුර්ගන්ධවලින් ආරක්ෂාව සැලසෙන පරිදි විය යුතුය. නිදන කාමර සවි කරනු ලබන්නේ නම්, ඒවා ගැටුම් හරස් බිත්තියට පිටුපසින් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) නිවසේන සෑදීම සඳහා ද්‍රව්‍ය තෝරාගැනීමේ දී බෝට්ටුවේ යන තැනැත්තන්ගේ සෞඛ්‍යයට අහිතකර තත්ත්වයන් ඇති කළ හැකි කෘමීන් සහ දිලීර සිටිය හැකි ද්‍රව්‍ය ගැන සැලකිලිමත් විය යුතු ය.
- (4) කාර්ය මණ්ඩල නිවසේන සහ ගෘහභාණ්ඩ කෘමීන්ගෙන් සහ වෙනත් වසංගතවලින් ආරක්ෂා කර ගැනීමට සියලු ප්‍රායෝගික ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබිය යුතු ය.

ආලෝකමත් කිරීම, උණුසුම් කිරීම සහ සංචානනය

170. (1) සියලුම කාර්ය මණ්ඩල නිවසේන හැකිතාක් දුරට ස්වභාවික ආලෝකයෙන් ප්‍රමාණවත් ලෙස ආලෝකමත් කරනු ලැබිය යුතු ය. එකී නිවසේන ප්‍රමාණවත් කෘතීම ආලෝකයෙන්ද ආලෝකමත් කරනු ලැබිය යුතු ය. කෙසේ වෙතත්, ආලෝකමත් කිරීමේ ක්‍රම බෝට්ටුවේ ආරක්ෂාවට හෝ කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ ආරක්ෂාවට හෝ සෞඛ්‍යයට හානිදායක නොවිය යුතු ය.
- (2) කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ගේ ආරක්ෂාවට, සෞඛ්‍යයට හෝ බෝට්ටුවේ ආරක්ෂාවට හානිදායක නොවන ලෙස දේශගුණික තත්ත්වයන් අනුව අවශ්‍ය කරන පරිදි කාර්ය මණ්ඩල නිවසේනවලට ප්‍රමාණවත් උණුසුම් කිරීමේ පහසුකම් සැලසුම් කර ලබා දෙනු ලැබිය යුතු ය.

- (3) නිවසේ ප්‍රමාණවත් තරම් සංචාතනය කරනු ලැබිය යුතුය. සර්ම කලාපීය ප්‍රදේශවල යාත්‍රා කරන බෝට්ටුවල යාන්ත්‍රික සංචාතන ක්‍රමය සවි කිරීම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, එසේ කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) මුළුතැන්ගෙය සහ වැසිකිළි සඳහා වූ සංචාතනය වායුගෝලයට විවෘත වන සේ සලසා තිබිය යුතු අතර යාන්ත්‍රික සංචාතන ක්‍රමයක් කර තිබේ නම් හැර, එකී සංචාතනය කාර්ය මණ්ඩල නිවසේ සඳහා සපයා ඇති යාන්ත්‍රික සංචාතන ක්‍රමයෙන් නිදහස්ව තිබිය යුතු ය.

නිදන ඉඩකඩ

171. (1) පාවිච්චි කරන තැනැත්තන්ට ප්‍රමාණවත් සුවපහසුවක් ගෙන දීමට හැකි වන සහ පිරිසිදුව තබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි, නිදන ඉඩකඩ සැලසුම් කරනු ලැබ හා සපුරාලනු ලැබ තිබිය යුතු ය.
- (2) එක් එක් කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයාට ඇඳක් සපයනු ලැබිය යුතු ය. බෝට්ටුවේ විශාලත්වය, වර්ගය හෝ අපේක්ෂිත සේවය සහ නිදන ඉඩකඩවල තිබෙන ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගත් කළ, එක් එක් සාමාජිකයාට ඇඳක් බැගින් වෙන් කිරීම අපහසු අවස්ථාවක, සපයනු ලැබිය යුතු ඇඳක් සංඛ්‍යාව, බෝට්ටුවේ සිටින කාර්ය මණ්ඩල සාමාජික සංඛ්‍යාවෙන් අඩක ප්‍රමාණයට වඩා අඩු නොවිය යුතු ය.
- (3) එක් එක් ඇඳක් දිගින් මීටර් 1.9 කට ද පළලින් මි. මී. 600 කට ද වඩා නොඅඩු විය යුතු ය.
- (4) එක් එක් කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයෙකුට සුදුසු ඇඳ ඇතිරිලි සපයනු ලැබිය යුතු ය. තවද, සපයනු ලබන මේට්ට, ඒවා ගිනිගතහොත් විෂ වායු නිපදවෙන ද්‍රව්‍ය වලින් සාදනු නොලැබූ ඒවා විය යුතු අතර වසංගත සහ කෘමීන් ආකර්ශනය වන ඒවා නොවිය යුතු ය. සියලු මේට්ටවලට වහාම ගිනි නොගන්නා සුළු ද්‍රව්‍යයකින් තැනූ කවර සපයනු ලැබිය යුතුය.
- (5) බෝට්ටුවේ විශාලත්වය හෝ වර්ගය හෝ බෝට්ටුවෙන් අපේක්ෂිත සේවය සැලකිල්ලට ගත් කළ සාධාරණ වන සහ ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවක, නිදන ඉඩකඩවල ගෘහභාණ්ඩවලට, එක් එක් පදිංචිකරුවකු සඳහා සවි කරන ලද අගුල් දැමිය හැකි එක් අල්මාරිය බැගින් ඇතුළත් විය යුතු අතර, එය ලාවිවු සහිත විය යුතු ය.
- (6) එක් ඇඳක් හරහා පැන අනෙක් ඇඳට යා යුතු ආකාරයට පැත්තෙන් පැත්තට ඇඳන් හැකි සෑම විටම සකස් කරනු නොලැබිය යුතු ය. සාමාන්‍යයෙන්, තට්ටු දෙකකට වඩා වැඩි ආකාරයකට ඇඳන් පිහිටන සේ, සකස් කරනු නොලැබිය යුතු අතර තට්ටු දෙකකට ඇඳන් සවි කරනු ලැබ ඇති විට, පහළ ඇඳේ උස, තට්ටුවේ සිට මි. මී. 300කට වඩා නොඅඩු අයුරින් විය යුතු ය. නිදන අවකාශයේ වහලයේ පහළම බාල්කයත්, පහළම ඇඳේ පතුලත් අතර හරි මැදට වන සේ, ඉහළින් පිහිටන ඇඳ සකස් කළ යුතුය.
- (7) තට්ටු වශයෙන් ඇති ඇඳන්වල ඉහළ ඇඳ පහළ ඇඳට ඉහළින් පිහිටන විට, පහළ ඇඳට දූවිලි නොවැටෙන සේ ඉහළ ඇඳේ පතුලට ලෑල්ලක්, කැන්වස් කැබැල්ලක් හෝ වෙනත් ද්‍රව්‍යයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.

ආහාර බුදින ඉඩකඩ සහ ඉවුම් පිහුම් පහසුකම්

172. (1) ආහාර බුදින ඉඩකඩ සහ ඉවුම් පිහුම් පහසුකම් නිදන ඉඩකඩවලින් වෙන් කර සකස් කිරීම සාධාරණ සහ ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, එසේ කරනු ලැබිය යුතුය.
- (2) අවශ්‍යතාවය සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිමාණයකින් ඉවුම්පිහුම් පහසුකම්, තිබිය යුතු අතර ප්‍රමාණවත් ගබඩා ඉඩකඩ සහ සතුටුදායක ජලාපවහන ක්‍රමයක් තිබිය යුතුය. හැකි සෑම අවස්ථාවලදී ම, නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වන පරිදි, ශීතකරණ හෝ අඩු උෂ්ණත්ව ගබඩා පහසුකම් ලබා දෙනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) සපයනු ලබන ඉවුම් පිහුම් පහසුකම්වලට මල නොබදින ද්‍රව්‍යවලින් තැනූ ප්‍රමාණවත් සංඛ්‍යාවක් කුඩා අල්මාරි ද, සෝදන බේසම් සහ පිගන් රාක්ක ද, බිත්ති රාක්ක ද උසන පිහන භාජනද ඇතුළත් විය යුතු අතර ඊට සතුටුදායක ජලාපවහන ක්‍රමයක් ද තිබිය යුතු ය.
- (4) සපයනු ලබන ඉවුම් පිහුම් පහසුකම්වලට, කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන්ට සෑම අවස්ථාවකදීම උණුසුම් පාන සාදා ගැනීමට හැකි වන සුදුසු පහසුකම්ද ඇතුළත් විය යුතු ය.
- (5) ඉවුම් පිහුම් උපකරණ, විදුලි බලය හෝ ඉන්ධන නොමැතිකම නිසා ක්‍රියාවිරහිත වූ විටක, ඒවා ක්‍රියාත්මකව පැවැතීම සඳහා උපක්‍රමයක් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය. වායු හෝ තෙල් වශයෙන් ඉන්ධන, ඉවුම් පිහුම් පහසුකම් තුළ ගබඩා කරනු නොලැබිය යුතු ය.

සනීපාරක්ෂක පහසුකම්

173. (1) බෝට්ටුවෙන් අපේක්ෂිත සේවය සැලකිල්ලට ගෙන, වැසිකිළි සහ සෝදා ගැනීමේ පහසුකම් ඇතුළු ව, ප්‍රමාණවත් සනීපාරක්ෂක පහසුකම් නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වන පරිදි, සපයනු ලැබිය යුතු ය. ප්‍රායෝගිකව කළ හැකි අවස්ථාවල, එම පහසුකම්වලට පහත සඳහන් දේ ඇතුළත් කරනු ලැබිය යුතු ය :—

- (අ) සෑම තැනැත්තන් අට දෙනෙකුට හෝ ඊට අඩු සංඛ්‍යාවකට නාන වතුර මලක් ; සහ
 - (ආ) සෑම තැනැත්තන් අට දෙනෙකුටම හෝ ඊට අඩු සංඛ්‍යාවකට එක් වැසිකිළියක් ; සහ
 - (ඇ) සෑම තැනැත්තන් හය දෙනෙකුටම හෝ ඊට අඩු සංඛ්‍යාවකට එස් සෝදන බේසමක් ;
- (2) මල සහ අපත් ද්‍රව්‍ය නල, මිරිදිය හෝ පානීය ජල ටැංකි හරහා හෝ ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, ආහාර ගබඩා හරහා යනු නොලැබිය යුතු ය. එසේම ප්‍රායෝගික වන අවස්ථාවල, ආහාර බුද්ධි ස්ථානවලට ඉහළින් හෝ නිදන ඉඩකඩවලට ඉහළින් යවනු නොලැබිය යුතු ය. එකී නලවලට ප්‍රති-සයිරන වැසුම් සවි කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) සාමාන්‍යයෙන්, නිදන ඉඩකඩවල සිට පහසුවෙන් හා හැකි ලෙස වැසිකිළි පිහිටුවනු ලැබිය යුතු නමුත් ඒවා නිදන ඉඩකඩවලින්, ආහාර බුද්ධි ඉඩකඩවලින් සහ සේදුම් කාමරවලින් වෙන්ව පිහිටුවනු ලැබිය යුතු ය.
- (4) සේදුම් ස්ථානවල බිම පහසුවෙන් පිරිසිදු කරනු ලැබිය හැකි, තෙත උරා නොගන්නා සහ නිසි ලෙස ජලය ගලා යන, කල් පවතින ද්‍රව්‍යකින් ආවරණය කරනු ලැබිය යුතු ය. එම ආවරණය, කුට්ටිවල බිම සහ මීටර් 0.2කට නොඅඩු උසකට අතරතුරු ලැබිය යුතු අතර සියලු ම සම්බන්ධ වන ස්ථාන ජලය සහ තෙතමනය ඇතුළු නොවන පරිදි මුද්‍රා කරනු ලැබිය යුතු ය.

ජල පහසුකම්

174. (1) ජලය අපවිත්‍රවීම වැළකෙන ආකාරයට ජල පිරවුම්, ගබඩා කිරීම් සහ බෙදාහැරීම් සැලසුම් කරනු ලැබිය යුතු ය. ඇතුළත පිරිසිදු කළ හැකි ආකාරයට ටැංකි සැලසුම් කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (2) එක් තැනැත්තෙකුට එක් දිනකට ලීටර් 2.5ට නොඅඩු වන පරිදි බිමට සහ ඉවුම් සඳහා ප්‍රමාණවත් පානීය ජලය සෑම බෝට්ටුවකටම ලබා දෙනු ලැබිය යුතුය.
- (3) සෝදා ගැනීම් ලවණ ජලයෙන් කරනු ලබන අවස්ථාවල, ලවණ සෝදා ගැනීම සඳහා සැපයීමට ලීටර් 12ක් වූ අතිරේක පිරිසිදු ජල ප්‍රමාණයක් ගෙන යනු ලැබිය හැකි ය.

XII වන කොටස

විවිධ කරුණු

උපදෙස් සංග්‍රහය

175. (1) මෙම නියෝග අදාළ වන බෝට්ටු, තත් කාර්ය සඳහා නිසි බලධරයා විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන, උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් වන, එකී බෝට්ටු ඉදිකිරීම් වලට සහ වෙනත් අදාළ සියලුම නියමයන්ට, විශේෂ නියමයන්ට, සහ සම්මතයන්ට යටත් වන අතර එකී බෝට්ටු විසින් එකී නියමයන් විශේෂ නියමයන් සහ සම්මතයන් පිළිපැදිය යුතු ය. තව ද එකී උපදෙස් සංග්‍රහය මෙම නියෝගවල ප්‍රධාන කොටසක් වන්නේ ය.
- (2) තමා සැහීමට පත් වන පරිදි හෝ තම අභිමතය පරිදි, මෙම නියෝගවල ඇතැම් විධිවිධාන ඇගයීමට, පරිපාලනය කිරීමට හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීමට මෙම නියෝග යටතේ නිසි බලධරයාට බලය දී ඇති අවස්ථාවක හෝ මෙම නියෝගවලින් පනවා ඇති ඇතැම් නියමයන් දැඩිව පිළිනොපැද සිටීම සඳහා අවසර දීමට නිසි බලධරයාට බලය ලැබී ඇති අවස්ථාවක, එකී අවසරය හෝ බලය උපදෙස් සංග්‍රහයේ තත් කාර්යය සඳහා සඳහන් කර ඇති මාර්ගෝපදේශ අනුව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය.

බෝට්ටු පරීක්ෂා කිරීම

176. සෑම බෝට්ටුවක ම බඳ, යන්ත්‍රෝපකරණ, උපකරණ, රේඩියෝ ස්ථාපන සහ කාර්ය මණ්ඩල නිවසන ඉදි කරනු ලැබිය යුත්තේ සහ ස්ථාපනය කරනු ලැබිය යුත්තේ, බෝට්ටුවෙන් අපේක්ෂිත සේවය සඳහා ඒවා සෑම විටම සහ සෑම ආකාරයෙන් ම, සතුටුදායක ලෙස තිබෙන බව නිසැක වන අන්දමින් පරිදි නීතිපතා නඩත්තු කළ හැකි වන පරිදි ය.

ධීවර බෝට්ටු පිරිමිනුම්

177. (1) මෙම නියෝගවල විධිවිධාන වලින් සලසා ඇති ආකාරයෙන් සහ උපදෙස් සංග්‍රහයේ සඳහන් වන නියමයන්ට, විශේෂ නියමයන්ට සහ සම්මතයන්ට අනුකූලව, බෝට්ටුවේ බඳ, යන්ත්‍රෝපකරණ, උපකරණ සහ කාර්ය මණ්ඩල නිවසන ඉදි කර, නඩත්තු කරනු ලබන බවට නිසැක වන අන්දමින් සෑම බෝට්ටුවක්ම ඉදිකරනු ලබන අවස්ථාවේදී සහ ඉන් පසුව නීතිපතා කාලාන්තරවල දී උචිත පරිදි පරීක්ෂා කිරීම් කිරීමට නිසි බලධරයා විසින් පරීක්ෂකවරයකු පත් කිරීමට කටයුතු සැලසිය යුතු ය.

- (2) මෙම නියෝගයේ (1) වන ඡේදය යටතේ පරීක්ෂකවරයකු විසින් පරීක්ෂණයක් කරන ලද අවස්ථාවක , නිසි බලධරයාගේ පූර්ව අනුමතය නොමැතිව, එකී පරීක්ෂණයෙන් ආවරණය වූ ව්‍යුහ වැඩපිළිවෙල්වල, යන්ත්‍රෝපකරණවල, උපකරණවල සහ කාර්ය මණ්ඩල නිවේශනවල කිසිම වෙනසක් කරනු නොලැබිය යුතු ය.

සමකය

178. මෙම නියෝගවල කුමක් සඳහන් වී තිබුණ ද, යම් විශේෂ සවිකරුවක්, ද්‍රව්‍යයක්, උපකරණයක් හෝ උපකරණයක් හෝ ඊට සමාන වර්ගයක දෙයක් බෝට්ටුවක සවි කිරීමට හෝ ගෙන යාමට හෝ බෝට්ටුවේ යම් විශේෂ වැඩපිළිවෙලක් සැලසීමට නියම වී ඇති අවස්ථාවක, ඒ වෙනුවට වෙනත් යම් සවිකරුවක්, ද්‍රව්‍යයක්, උපකරණයක් හෝ උපකරණයක් හෝ එවැනි සමාන වර්ගයක දෙයක් බෝට්ටුවේ සවි කරනු ලැබුවහොත් හෝ වෙනත් යම් වැඩපිළිවෙලක් බෝට්ටුවේ සලසනු ලැබුවහොත්, මෙම නියෝග යටතේ, නියම කරනු ලැබ ඇති සවිකරු, ද්‍රව්‍ය, උපකරණ උපකරණ හෝ දේවල් හෝ වැඩපිළිවෙලවල් ලෙසට එකී වෙනත් සවිකරු, ද්‍රව්‍ය උපකරණ උපකරණ හෝ දේවල් හෝ වැඩපිළිවෙලවල් කාර්යසාධක වන බවට, පරීක්ෂණ මගින් හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින්, නිසි බලධරයා සැහීමට පත්වුවහොත් , එසේ කිරීමට ඔහු විසින් අවසර දිය හැකි ය.

අර්ථ කථනය

179. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය කළහොත් මිස, මෙම නියෝගවල කාර්ය සඳහා -

“බඳවන” යන්නෙන් බෝට්ටුවේ සම්පූර්ණ දිගෙන් හරිමැද අදහස් වේ.

“අනුමත කළ” යන්නෙන් නිසි බලධරයා අනුමත කළ බව අදහස් වේ.

“ආධාරක රේඛාව” යන්නෙන් බෝට්ටුවේ බඳවනේ දී ඒවා රේඛාව හරහා යන තිරස් රේඛාව අදහස් වේ.

“ඇණි උස” යන්නෙන් බෝට්ටුවේ උපරිම බර පැටවුම් රේඛාවේ සිට සැලසුම් කල කිඳුම් වෙනසකදී ඉදිරිපස ලම්බකය දිගේ විවෘත තට්ටුවේ මුදුනට ඇති උස අදහස් වේ.

“පළල ” යන්නෙන් ලෝහ බෝට්ටුවක නම් උපරිම පළල ඇති ස්ථානයේ දී වක් අත්තක උපරිම පළල ද ලෝහ නොවන බෝට්ටුවක නම් බඳේ උපරිම පළල අදහස් වේ.

“ගැටුම් හරස් බිත්ති ” යන්නෙන් වැඩකරන තට්ටුවේ ඉදිරි කෙළවර අවසානයේ ම ඊට යටින් ඇති නිසි බලධරයා අනුමත කරන ලද ජලචාරක හරස් බිත්තිය ද

“කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයා” යන්නෙන් යාත්‍රාපති සහ බෝට්ටුවේ කර්මාන්තයට සම්බන්ධව යාත්‍රාව තුළ යම් තත්ත්වයකින් සේවයේ නියුක්ත හෝ නියැලී සිටින සෙසු සියලුම තැනැත්තන් අදහස් වේ.

“තට්ටු ඇටළුම් ” යන්නෙන් වැඩ කරන තට්ටුව මත ඉදි කරන ලද යම් තට්ටු ඇටළුම් අදහස් වේ.

“තට්ටු සහිත (යාත්‍රා) බෝට්ටුව ” යන්නෙන් ගැඹුරුම ක්‍රියාකාරී ජල මට්ටම් රේඛාවට ඉහළින් සම්පූර්ණ බඳම ආවරණය වන ලෙස තට්ටුවක් තනනු ලැබ ඇති බෝට්ටු අදහස් වේ. මෙම තට්ටුවේ විවරයන් හෝ පාලක මැදිරියන් තනා ඇති විට, ඒවාට ජලය පිරුණහොත් බෝට්ටුවට අනතුරක් නොවන බෝට්ටු ද තට්ටු බෝට්ටු ලෙස සැලකේ.

“ගැඹුරුම ක්‍රියාකාරී ජල මට්ටම රේඛාව” යන්නෙන් අවසර දෙනු ලැබ ඇති උපරිම කිඳුමේ දී ජල මට්ටම් රේඛාව අදහස් වේ.

“ගැඹුර ” යන්නෙන් අවුල්වේ දී බඳවන හරහා ඇති ගැඹුර අදහස් වේ.

“ධීවර බෝට්ටුව” යන්නට 1996 අංක 2 දරන ධීවර හා ජලජ සම්පත් පනතේ ඊට දී ඇති අර්ථයම ඇත්තේ ය.

“ආවරණය කරන ලද අධි ඇටළුම්” යන්නෙන් -

- (අ) කාර්යක්ෂම ඉදිකිරීමකින් සංවෘත කරන ලද හරස් බිත්ති සහිත ;
- (ආ) හරස් බිත්තිවලට ස්ථිරව සවිකරන ලද ජලචාරක සහ දෙපසින්ම ක්‍රියාකර විය හැකි සහ ව්‍යුහයට සමාන ශක්තියකින් යුත් දොරවල් සහිත ;
- (ඇ) ජලචාරක කල හැකි ක්‍රමවේදයක් සහිතව ඇටළුම් අනෙක් පැතිවලට විවෘත කිරීම සහිත අධි ඇටළුමක් අදහස් වේ.

එසේ වුව ද, යන්ත්‍රවලට සහ වැඩ කරන ස්ථානවලට හරස් බිත්ති විවෘතයන් වසා ඇති විට දී කාර්ය මණ්ඩලයට අවතීර්ණ විය හැකි විකල්ප ක්‍රියාමාර්ගයක් තිබේ නම් මිස අවරයේ ඔසවන ලද තට්ටුව සැලකුවාක් මෙන් අවරයේ තට්ටුව සහ පාලක මැදිරිය ආවරණය කරන ලද ඒවා ලෙස නොසැලකිය යුතු ය.

“ෆිර් බෝඩ්” යන්නෙන් ජල මට්ටම් රේඛාවේ සිට ප්‍රධාන වැඩ කරන තට්ටුවේ යට මට්ටම දක්වා ඇති ලම්බක දුර සහ තට්ටුවේ අවම සනකම යන දෙකෙහි එකතුව වේ. වැඩකරන තට්ටුව කොටසක් පහත් කර තනා ඇති විට වැඩ කරන තට්ටුව ලෙස එම තට්ටුවත් උසින් යුත් තට්ටුවට සමාන්තරව ගමන් කරන පහත තට්ටුවේ මට්ටම් රේඛාවක් වැඩ කරන තට්ටුව ලෙස අදහස් වේ.

“අධි ඇටළුමක හෝ වෙනත් ඉදිකිරීමක උස” යන්නෙන් එහි වහලයේ තිරස්ව දමා ඇති බාල්කවල උඩමට්ටමේ සිට වැඩ කරන තට්ටුවේ බාල්කවල උඩ මට්ටමට ඇති සිරස් දුර අදහස් වේ.

“උපදෙස් සංග්‍රහය” යන්නෙන් 175 වැනි නියෝගය ප්‍රකාරව නිසි බලධරයා විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන, බෝට්ටු නිපදවීම සම්බන්ධව ප්‍රමිතීන්, පිරිවිතරයන් සහ අවශ්‍යතාවයන් අඩංගු ලේඛනය අදහස් වේ.

“ඒරා රේඛාව” යන්නෙන් ඒරාවේ ආනතියට සමාන්තරව බඳවන හරහා —

(අ) ඒරාව මතින් හෝ ලෝහයේ තනා අති බෝට්ටුවක නම් පිටත තහඩුවල ඇතුළු පැත්තේ ඒරාව හරහා යන ස්ථානයේ රේඛාවට ඉහළින් හෝ දැව හෝ මිශ්‍ර ද්‍රව්‍ය යොදා තැනූ බෝට්ටුවක නම් පිරිද්දමේ පහළ කෙළවර හරහා යන රේඛාව වේ.

(ආ) දැව හෝ ලෝහ නොවන වෙනත් බෝට්ටුවක නම් පිටතට නෙරා ඇති පිටත කවරයේ බාහිර හැඩය සහ බෝට්ටුවේ ඇති - අවර රේඛාවේ හරස් කඩ අදහස් වේ.

“අවසන් ගැඹුර” යන්නෙන් ඒරා රේඛාවේ සිට වැඩ කරන තට්ටුවේ හරස් බාල්කයක් මතට පැත්තෙන් ඇති ගැඹුර අදහස් වේ. වැඩකරන තට්ටුවේ කොටසක් පහත් කර සාදා ඇති විට, එම පහත් කළ තට්ටුව මතින් උස් තට්ටුවට සමාන්තරව යන රේඛාව මෙම ගැඹුර නිර්ණය කිරීමේ දී භාවිත කෙරේ.

“දිග” යන්නෙන් අවසන් ගැඹුරින් 85% ක දී ඇති වන ජල මට්ටමේ රේඛාවේ දිගෙන් 96%ක් හෝ එම රේඛාව දිගේම ඇඟිලියේ සිට සුක්කානම් තහඩුව සවිකර ඇති ඊෂාවේ අක්ෂයට ඇති දුර අතරින් වඩා වැඩි දුර අදහස් වේ. ඇලවුණු ඒරාවක් සහිතව සැලසුම් කර ඇති බෝට්ටුවක නම් මෙම දිග මැන ගනු ලබන්නේ සැලසුම් කරන ලද ජල මට්ටම් රේඛාවට සමාන්තර ජල මට්ටම් රේඛාවක් දිගේ ය.

“මුළු දිග” යන්නෙන් පත්තාරයේ හෝ ප්‍රධාන තට්ටුවේ ඇඟිලිය දෙසින් ඉදිරියෙන්ම පිහිටි ස්ථානයේ සිට සැලසුම් කළ ජල මට්ටම් රේඛාවට සමාන්තරව අදින ලද රේඛාවට අවරයේදී හමුවන උපරිම දිග ස්ථානය දක්වා ඇති දිග අදහස් වේ.

“යන්ත්‍රෝපකරණ අවකාශ” යන්නෙන් ප්‍රචාලනය සඳහා විද්‍යුතය නිපදවීම සඳහා, පීඩන ඒකක සඳහා සහ යන්ත්‍ර ධාවන පොම්ප සඳහා අභ්‍යන්තර දහන එන්ජින් සවිකර ඇති අවකාශ අදහස් වේ.

“නව බෝට්ටුව” යන්නෙන් මෙම නියෝග බල ගැන්වූ දිනට හෝ ඊට පසු බෝට්ටුවක් නිෂ්පාදනය සඳහා ඒරාව තැන්පත් කළ හෝ ඒ හා සමාන ඉදිකිරීමක් ආරම්භ කළ බෝට්ටුවක් අදහස් වේ.

“අයිතිකරු” යන්නෙන් බෝට්ටුව ක්‍රියාකරවීමේ වගකීම පැවරී ඇති තැනැත්තා හෝ ආයතනය අදහස් වේ.

“රේඩියෝ නියෝග” යන්නෙන් ජාත්‍යන්තර පනිවුඩ හුවමාරු ඒකකය මගින් නිකුත් කරන ලද රේඩියෝ නියෝග අදහස් වේ.

“යාත්‍රාපති” යන්නෙන් බෝට්ටුවේ අණ පවත්වාගෙන යන තැනැත්තා අදහස් වේ.

“ශ්‍රී ලංකා ජල තීරය” යන්න 1996 අංක 2 දරන ධීවර හා ජලජ සම්පත් පනතේ ඊට දී ඇති අර්ථමය ඇත්තේ ය.

“වානේ හෝ වෙනත් සමාන ද්‍රව්‍ය” යන්නෙන් වානේ හා සමානව ව්‍යුහාත්මක සහ ඒකීයත්වයකින් හෙබි සහ පරිවරණ සහිත සහ ගින්නට ආවරණය වූ විට වානේ හා සමාන ගතිගුණ විදහා දක්වන බවට පරීක්ෂණවලින් තහවුරු වූ වානේ හෝ යම් ද්‍රව්‍ය අදහස් වේ. (උදා .— සුදුසු පරිවර සහිත ඇළුම්නියම් ඇලෝයි)

“අධි ඇටළුම් තට්ටුව” යන්නෙන් වැඩ කරන තට්ටුවට මීටර 1.8 කට වඩා නොඅඩු උසකින් තට්ටු ඇටළුමක් මත සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ කොටසක් ලෙස තනා ඇති තට්ටුව අදහස් වේ. මෙම උස මීටර් 1.8 ට වඩා අඩු වුවහොත් එම තට්ටුවද වැඩ කරන තට්ටුව ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

“තට්ටු රහිත බෝට්ටු” යන්නෙන් තට්ටුවක් රහිත බෝට්ටු අදහස් වේ.

“බෝට්ටුව” යන්නෙන් 2 වන නියෝගයේ (1) වන ඡේදයේ අදහස් වන වර්ගයට අයත් ධීවර බෝට්ටුවක් අදහස් වේ.

“ජල වාරක ” යන්නෙන් සවිකර ඇති රාමුව සැලසුම් කර ඇති ආකාරයට ම ජලයේ ගලා යෑමට බාධා කිරීමට සමත් අයුරින් තනා ඇති තත්ත්වයන් අදහස් වේ.

“කාලගුණයට ඔරොත්තු දෙන ” යන්නෙන් බෝට්ටුව තුළට ජලය කාන්දු නොවන මුහුදු තත්ත්වයන් අදහස් වේ.

“වැඩ කරන තට්ටුව ” යන්නෙන් ගැඹුරු ක්‍රියාකාරී ජල මට්ටමේ සිට ඉහළින් සම්පූර්ණ වශයෙන් පිහිටා ඇති ධීවර මෙහෙයුම් වලට යොදා ගන්නා තට්ටුව අදහස් වේ. සම්පූර්ණ තට්ටු දෙකකට හෝ වැඩි ගණනක් ඇති බෝට්ටුවල ගැඹුරු ම ක්‍රියාකාරී ජල මට්ටම් රේඛාවේ සිට ඉහළින් පිහිටා තිබේ නම්, ඒවායින් පහළ ම තට්ටුව වැඩ කරන තට්ටුව ලෙස පිළිගැනීමට නිසි බලධරයාට හැකි ය.

මිණුම්

මෙම නියෝග මිණුම් සඳහා පහත සඳහන් කෙටි යෙදුම් සහිතව මෙට්‍රික් ක්‍රමය භාවිතා කරනු ලැබේ :-

M	-	මීටර්
Cm	-	සෙන්ටි මීටර්
Mm	-	මිලි මීටර්
T	-	ටොන් (කි. ග්‍රෑම් 1000)
Kg	-	කිලෝ ග්‍රෑම්
°C	-	සෙල්සියස් අංශක
N	-	නිව්ටන්
Kw	-	කිලෝ වොට්